

VOLUME 7 ISSUE 2

FEBRUARY 2022

Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune-411005. Maharashtra

MODLIB *E-Bulletin of Library and Information Centre*

॥ भावपूर्ण

श्रद्धांजली ॥

भारतरत्न लता मंगेशकर

(२८.०९.१९२९ - ०६.०२.२०२२)

Published by : Dr. Rajendra S. Zunjarrao, Principal, MCASC (Autonomous) , Shivajinagar, Pune-05.

Editor : Dr. Shantashree Sengupta, Librarian.

Editorial Assistant : Mrs. Sarika Sable

E-mail: librarian@moderncollegepune.edu.in

MCASC Library Website and WebOPAC

‘MODLIB’: E-Bulletin of Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5.

Frequency: Monthly

Mode of Publication: Online

Issue: February 2022

Disclaimer: The Publisher and Editorial Team of this Issue of Library E-Bulletin are not responsible for the views expressed in the Articles.

Table of Contents

Sr.No.	Title	Page No.s
1	Shraddhanjali to Bharat Ratna Lata Mangeshkar	5 - 11
2	Article by Hon'ble Prof. Dr. Gajanan Ekbote : बुस्टर डोस : गरज आणि उपयुक्तता	12
3	Work of Appreciation : Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote	13 - 15
4	SPPU Foundation Day Awards 2021-2022	16 - 19
5	Heartiest Congratulations to Principal Dr. Rajendra Zunjarrao	20
6	Events conducted by NSS during February 2022	
	♦ Gender Equality Lecture Series	22 - 24
	♦ ज्ञानज्योती यात्रा कार्यक्रम	25
	♦ Savitri Mahotsav	26
7	Annual NCC Day 2022	27
8	Felicitation of NCC Cadets: Pride of Modern	28 - 29
9	Events organised by Library and Information Centre	
	♦ Sant Sevalal Maharaj Jayanti	30 - 31
	♦ Chhatrapati Shivaji Maharaj Jayanti	32 - 35
	♦ Sant Gadge Baba Jayanti and Sant Ravidas Maharaj Jayanti	36 - 37
10	जागतिक मुद्रण दिन २०२२	38
11	Events organized by the Departments during February 2022	
	♦ Department of Biotechnology	40 - 41 & 48
	♦ Department of German	42 - 44
	♦ Department of Fashion Technology and Apparel Designing	45
	♦ Department of Marathi	46
	♦ Department of Animation	47

Table of Contents

[illegible]

Shraddhanjali to Bharat Ratna Lata Mangeshkar

The pride of the World . The Nightingale of India. The Daughter of the Nation. The undisputed queen of mesmerizing voice, left for her heavenly abode .The magical voice will never come. My tributes to Maa Saraswati and Bharat Ratna : Lata Didi.

-Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote

Shraddhanjali to Bharat Ratna Lata Mangeshkar

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, महाराष्ट्र राज्य यांच्या वतीने भारतरत्न गानसम्राज्ञी लता मंगेशकर या महान गायिकेला श्रद्धांजली वाहण्यासाठी मा.मंत्री, उच्च व तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य यांच्या उपस्थितीत दि १०.०२.२०२२ रोजी सकाळी ११.०० वाजता रुईया महाविद्यालय, मुंबई येथे अभिवादन सभेचे आयोजन करण्यात आले. सादर सभेदरम्यान लतादीदींचा जीवनपट उलगडून दाखविण्यासाठी ध्वनिचित्रफीत प्रदर्शित करण्यात आली. सदर ध्वनिचित्रफीतीच्या निर्मितीची जबाबदारी प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या मॉडर्न कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय (स्वायत्त), शिवाजीनगर, पुणे यांच्यावर सोपविण्यात आली होती. प्रो. ए. सोसायटीचे कार्याध्यक्ष प्रा. डॉ. गजानन र. एकबोटे सर, महाविद्यालयीन विकास समितीच्या अध्यक्षा प्रा. सौ. ज्योत्स्ना एकबोटे मॅडम, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव सर आणि उपप्राचार्य प्रा. शामकांत देशमुख सर यांच्या मार्गदर्शनाखाली ऍनिमेशन विभागातर्फे ही ध्वनिचित्रफीत तयार करण्यात आली. उपप्राचार्य व विभागप्रमुख डॉ. अंजली सरदेसाई यांच्या सहकार्याने प्रा. समीर नेर्लेकर, प्रा. हरी पागिरे, प्रा. कल्याणी अत्तरदे, प्रा. चैताली कुलकर्णी, प्रा. अनुजा गायकवाड, प्रा. श्रद्धा पाटील, प्रा. दिशांत मिस्त्री आणि प्रा. योगिता तांदळे यांनी निर्मितीच्या कामात योगदान दिले. या उपक्रमामुळे स्वर्गीय भारतरत्न गानसम्राज्ञी लतादीदी मंगेशकर यांना मानवंदना व आदरांजली वाहण्याची संधी मिळाली.

Shraddhanjali to Bharat Ratna Lata Mangeshkar

॥ श्री ॥
प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, पुणे ५
 व
प्रा. सौ. ज्योत्स्ना गजानन एकबोटे मित्रपरिवार
 यांच्या संयुक्त विद्यमाने

भारतरत्न गानसम्राज्ञी **लता मंगेशकर** यांना संगीतमय सुमनांजली

मेरी आवाज ही पहचान है...

❁ सादरकर्ते ❁
 स्वाती महाजन आणि सहकारी
 ❁ कार्यक्रमाचे अध्यक्ष ❁
मा. प्रा. डॉ. गजानन र. एकबोटे
 कार्याध्यक्ष, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, पुणे ५
 कार्यक्रमास आपली उपस्थिती प्रार्थनीय आहे.
 आपले स्नेहांकित,

प्रा. शामकांत देशमुख
 कार्यवाह,
 प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, पुणे ५

प्रा. सुरेश तोडकर
 सहकार्यवाह
 प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, पुणे ५

प्रा. सौ. ज्योत्स्ना एकबोटे
 सहकार्यवाह, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, पुणे ५
 नगरसेविका, मेनपा, पुणे

वार : बुधवार, दिनांक २३ फेब्रुवारी २०२२ वेळ : दुपारी ४:०० वाजता स्थळ : प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे ऑडिटोरियम, शिवाजीनगर, पुणे ५

विशेष सूचना : कार्यक्रमस्थळी कोरोना प्रतिबंधात्मक उपायांचे काटेकोरपणे पालन करणे आवश्यक. लशीचे दोन डोस पूर्ण झालेल्यांनाच सभागृहात प्रवेश. मास्कचा वापर, सॅनिटायझेशन तसेच फिजिकल डिस्टेंसिंग यांचे पालन करणे बंधनकारक.

Shraddhanjali to Bharat Ratna Lata Mangeshkar

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी आणि प्रा. ज्योत्स्ना एकबोटे मित्र परिवार यांच्या संयुक्त विद्यमाने भारतरत्न गानसम्राज्ञी लता मंगेशकर यांना संगीतमय सुमनांजली अर्पण करण्यासाठी 'मेरी आवाज ही पहचान है' हा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. अनेक मान्यवरांच्या उपस्थितीत पार पडलेल्या या बहारदार कार्यक्रमाच्या काही भागाचे सूत्रसंचालन करण्याची संधी मला देण्यात आली त्याबद्दल संस्थेच्या सर्व पदाधिकाऱ्यांचे मनःपूर्वक आभार!

Shraddhanjali to Bharat Ratna Lata Mangeshkar

Shraddhanjali to Bharat Ratna Lata Mangeshkar

Shraddhanjali to Bharat Ratna Lata Mangeshkar

गुरुवार दि.१० फेब्रुवारी २०२२ रोजी महाराष्ट्र शासन उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग आयोजित भारत रत्न लता मंगेशकर श्रद्धांजली कार्यक्रमास महाविद्यालयातील प्रशासकीय कर्मचार्यांच्या वतीने भावपूर्ण श्रद्धांजली वाहण्यात आली.

Article by Honorable Prof. Dr. Gajanan Ekbote, Chairman, Progressive Education Society, Pune -5

सामना

प्रा. डॉ. गजानन र. एकबोटे

बूस्टर डोस : गरज आणि उपयुक्तता

ज्यांची रोगप्रतिकारशक्ती कमी आहे आणि पहिल्या २ डोसमधूनही ज्यांची मूळ प्रतिकारशक्ती पुरेशी मजबूत झालेली नाही त्यांच्यासाठी तिसरा डोस आवश्यक आहे. म्हणून त्यांच्या प्राथमिक लस मालिकेचा भाग म्हणून तिसरा डोस देण्याची शिफारस केली जाते. बूस्टर डोस हा मूळ डोसद्वारे प्रदान केलेले संरक्षण कालांतराने कमकुवत होऊ लागल्यानंतर दिलेला लसीचा अतिरिक्त डोस आहे. बूस्टरचा उद्देश लोकांना दीर्घ कालावधीसाठी रोगप्रतिकारशक्ती योग्य प्रमाणात राखण्यात मदत करण्यासाठी आहे.

लसीकरण हे कोविड-१९ विरुद्ध सर्वोत्तम संरक्षण आहे. लसीची प्राथमिक मालिका आणि बूस्टर डोस घेण्याच्या दरम्यानचा कालावधी कमी केल्याने रोगप्रतिकारशक्ती वाढण्यास मदत होऊ शकते. आता प्रश्न असा आहे की, तिसरा डोस बूस्टर प्राथमिक लसीचा असावा की वेगळा? केंद्र सरकारनुसार तिसरा डोस मिळविण्यासाठी पात्र असलेल्यांसाठी विषम लस वापरू नये, याचा अर्थ ज्यांना कोविड-१९चे दोन डोस मिळाले आहेत, त्यांना या वेळी बूस्टर डोस म्हणून तीच लस मिळेल आणि ज्यांना कोव्हॅक्सिन मिळाली आहे त्यांना त्या लसीचा तिसरा डोस मिळेल.

२ डिसेंबर २०२१ रोजी प्रकाशित यूके व्हॅक्सिन टास्क फोर्स आणि नॅशनल इन्स्टिट्यूट फॉर हेल्थ रिसर्चद्वारे असे आढळून आले की, विषम लसीद्वारे दिल्या गेलेल्या तिसऱ्या बूस्टर डोसने प्राथमिक लसीकरणानंतर मिळालेल्या प्रतिकारशक्तीमध्ये खूप वाढ केली आहे.

अभ्यासानुसार सर्व लसींनी प्रतिकारशक्ती वाढवली, परंतु प्रतिसादात फरक दिसून आला. उदा. अँस्ट्रा झेन्काने बूस्टर म्हणून वापरलेले न्यूट्रावॅक्सिग अँटीबॉडीजचे स्तर अडीच पट वाढवले. तर नोव्हावॅक्स लसीने ते ६.२ पटीने वाढवले. युरोपमधील निष्क्रिय व्हायरस लस वॅलेक्वाने अँटीबॉडीज २.०४ पट वाढवले. हिंदुस्थानात नोव्हावॅक्स (कोव्हॅक्स) च्या डोसची प्रचंड उपलब्धता असूनही सल्लागारांनी होमोलॉगस बूस्टरला का निवडले आहे हे समजणे कठीण आहे. हिंदुस्थानमध्ये कोव्हॅक्ससह बूस्टर डोस चाचण्यांची अनुपस्थिती हे एक संभाव्य कारण असू शकते. तथापि, कोव्हॅक्स चाचणीच्या अभ्यासाच्या परिणामानुसार कोव्हॅक्स हा तिसरा डोस बूस्टर म्हणून एक प्रभावी पर्याय असू शकतो.

हिंदुस्थानात दुसऱ्या डोसनंतर नऊ महिन्यांनी (३९ आठवडे) तिसरा डोस (बूस्टर) दिला जात आहे. तर अमेरिकेमध्ये ६ महिन्यांच्या कालावधीनंतर, ब्राझीलमध्ये ५ महिन्यांनंतर आणि ब्रिटनमध्ये महिन्यांनंतर बूस्टर डोस देत आहेत. ओमायक्रोन विषाणूशी अधिक चांगल्या प्रकारे लढण्यासाठी फ्रान्सने २४ डिसेंबर २१ रोजी तीन महिन्यांनंतर बूस्टर लसीकरणाची शिफारस केली आहे.

अभ्यासातून असे दिसून आले आहे की, फायझर लस दिल्यानंतर चार महिन्यांनी परिणामकारकता केवळ ३४ टक्क्यांपर्यंत घसरते. परंतु बूस्टर डोसनंतर दोन आठवड्यांनंतर परिणामकारकता ७५ टक्क्यांपर्यंत वाढली.

हे लक्षात घेण्याजोगे आहे की, अँटीबॉडी टायटर्सनी मोजल्यानुसार वेगवेगळ्या लसीच्या परिणामकारकतेचा कालावधी वेगवेगळा असतो. त्यामुळे दुसऱ्या डोसनंतर कमी होत जाणारी प्रतिकारशक्ती यावर आधारित तिसऱ्या डोस (बूस्टर) कालावधी

सरकारने ठरवायला हवा. यामध्ये डोसची उपलब्धता हा एक महत्त्वाचा निर्णायक घटक असू शकतो. हिंदुस्थानसाठी कोव्हॅक्सिन आणि कोविशिल्ड यांचे मिश्रण करण्याऐवजी समान लस वापरण्याचा निर्णय खालील घटकांवर आधारित असू शकतो. कोव्हॅक्सिन आणि कोविशिल्ड वापरून केलेल्या विषम लसीकरणाच्या चाचण्यांबाबत हिंदुस्थानात पुरेशी माहिती उपलब्ध नाही.

हेल्थ केअर वर्कर, फ्रंट लाईन वर्करमध्ये ६० वर्षांवरील ३ कोटी लोक आहेत. तसेच सहरोग असलेल्या लोकांची संख्या आणखी २.७ कोटी आहे आणि त्यांच्यापैकी नव्वद टक्के लोकांनी प्राथमिक मालिकेत कोविशिल्ड लस घेतली आहे. विषम लसीकरणाला परवानगी दिल्यास हे लोक कोव्हॅक्सिनसाठी पात्र होऊ शकतात. कोव्हॅक्सिन सध्या १.५ ते १.८ या वयोगटातील लोकांसाठी उपलब्ध आहे. या वयोगटासाठी आधीच ७.३ कोटी डोसची मागणी होती. कोव्हॅक्सिनच्या वर्तमान आणि भविष्यातील पुरवठ्यातील अडचणी पाहता समान तृतीय डोस बूस्टरचे अनुसरण करणे देशाच्या हिताचे आहे. आधी सांगितल्याप्रमाणे, तिसऱ्या डोसची (बूस्टर) संकल्पना प्रामुख्याने अँटीबॉडी टायटर्स न्यूट्रावॅक्सिग करून चालविली जाते. परंतु प्रतिपिंडे कमी होत असतानाही लस प्रभावी राहतात. आपल्यापैकी बहुतेक लोक सेल मध्यस्थी प्रतिकारशक्तीची भूमिका विसरतात; कारण ते मोजण्यासाठी व्यावसायिकदृष्ट्या चाचण्या उपलब्ध नाहीत.

विषाणूशक्तीला स्पाइक प्रोटीन उत्पत्तिवर्तनामुळे टी-सेल प्रतिकारशक्ती प्रभावित होत नाही. रोगाची तीव्रता नियंत्रित करण्यासाठी टी-पेशी महत्त्वाच्या असतात. स्पाइक प्रतिजन उत्पत्तिवर्तनामुळे टी-सेल प्रतिकारशक्ती कमीत कमी प्रभावित झाल्याचे दिसून येते आणि प्रतिपिंडाची पातळी कमी केली असली तरीही, प्रतिसाद प्रभावी राहतात.

हिंदुस्थान सरकारने देऊ केलेला तिसरा डोस म्हणजेच बूस्टर डोस प्रभावी असेल का, असा प्रश्न उपस्थित केला जात आहे. याचे उत्तर होय असे आहे. तिसरा डोस (बूस्टर) देण्यासाठी सरकारने एक पाऊल पुढे टाकले आहे. वेळ, लसीचा प्रकार, त्या लसीने निर्माण होणारी प्रतिकारशक्ती यासंबंधी विवाद असू शकतात, परंतु ते सुरक्षित आहे आणि प्रतिकारशक्ती वाढवणारे म्हणून प्रभावी आहे.

आगामी काळात आरोग्य कर्मचाऱ्यांच्या संसर्गाच्या प्रकरणांमध्ये घट ही कोणत्याही बूस्टरच्या कार्यक्षमतेची खरी परीक्षा असेल. तरीसुद्धा हे अदभुत नैतिक आत्मविश्वास वाढविण्यास म्हणून काम करेल. जर तुम्ही खूप जास्त चाचणी चालवलेले आणि पुरावे जाणकार असाल, तर कृपया हे विसरू नका की, 'प्लासबो'ची देखील ३३ टक्क्यांपेक्षा जास्त परिणामकारकता आहे. हेदेखील लक्षात ठेवा की तेच बूस्टर घेतल्याने तुम्ही तिसऱ्या डोसचे (बूस्टर) प्रमाणपत्र मिळविण्यास

पात्र बनता. जे भविष्यात उपयुक्त ठरू शकते.

हिंदुस्थान सरकारच्या कोरोना लसीकरणच्या तांत्रिक सल्लागार समितीने बूस्टर डोसविषयी खालील निर्णय घेतले आहेत- ■ ज्या व्यक्तीने यापूर्वी कोव्हॅक्सिनचे दोन डोस घेतले आहेत ती फक्त कोव्हॅक्सिनच्या खबरदारीच्या डोससाठी पात्र असेल आणि कोविशिल्डचे दोन डोस असलेली व्यक्ती फक्त कोविशिल्डच्या खबरदारी डोससाठी पात्र असेल. ■ पात्रता निकष : हेल्थ केअर वर्कर, फ्रंट लाईन वर्कर, ६० पेक्षा अधिक वय आणि सहरोग असलेल्या लोकसंख्येने खबरदारीचा डोस घेण्याचा निर्णय. ■ कोविन प्रणालीमध्ये नोंदवल्याप्रमाणे कोविड-१९ लसीचा दुसरा डोस दिल्यानंतर नऊ (९) महिने किंवा एकोणतीस (३९) आठवडे पूर्ण झाल्यानंतर तिसरा डोस घ्यावा. ■ सध्या कोविड-१९ मधून बरे झालेल्या आणि संसर्ग होण्यापूर्वी पूर्णपणे लसीकरण झालेल्या व्यक्तींना बूस्टर डोसची आवश्यकता नाही. ■ बरे झालेल्या व्यक्ती, लसीकरण न केलेले किंवा ज्यांना संसर्गापूर्वी अंशतः लसीकरण करण्यात आले होते, त्यांना त्यांच्या प्राथमिक शुंखला लसीकरणाचा भाग म्हणून, पुन्हा संसर्ग होण्याचा धोका कमी करण्यासाठी संसर्ग झाल्यानंतर किमान ३ महिन्यांनी लसीकरण पूर्ण करावे. कोणत्याही अतिरिक्त बूस्टर डोसची शिफारस केली नाही.

स्विट्झर्लंडमध्ये लसीकरण न केलेल्यांच्या बाबतीत दर १०,००० लोकांमध्ये दर आठवड्याला मृत्यू दर ८.६३ आहे तर लसीकरण झालेल्यांच्या बाबतीत ते ०.७४ आहे. ४ डिसेंबर २०२१ पर्यंत लसीकरण केलेली लोकसंख्या हे सूचित करते की, लस उपयुक्त ठरत आहे आणि दीर्घकालीन प्रतिकारशक्ती प्रदान करत आहे.

चिलीमधील संशोधकांना असे आढळून आले की, लसीकरण न केलेल्यांमध्ये साप्ताहिक मृत्यू दर ३.१५ आहे, तर लसीकरण झालेल्यांमध्ये १.९९ आहे. त्या देशाने ऑगस्टमध्ये बूस्टर डोस देण्यास सुरुवात केली आणि या लोकसंख्येमध्ये साप्ताहिक मृत्यू दर ०.२३ आहे.

त्यामुळे बूस्टर डोस १८ वर्षांवरील सर्व व्यक्तींनी घ्यावा. पूर्ण लसीकरण झालेल्या व्यक्तींनी बूस्टर डोस ९ महिन्यांत घ्यावा. ज्यांना पूर्ण लसीकरण झाल्यानंतर कोरोना होत आहे, त्यांनी लगेच बूस्टर डोस घेण्याची आवश्यकता नाही. ते कोरोनातून बरे झाल्यानंतर ३ महिन्यांनी घ्यावा.

बूस्टर डोस घेतल्याने — प्रतिकारशक्ती वाढते, रुग्णालयांमध्ये तसेच अतिदक्षता विभागामध्ये दाखल होणाऱ्या रुग्णांची संख्या कमी होते, मृत्युदर कमी होतो, हे सर्वानी लक्षात घेतले पाहिजे.

(लेखक बी. जे. वैद्यकीय महाविद्यालयात प्रोफेसर ऑफ सर्जरी आणि प्रोग्रेसिव्ह सोसा. पुणेचे कार्यध्यक्ष आहेत.)

Work of Appreciation: Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam

लोकमत

प्रभात रस्त्याच्या गल्लीला विनायक अभ्यंकर यांचे नाव

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : ज्येष्ठ वकील, भाजपाचे शिवाजीनगर मतदारसंघाचे माजी अध्यक्ष, भांडारकर प्राच्यविद्या संस्थेच्या नियामक मंडळाचे माजी उपाध्यक्ष आणि राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे ज्येष्ठ कार्यकर्ते कै. अॅड. विनायक नरहर अभ्यंकर यांच्या नामफलकाचे अनावरण करण्यात आले.

प्रभात रस्ता गल्ली क्रमांक 3 च्या जवळील अभ्यंकर यांच्या

आठवणींना उजाळा

अॅड. अभ्यंकर यांच्या सामाजिक, राजकीय, न्यायालयीन आणि कौटुंबिक आठवणींना आणि त्यांच्या कार्याला उजाळा दिला.

निवासस्थानाला लागून असलेल्या चौकातील नामफलकाचा अनावरण समारंभ माजी खासदार प्रदीप रावत यांच्या हस्ते पार पडला. जुलै 2018 मध्ये अॅड. अभ्यंकर यांचे निधन झाले होते.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी आमदार सिद्धार्थ शिरोळे होते.

यावेळी नगरसेविका नीलिमा खाडे, माधुरी सहस्रबुद्धे, ज्योत्सना एकबोटे, भाजप सरचिटणीस दत्ता खाडे, भाजप शिवाजीनगर अध्यक्ष रवींद्र साळेगावकर, माजी उपमहापौर सुरेश नाशिककर, माजी विरोधी पक्षनेते श्याम सातपुते, माजी नगरसेवक बाळासाहेब मोकाटे, भांडारकर संस्थेचे कार्याध्यक्ष भूपाल पटवर्धन, विश्वस्त अॅड. सदानंद

फडके, पुणे मेडिकल असोसिएशनचे डॉ. अविनाश भोंडवे, पुणे बार असोसिएशनचे अॅड. सतीश मुळीक, डॉ. अनंत रानडे, अभय आपटे आदी मान्यवरांनी आपले मनोगत व्यक्त केले.

अॅड. अभ्यंकर यांच्या पत्नी मेघना अभ्यंकर आणि मुलगी देवयानी प्रसाद कुलकर्णी यांनी उपस्थितांचे आभार मानले. गणेश बगाडे यांनी सूत्रसंचालन केले.

Hello Pune
Page No. 4 Feb 04, 2022
Powered by: erelego.com

सोशल नेटवर्किंग

विनायक अभ्यंकर चौकाचे नामकरण

पुणे : ज्येष्ठ विधिज्ञ आणि भारतीय जनता पक्षाचे शिवाजीनगर मतदार संघाचे माजी अध्यक्ष अॅड. विनायक नरहर अभ्यंकर यांचे नाव प्रभात रस्ता गल्ली क्रमांक तीनमधील चौकाला देण्यात आले आहे. माजी खासदार प्रदीप रावत यांच्या हस्ते नुकतेच या नामफलकाचे उद्घाटन झाले.

आमदार सिद्धार्थ शिरोळे, नगरसेविका नीलिमा खाडे, माधुरी सहस्रबुद्धे, ज्योत्सना एकबोटे, भारतीय जनता पक्षाचे सरचिटणीस दत्ता खाडे, रवींद्र साळेगावकर, माजी उपमहापौर सुरेश नाशिककर, श्याम सातपुते, बाळासाहेब मोकाटे, भांडारकर संस्थेचे कार्याध्यक्ष भूपाल पटवर्धन, विश्वस्त अॅड. सदानंद फडके उपस्थित होते. कार्यक्रमाचे संयोजन भारतीय जनता पक्षाचे उपाध्यक्ष सुनील पांडे आणि मिलिंद टकले यांनी केले. या वेळी वक्त्यांनी अॅड. अभ्यंकर यांच्या सामाजिक, राजकीय, न्यायालयीन आणि कौटुंबिक आठवणींना आणि त्यांच्या कार्याला उजाळा दिला. मेघना अभ्यंकर आणि देवयानी कुलकर्णी यांनी आभार मानले.

Work of Appreciation: Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam

कार्यक्षम नगरसेविका
प्रा.सौ. ज्योत्स्ना एकबोटे
 यांच्या विशेष प्रयत्नांने व पुणे महानगरपालिकेच्या सहकार्याने
 सद्गुरू जंगली महाराज रस्ता, स.गो. बर्वे चौक येथील
भुयारी मार्गास सद्गुरू श्री मोरया गोसावी भुयारी मार्ग
 तसेच रेव्हेन्यू कॉलनी येथील श्री पुण्य गणेश मंदिर ते किणीकर चौक
 येथील पथास राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघाचे स्वयंसेवक
स्व.दादासाहेब एकबोटे पथ
नामकरण सोहळा समारंभ
 शुभहस्ते
प.पू.स्वामी गोविंददेव गिरी जी महाराज
 कोषाध्यक्ष, श्रीराम जन्मभूमी मंदिर न्यास, अयोध्या
 विशेष उपस्थिती
मा.श्री.सिध्दार्थजी शिरोळे | **मा.श्री.विघ्नहरी महाराज देव**
 आमदार, शिवाजीनगर विधानसभा, मतदार संघ | अध्यक्ष, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, पुणे
मा.श्री.हेमंतजी रासने | **मा.श्री.मंदार महाराज देव** | **मा.सौ.निलिमाताई खाडे**
 अध्यक्ष, स्थायी समिती, पुणे मनपा | मुख्य विश्वस्त, चिंचवड देवस्थान ट्रस्ट, पुणे | नगरसेविका, पुणे महानगरपालिका
 विश्वस्त, उन्सवप्रमुख श्रीमंत दगडूशेट हलवाई गणपती ट्रस्ट
 बुधवार दि.२३ फेब्रुवारी २०२२ रोजी सकाळी ११ वाजता
 स्थळ : एकबोटे हॉस्पिटल आवार, रेव्हेन्यू कॉलनी, शिवाजीनगर, पुणे ५
प्रा.डॉ.गजानन रमाकांत एकबोटे निमंत्रक **सर्व एकबोटे कुटुंबीय**
 कार्याध्यक्ष- प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी, पुणे

नवराष्ट्र

■ स्वामी गोविंददेव गिरी महाराज यांचे प्रतिपादन ■

संस्काराच्या स्मृती जपणारे उपक्रम महत्वपूर्ण

पुणे, (चा.) मन हे आपल्या सर्व क्रियांचे प्रेरक असते. त्यामुळे मनाला उत्तम संस्कार प्राप्त करण्यासाठी पुण्यश्लोक व्यक्तींचा आदर्श ठेवला पाहिजे. एकमेकांना घडवत पुढे जाण्याची आज गरज आहे. एकीकडे समाजाचे स्वास्थ्य बिघडत असताना संस्काराच्या स्मृती जपण्याचे असे उपक्रम आशादायी वाटतात, असे प्रतिपादन श्रीराम जन्मभूमी मंदिर न्यास, अयोध्याचे कोषाध्यक्ष स्वामी गोविंददेव गिरीजी महाराज यांनी केले.

या मान्यवरांची उपस्थिती

कार्यक्षम नगरसेविका प्रा. ज्योत्स्ना गजानन एकबोटे यांच्या प्रयत्नांतून पुणे महानगर पालिकेच्या सहकार्याने जंगली महाराज रस्त्यावरील स. गो. बर्वे चौकातील भुयारी मार्गाचे 'सद्गुरू श्री मोरया गोसावी भुयारी मार्ग' आणि रेव्हेन्यू कॉलनी, शिवाजीनगर येथील श्री पुण्य गणेश मंदिर ते किणीकर चौक या रस्त्याचे संघ स्वयंसेवक 'स्वर्गीय दादासाहेब एकबोटे पथ' असे नामकरण स्वामी गोविंददेव गिरीजी महाराज यांच्या हस्ते करण्यात आले.

या कार्यक्रमासाठी चिंचवड देवस्थान ट्रस्टचे विशेष सहकार्य लाभले. याप्रसंगी प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे अध्यक्ष विघ्नहरी महाराज देव, कार्याध्यक्ष प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे, पुणे महानगर पालिकेतील स्थायी समितीचे अध्यक्ष हेमंत रासने, चिंचवड देवस्थान ट्रस्टचे मुख्य विश्वस्त मंदार महाराज देव, विश्वस्त विश्राम देव, समस्त हिंदू आघाडीचे अध्यक्ष मिलिंद एकबोटे, डॉ. नंदकिशोर एकबोटे, समुद्धी एकबोटे, प्रा. डॉ. निवेदिता एकबोटे, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे सचिव प्रा.

श्यामकांत देशमुख, श्रीमंत दगडूशेट हलवाई गणपती ट्रस्टचे विश्वस्त अक्षय गोडसे, शिल्पकार विवेक खटावकर, पुणे शहर भाजपचे सरचिटणीस दत्तात्रय खाडे, उपाध्यक्ष सुनील पांडे, शिवाजीनगर मतदारसंघाचे अध्यक्ष रवींद्र सालेगावकर, सरचिटणीस गणेश बगाडे आदी उपस्थित होते. स्वामी गोविंददेव गिरीजी महाराज म्हणाले, सद्गुरू मोरया गोसावी महाराज यांचे कार्य, गणेशभवती अपार आहे. आयुष्यभर मंगलमूर्तीची आराधना करत समाजासमोर दृढ भवतीचा आदर्श ठेवला.

Work of Appreciation: Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote Madam

संक्षिप्त

शिवाजीनगरमधील रस्त्याच्या नामकरणप्रसंगी उपस्थित मान्यवर.

रेव्हेन्यू कॉलनीतील रस्त्याचे नामकरण 'स्वर्गीय दादासाहेब एकबोटे पथ'

पुणे : जंगली महाराज रस्त्यावरील स. गो. बर्वे चौकातील भुयारी मार्गाचे 'सद्गुरू श्री मोरया गोसावी भुयारी मार्ग' आणि शिवाजीनगरमधील रेव्हेन्यू कॉलनीतील श्री पुण्य गणेश मंदिर ते किणीकर चौक या रस्त्याचे संघ स्वयंसेवक 'स्वर्गीय दादासाहेब एकबोटे पथ' असे नामकरण करण्यात आले. नगरसेविका प्रा. ज्योत्सना गजानन एकबोटे यांच्या प्रयत्नातून पुणे महापालिकेच्या सहकायनि अयोध्येतील श्रीराम जन्मभूमी मंदिर न्यासाचे कोषाध्यक्ष स्वामी गोविंदगिरी महाराज यांच्या हस्ते हे नामकरण झाले. याप्रसंगी प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे अध्यक्ष विघ्नहरी महाराज देव, कार्याध्यक्ष प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे, स्थायी समितीचे अध्यक्ष हेमंत रासने, चिंचवड देवस्थान ट्रस्टचे मुख्य विश्वस्त मंदार महाराज देव, मिलिंद एकबोटे, डॉ. नंदकिशोर एकबोटे, समृद्धी एकबोटे, प्रा. डॉ. निवेदिता एकबोटे, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे सचिव प्रा. श्यामकांत देशमुख आदी उपस्थित होते.

रस्त्याचे नामकरण

नगरसेविका प्रा. ज्योत्सना एकबोटे यांच्या प्रयत्नातून जंगली महाराज रस्त्यावरील स. गो. बर्वे चौकातील भुयारी मार्गाचे 'सद्गुरू श्री मोरया गोसावी भुयारी मार्ग' आणि रेव्हेन्यू कॉलनीमधील पुण्य गणेश मंदिर ते किणीकर चौक या रस्त्याचे संघ स्वयंसेवक 'स्वर्गीय दादासाहेब एकबोटे पथ' असे नामकरण स्वामी गोविंददेव गिरी यांच्या हस्ते झाले. स्थायी समितीचे अध्यक्ष हेमंत रासने, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे अध्यक्ष विघ्नहरी महाराज देव, कार्याध्यक्ष प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे, मंदार महाराज देव, विश्राम देव, मिलिंद एकबोटे, दत्तात्रय खाडे आदी उपस्थित होते.

सकाळ

जंगली महाराज रस्ता : येथील स. गो. बर्वे चौकातील भुयारी मार्गाचे 'सद्गुरू श्री मोरया गोसावी भुयारी मार्ग' असे नामकरण नुकतेच करण्यात आले.

बर्वे चौकातील भुयारी मार्गाचे नामकरण

शिवाजीनगर : जंगली महाराज रस्त्यावरील स. गो. बर्वे चौकातील भुयारी मार्गाचे 'सद्गुरू श्री मोरया गोसावी भुयारी मार्ग' आणि रेव्हेन्यू कॉलनीतील श्री पुण्य गणेश मंदिर ते किणीकर चौक या रस्त्याचे 'स्वर्गीय दादासाहेब एकबोटे पथ' असे नामकरण 'श्रीराम जन्मभूमी मंदिर न्यास, अयोध्या'चे कोषाध्यक्ष स्वामी गोविंददेव गिरी महाराज यांच्या हस्ते नुकतेच करण्यात आले. नगरसेविका प्रा. ज्योत्सना एकबोटे यांच्या प्रयत्नातून व महानगरपालिकेच्या सहकायनि हे नामकरण करण्यात आले. याप्रसंगी प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीचे अध्यक्ष विघ्नहरी महाराज देव, कार्याध्यक्ष प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे, महापालिकेच्या स्थायी समितीचे अध्यक्ष हेमंत रासने, चिंचवड देवस्थान ट्रस्टचे मुख्य विश्वस्त मंदार महाराज देव, समस्त हिंदू आघाडीचे अध्यक्ष मिलिंद एकबोटे, शहर भाजपचे सरचिटणीस दत्तात्रय खाडे तसेच डॉ. नंदकिशोर एकबोटे, समृद्धी एकबोटे, प्रा. डॉ. निवेदिता एकबोटे, प्रा. श्यामकांत देशमुख, अक्षय गोडसे, विवेक खटावकर आदी उपस्थित होते.

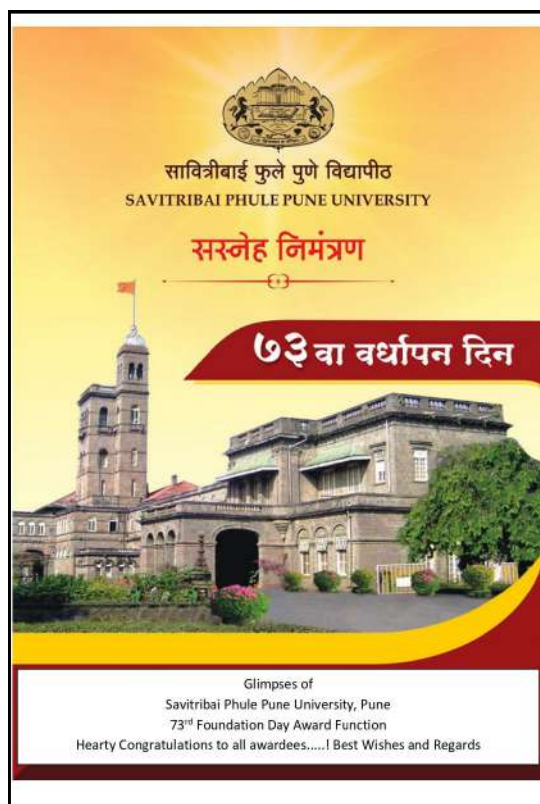
Pune, Pune-Today
25/02/2022 Page No. 5

Maharashtra Times 27.2.2022

SPPU Foundation Day Awards 2021-2022

Prof. Dr. Shilpa Mujumdar (HOD, Microbiology Department) P. E. Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar Pune-5 recipient of "Best Innovative Teacher Award"

Dr. Sangeeta Dhamdhare (Librarian) P. E. Society's Modern College of Arts, Science and Commerce, Ganeshkhind, Pune-16 recipient of "Felicitation Award"

Prof. Vijaya Kulkarni (Commerce Department) P. E. Society's Modern College of Arts, Science and Commerce, Ganeshkhind, Pune-16 recipient of "Prof. G. B. Kulkarni Award for the Best Teacher in Commerce"

Prof. Dr. Vinay Kumar (Biotechnology Department) P. E. Society's Modern College of Arts, Science and Commerce, Ganeshkhind, Pune-16 recipient of "Best Teacher Award"

SPPU Foundation Day Awards 2021-2022

Heartiest Congratulations Dr. Shilpa Mujumdar for 'Best Innovation Award 2021-22'

Congratulations!

SPPU Foundation Day Awards 2021-2022

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे युवा पुरस्कार जाहीर

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे विद्यापीठाच्या वर्धापनदिनानिमित्त दिले जाणारे कला, क्रीडा, साहित्य आणि सामाजिक कार्य आदी क्षेत्रातील युवा पुरस्कार जाहीर करण्यात आले आहे. या पुरस्कारांबरोबरच विद्यापीठाकडून विविध अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनाही पुरस्कार जाहीर झाले असून, यांचे वितरण विद्यापीठाच्या वर्धापनदिनी केले जाणार आहे.

युवा गौरव पुरस्कारांमध्ये क्रीडा क्षेत्रातील पुरस्कार टेनिसपटू अंकिता रैना, कला क्षेत्रातील पुरस्कार धृपद धमार गायकीमधील गायक चिंतन मधुकर उपाध्याय, साहित्य क्षेत्रातील पुरस्कार लेखिका मनस्विनी लता रवींद्र यांना आणि सामाजिक कार्य क्षेत्रातील पुरस्कार विनायक सुभाष लष्कर यांना जाहीर करण्यात आला आहे. हे सर्व पुरस्कारार्थी विद्यापीठाचे व संलग्न महाविद्यालयाचे माजी विद्यार्थी आहेत. महाविद्यालयीन स्तरावर देण्यात येणाऱ्या पुरस्कारांमध्ये उत्कृष्ट प्राचार्य पुरस्कार प्रा. शंकर बोरमाने, विजय मेधाने, रघुनाथ टोचे यांना जाहीर झाला आहे. तर, उत्कृष्ट महाविद्यालयीन प्राध्यापक डॉ. शशिकांत वागे, डॉ. विनय कुमार, डॉ. संजय औटी, डॉ. तुषार चांदवडकर यांना जाहीर झाला आहे. उत्कृष्ट नवोपक्रमशील शिक्षक म्हणून डॉ. विनय कुलकर्णी, डॉ. विठ्ठल बोरकर, डॉ. आकांक्षा काशीकर यांची निवड झाली आहे. यंदाचा उत्कृष्ट नवोपक्रम पुरस्कार शिल्पा मुजुमदार आणि प्रांजली देशपांडे यांना विभागून देण्यात येणार आहे. डॉ. संगीता ढमढेरे व डॉ. नितीन पाटील यांचा विशेष सन्मान करण्यात येणार आहे. उत्कृष्ट ग्रंथपाल पुरस्कार डॉ. मीनल ओक आणि डॉ. बबन चव्हाण यांना देण्यात आला. उत्कृष्ट क्रीडा आणि शारीरिक शिक्षण संचालक पुरस्कार डॉ. मुरलीधर गायकवाड व गौतम जाधव यांना जाहीर झाला आहे.

लोकमत

विद्यापीठाचे युवा पुरस्कार जाहीर सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ वर्धापन दिन

लोकमत न्यूज नेटवर्क
पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे विद्यापीठाच्या वर्धापन दिनानिमित्त दरवर्षी कला, क्रीडा, साहित्य आणि सामाजिक कार्य आदी क्षेत्रात उल्लेखनीय कार्य केल्याबद्दल दिल्या जाणाऱ्या युवा पुरस्कारांची घोषणा करण्यात आली आहे. तसेच विद्यापीठाकडून विविध अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनाही दिले जाणारे पुरस्कार जाहीर करण्यात आले आहेत.

युवा गौरव पुरस्कारांमध्ये क्रीडाक्षेत्रातील पुरस्कार टेनिसपटू अंकिता रैना, कलाक्षेत्रातील पुरस्कार धृपद धमार, गायकीमधील गायक चिंतन मधुकर उपाध्याय, साहित्य क्षेत्रातील पुरस्कार लेखिका मनस्विनी लता रवींद्र यांना आणि सामाजिक कार्य क्षेत्रातील पुरस्कार विनायक

सुभाष लष्कर यांना जाहीर करण्यात आला आहे. हे सर्व पुरस्कारार्थी विद्यापीठाचे व संलग्न महाविद्यालयाचे माजी विद्यार्थी आहेत.

महाविद्यालयीन स्तरावर देण्यात येणाऱ्या पुरस्कारांमध्ये उत्कृष्ट प्राचार्य पुरस्कार प्रा. शंकर बोरमाने, विजय मेधाने, रघुनाथ टोचे यांना जाहीर झाला

आहे, तर उत्कृष्ट महाविद्यालयीन प्राध्यापक डॉ. शशिकांत वागे, डॉ. विनय कुमार, डॉ. संजय औटी, डॉ. तुषार चांदवडकर यांना जाहीर झाला आहे. उत्कृष्ट नवोपक्रमशील शिक्षक म्हणून डॉ. विनय कुलकर्णी, डॉ. विठ्ठल बोरकर, डॉ. आकांक्षा काशीकर यांची निवड झाली आहे. यंदाचा उत्कृष्ट नवोपक्रम पुरस्कार शिल्पा मुजुमदार आणि प्रांजली देशपांडे यांना विभागून देण्यात येणार आहे. डॉ. संगीता ढमढेरे व डॉ. नितीन पाटील यांचा विशेष सन्मान करण्यात येणार आहे. उत्कृष्ट ग्रंथपाल पुरस्कार डॉ. मीनल ओक आणि डॉ. बबन चव्हाण यांना देण्यात आला. उत्कृष्ट क्रीडा आणि शारीरिक शिक्षण संचालक पुरस्कार डॉ. मुरलीधर गायकवाड व गौतम जाधव यांना जाहीर झाला आहे.

Hello Pune
Page No. 8 Feb 01, 2022
Powered by: erelego.com

Kesari 1.2.2022

सामना

विद्यापीठाचे युवा पुरस्कार जाहीर

पुणे, दि. ३१ (प्रतिनिधी) - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे दरवर्षी विद्यापीठाच्या वर्धापनदिनानिमित्त कला, क्रीडा, साहित्य आणि सामाजिक कार्य आदी क्षेत्रातील युवा पुरस्कारांचे वितरण केले जाते. यंदाच्या वर्षीचे हे पुरस्कार घोषित करण्यात आले आहेत. या पुरस्कारांबरोबरच विद्यापीठाकडून विविध अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनाही पुरस्कार जाहीर करण्यात आले असून, यांचे वितरण विद्यापीठाच्या वर्धापनदिनी केले जाणार आहे.

युवा गौरव पुरस्कारांमध्ये क्रीडा क्षेत्रातील पुरस्कार टेनिसपटू अंकिता रैना, कला क्षेत्रातील पुरस्कार धृपद धमार,

गायकीमधील गायक चिंतन मधुकर उपाध्याय, साहित्य क्षेत्रातील पुरस्कार लेखिका मनस्विनी लता रवींद्र यांना आणि सामाजिक कार्य क्षेत्रातील पुरस्कार विनायक सुभाष लष्कर यांना जाहीर करण्यात आला आहे. हे सर्व पुरस्कारार्थी विद्यापीठाचे व संलग्न महाविद्यालयांचे माजी विद्यार्थी आहेत.

महाविद्यालयीन स्तरावर देण्यात येणाऱ्या पुरस्कारांमध्ये उत्कृष्ट प्राचार्य पुरस्कार प्रा. शंकर बोरमाने, विजय मेधाने, रघुनाथ टोचे यांना जाहीर झाला आहे. तर उत्कृष्ट महाविद्यालयीन प्राध्यापक डॉ. शशिकांत वागे, डॉ. विनय कुमार, डॉ. संजय औटी, डॉ. तुषार चांदवडकर यांना

जाहीर झाला आहे. उत्कृष्ट नवोपक्रमशील शिक्षक म्हणून डॉ. विनय कुलकर्णी, डॉ. विठ्ठल बोरकर, डॉ. आकांक्षा काशीकर यांची निवड झाली आहे. यंदाचा उत्कृष्ट नवोपक्रम पुरस्कार शिल्पा मुजुमदार आणि प्रांजली देशपांडे यांना विभागून देण्यात येणार आहे.

डॉ. संगीता ढमढेरे व डॉ. नितीन पाटील यांचा विशेष सन्मान करण्यात येणार आहे. उत्कृष्ट ग्रंथपाल पुरस्कार डॉ. मीनल ओक आणि डॉ. बबन चव्हाण यांना देण्यात आला. उत्कृष्ट क्रीडा आणि शारीरिक शिक्षण संचालक पुरस्कार डॉ. मुरलीधर गायकवाड व गौतम जाधव यांना जाहीर झाला आहे.

SPPU Foundation Day Awards 2021-2022

विद्यापीठाचे युवा पुरस्कार जाहीर वर्धापनदिनी केले जाणार सन्मानपूर्वक वितरण

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. ३१ - सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे दरवर्षी विद्यापीठाच्या वर्धापनदिनानिमित्त कला, क्रीडा, साहित्य आणि सामाजिक कार्य आदी क्षेत्रातील युवा पुरस्कारांची घोषणा करण्यात आली. तसेच, विद्यापीठाकडून विविध अधिकारी व कर्मचाऱ्यांनाही पुरस्कार जाहीर करण्यात आला असून, त्याचे वितरण विद्यापीठाच्या वर्धापनदिनी केले जाणार आहे.

युवा गौरव पुरस्कारांमध्ये क्रीडा क्षेत्रातील पुरस्कार टेनिसपटू अंकिता रैना, कला क्षेत्रातील पुरस्कार धृपद धमार, गायकीमधील गायक चिंतन मधुकर उपाध्याय, साहित्य क्षेत्रातील पुरस्कार लेखिका मनस्विनी लता रवींद्र यांना आणि सामाजिक कार्य क्षेत्रातील पुरस्कार विनायक सुभाष लष्कर यांना जाहीर झाला आहे. हे सर्व पुरस्कारार्थी विद्यापीठाचे व संलग्न महाविद्यालयाचे माजी विद्यार्थी आहेत.

महाविद्यालयीन स्तरावर देण्यात येणाऱ्या पुरस्कारांमध्ये उत्कृष्ट प्राचार्य पुरस्कार प्रा. शंकर बोरमाने, विजय मेघाने, रघुनाथ टोचे यांना जाहीर

झाला आहे. तर, उत्कृष्ट महाविद्यालयीन प्राध्यापक डॉ. शशिकांत वागे, डॉ. विनय कुमार, डॉ. संजय औटी, डॉ. तुषार चांदवडकर यांना जाहीर झाला आहे. उत्कृष्ट नवोपक्रमशील शिक्षक म्हणून डॉ. विनय कुलकर्णी, डॉ. विठ्ठल बोरकर, डॉ. आकांक्षा काशीकर यांची निवड झाली आहे. यंदाचा उत्कृष्ट नवोपक्रम पुरस्कार शिल्पा मुजुमदार आणि प्रांजली देशपांडे यांना विभागून देण्यात येणार आहे. डॉ. संगीता ढमढेरे व डॉ. नितीन पाटील यांचा विशेष सन्मान करण्यात येणार आहे. उत्कृष्ट ग्रंथपाल पुरस्कार डॉ. मीनल ओक आणि डॉ. बबन चव्हाण यांना देण्यात आला. उत्कृष्ट क्रीडा पुरस्कार डॉ. मुरलीधर गायकवाड व गौतम जाधव यांना जाहीर झाला आहे.

पुणे विद्यापीठाचे युवा पुरस्कार जाहीर

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे कला, क्रीडा, साहित्य आणि सामाजिक कार्य आदी क्षेत्रातील युवा पुरस्कार जाहीर झाले आहेत. त्यानुसार क्रीडा क्षेत्रातील पुरस्कार टेनिसपटू अंकिता रैना, कला क्षेत्रातील पुरस्कार धृपद धमार गायकीतील गायक चिंतन उपाध्याय, साहित्य क्षेत्रातील पुरस्कार लेखिका मनस्विनी लता रवींद्र यांना आणि सामाजिक कार्य क्षेत्रातील पुरस्कार विनायक लष्कर यांना जाहीर झाला आहे. पुरस्कारांचे वितरण विद्यापीठाच्या वर्धापनदिनी होणार आहे.

महाविद्यालयीन स्तरावर देण्यात येणाऱ्या पुरस्कारांमध्ये उत्कृष्ट प्राचार्य पुरस्कार प्रा. शंकर बोरमाने, विजय मेघाने, रघुनाथ टोचे यांना जाहीर झाला आहे, तर उत्कृष्ट महाविद्यालयीन प्राध्यापक डॉ. शशिकांत वागे, डॉ. विनय कुमार, डॉ. संजय औटी, डॉ. तुषार चांदवडकर यांना जाहीर झाला आहे. उत्कृष्ट नवोपक्रमशील शिक्षक म्हणून डॉ. विनय कुलकर्णी, डॉ. विठ्ठल बोरकर, डॉ. आकांक्षा काशीकर यांची निवड झाली आहे. यंदाचा उत्कृष्ट नवोपक्रम पुरस्कार शिल्पा मुजुमदार आणि प्रांजली देशपांडे यांना विभागून देण्यात येणार आहे. डॉ. संगीता ढमढेरे व डॉ. नितीन पाटील यांचा विशेष सन्मान करण्यात येणार आहे. उत्कृष्ट ग्रंथपाल पुरस्कार डॉ. मीनल ओक आणि डॉ. बबन चव्हाण यांना, तर उत्कृष्ट क्रीडा आणि शारीरिक शिक्षण संचालक पुरस्कार डॉ. मुरलीधर गायकवाड व गौतम जाधव यांना जाहीर झाल्याचे विद्यापीठ प्रशासनाने कळवले आहे.

सकाळ

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे युवा गौरव पुरस्कार जाहीर

पुणे, ता. २ : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातर्फे दरवर्षी वर्धापनदिनानिमित्त दिल्या जाणाऱ्या युवा पुरस्कारांची घोषणा केली आहे.

पुरस्कारांमध्ये क्रीडा क्षेत्रातील टेनिसपटू अंकिता रैना, कला क्षेत्रातील धृपद धमार गायकीमधील गायक चिंतन मधुकर उपाध्याय, साहित्य क्षेत्रातील लेखिका मनस्विनी लता रवींद्र यांना आणि सामाजिक कार्य क्षेत्रातील पुरस्कार विनायक सुभाष लष्कर यांना जाहीर केला आहे. महाविद्यालयीन स्तरावर देण्यात येणाऱ्या पुरस्कारांमध्ये उत्कृष्ट प्राचार्य पुरस्कार प्रा. शंकर बोरमाने, विजय मेघाने, रघुनाथ टोचे यांना जाहीर झाला आहे. तर उत्कृष्ट महाविद्यालयीन

प्राध्यापक डॉ. शशिकांत वागे, डॉ. विनय कुमार, डॉ. संजय औटी, डॉ. तुषार चांदवडकर यांना जाहीर झाला आहे. उत्कृष्ट नवोपक्रमशील शिक्षक म्हणून डॉ. विनय कुलकर्णी, डॉ. विठ्ठल बोरकर, डॉ. आकांक्षा काशीकर यांची निवड झाली आहे. यंदाचा उत्कृष्ट नवोपक्रम पुरस्कार शिल्पा मुजुमदार आणि प्रांजली देशपांडे यांना विभागून देणार आहे. डॉ. संगीता ढमढेरे व डॉ. नितीन पाटील यांचा विशेष सन्मान करणार आहे. उत्कृष्ट ग्रंथपाल पुरस्कार डॉ. मीनल ओक आणि डॉ. बबन चव्हाण यांना दिले. उत्कृष्ट क्रीडा, शारीरिक शिक्षण संचालक पुरस्कार डॉ. मुरलीधर गायकवाड व गौतम जाधव यांना जाहीर झाला आहे.

*Events Conducted by
National Service Scheme (NSS) in
February 2022*

Gender Equality Lecture Series

डॉ. प्रभाकर देसाई
एम.ए., पीएच.डी.
संचालक

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

(पूर्वीचे पुणे विद्यापीठ)

राष्ट्रीय सेवा योजना
गणेशखिड, पुणे - ४११ ००७

कार्यालय क्र. : ०२०-२५६२२६८८/८९
: ०२०-२५६२२६९०/९१
: ०२०-२५६२२६९२
: ०२०-२५६९७३४९

संदर्भ : रासेयो/२०२१-२२/४५६

प्रति,

मा. प्राचार्य व रासेयो कार्यक्रम अधिकारी

पुणे, अहमदनगर व नाशिक विभाग

रासेयो संलग्नित संबधित महाविद्यालये

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

दि. ०४/०२/२०२२

विषय : दूरदृश्यप्रणालीद्वारा आयोजित लिंगभाव संवेदनशीलता 'जाणीव जागृती अभियान' व्याख्यानमालेबाबत

महोदय/महोदया

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, राष्ट्रीय सेवा योजना व महर्षी कर्वे स्त्री शिक्षण संस्थेचे बाया कर्वे स्त्री अभ्यास आणि संशोधन केंद्र, कर्वेनगर, पुणे यांच्या संयुक्त विद्यमाने लिंगभाव संवेदनशीलता 'जाणीव जागृती अभियान' या उपक्रमाच्या व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात आले आहे. पुणे, अहमदनगर व नाशिक जिल्ह्यातील खालीलप्रमाणे महाविद्यालयांच्या मार्फत व्याख्यानमालेचे आयोजन साखळी पद्धतीने करण्यात आलेले आहे.

सदर प्रशिक्षण दूरदृश्यप्रणालीद्वारा आयोजित करायचे असून आपण आपल्या महाविद्यालयामध्ये रासेयो एककांच्या माध्यमातून खालील नियोजनानुसार लिंगभाव संवेदनशीलता 'जाणीव जागृती अभियान' व्याख्यानमालेचे आयोजन करण्यात यावे. याकरिताची लिंक महाविद्यालयाने तयार करून रासेयो स्वयंसेवकांपर्यंत पोहोचवून स्वयंसेवकांना व्याख्यानमालेत सहभागी होण्याबाबत सूचित करावे.

सदर उपक्रमाचे स्वरूप व अधिक तपशिलवार माहितीसाठी श्रीमती स्वाती रानडे यांच्याशी संपर्क करावा. तसेच उपक्रम संपन्न झाल्यानंतर उपस्थितीसह संक्षिप्त अहवाल रासेयो कार्यालयास nss_student_list@pun.unipune.ac.in या मेलद्वारे पाठवण्यात यावा.

क्र.	महाविद्यालयाचे नाव व संपर्क क्रमांक	का.अ. नाव व संपर्क	दिनांक
१	अण्णासाहेब मगर महाविद्यालय, हडपसर	कुलकर्णी सविता सुनील 9923426774	०७/०२/२०२२
२	प्रोग्रेसिव एजुकेशन सोसायटी मॉडर्न कॉलेज, शिवाजीनगर	वराडे प्रभाकर शिवादास 9822856527	०८/०२/२०२२
३	पुणे जिल्हा शिक्षण मंडळ अण्णासाहेब वाघिरे महाविद्यालय, ओतूर जुन्नर	वीवे अमोल मनोहर 9623883631	०९/०२/२०२२
४	अनेकान्त एज्युकेशन सोसायटी तुळजाराम चतुरचंद महाविद्यालय बारामती	ब्रिटलें विलास वसंतदास 9860388383	१०/०२/२०२२
५	अहमदनगर महाविद्यालय, अहमदनगर	घोषडे अशोक मुरलीधर 9421334383	११/०२/२०२२
६	प्रवरा ग्रामीण शिक्षण संस्था कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, सात्रळ	भडकवाड रोहिदास संपत 9922187729	१२/०२/२०२२
७	वुमेन कॉलेज ऑफ होम साइन्स एंड बी सी ए पता: लोणी, राहता	नवले रुपाली मयुरेश 9423462547	१४/०२/२०२२
८	कर्मवीर शांतारामबापू कोंडाजी वावरे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय, नाशिक	आहिर रविंद्र अशोक 9765219422	१५/०२/२०२२
९	कर्मवीर रामरावजी आहरे कला, विज्ञान व वाणिज्य महाविद्यालय पता: देवळा, नाशिक	आहरे दत्तात्रेय कार्मारी 9421501530	१६/०२/२०२२
१०	एच ए एल कॉलेज ऑफ सायन्स अँड कॉमर्स पता: ओझर टाऊनशिप निफाड, नाशिक	पाडेकर पुष्कर दीपक 9823605001	१७/०२/२०२२

टिप : १. अधिक माहितीकरिता संपर्क : ९७६५४ ९३८५०, स्वाती रानडे, महर्षी कर्वे स्त्री शिक्षण संस्था
२. १ तास व्याख्यान, १/२ तास प्रश्नोत्तरे, चर्चासत्र व उपक्रम

संचालक
राष्ट्रीय सेवा योजना

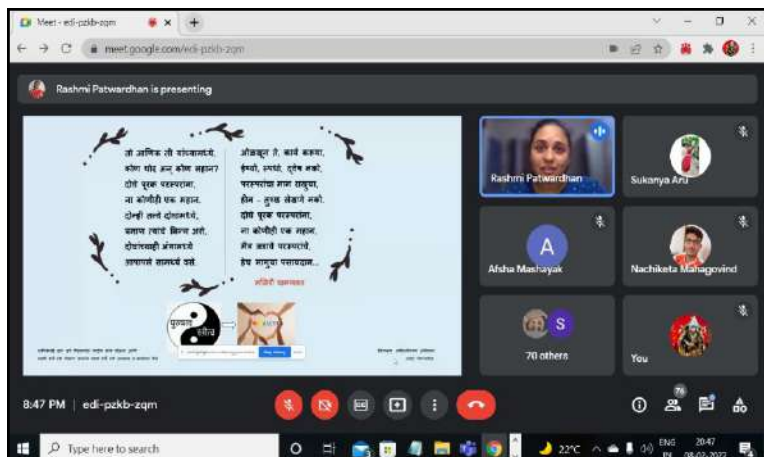
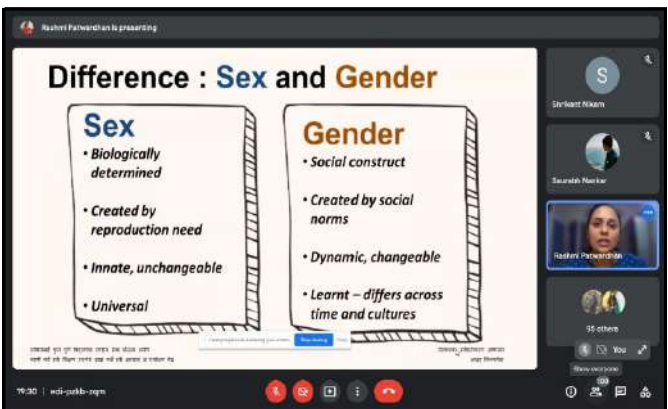
प्रत : महर्षी कर्वे स्त्री शिक्षण संस्थेचे बाया कर्वे स्त्री अभ्यास आणि संशोधन केंद्र, कर्वेनगर, पुणे

Gender Equality Lecture Series

मॉडर्न महाविद्यालयात लिंगभाव संवेदनशीलता जाणीव जागृती या विषयावरील व्याख्यानाचे आयोजन

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या मॉडर्न कला विज्ञान व वाणिज्य (स्वायत्त) महाविद्यालय राष्ट्रीय सेवा योजना आणि महर्षी कर्वे स्त्री शिक्षण संस्थेचे बाया कर्वे स्त्री शिक्षण आणि संशोधन केंद्र यांच्या वतीने लिंगभाव संवेदनशीलता जाणीव-जागृती या विषयावरील व्याख्यानाचे आयोजन करण्यात आले. यासाठी बाया कर्वे स्त्री शिक्षण संस्थेच्या सौ रश्मी पटवर्धन, डॉ. स्वाती रानडे, महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव, राष्ट्रीय सेवा योजना जिल्हा समन्वयक डॉ. प्रभाकर वराडे, कार्यक्रम अधिकारी डॉ. अंजली सरदेसाई उपस्थित होते. कार्यक्रमाच्या सुरुवातीला प्रस्तावना करताना महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव यांनी स्त्री- पुरुष समानता व पूरकता याचे महत्व पटवून दिले. प्रत्येक वेळी स्त्री आणि पुरुष तसेच वागले पाहिजे किंवा असेच केले पाहिजे असा विचार केला जातो परंतु स्त्री-पुरुष यांच्यामध्ये शारीरिक भिन्नता असून त्यांच्याकडे बघण्याचा समाजाचा दृष्टिकोन वैशिष्ट्यपूर्ण असतो यामध्ये बदल व्हावा, ही भिन्नता एकमेकांना पूरक ठरावी आणि विकासाला मदत व्हावी यासाठी या उपक्रमाचे आयोजन केल्याचे सांगितले. आता तर स्त्री-पुरुष या बरोबरच ट्रान्सजेंडर याचाही विचार केला जातो आणि म्हणूनच विद्यार्थ्यांनी अशा सर्व दृष्टीने विचार करावा. या कार्यक्रमाचे आयोजन केल्याचे यांनी कौतुक केले. तसेच महाविद्यालयातील प्रा. डॉ. दाते यांच्या स्त्री - पुरुष समानता ऑडिट विषयी माहिती सांगितली. सदर कार्यक्रमात यानंतर रश्मी पटवर्धन यांनी आपल्या विषयाला सुरुवात करताना काही चित्र फिती दाखवून विद्यार्थ्यांच्या मनातील कल्पना आणि त्यांचे विचार समजून घेतले. शारीरिकदृष्ट्या आणि सामाजिकदृष्ट्या स्त्री आणि पुरुष यांच्यामध्ये भिन्नता असते. शारीरिक दृष्ट्या असणारे बदल आपण बदलू शकत नाही पण पुरुष आणि स्त्री यांनी ठरवून दिल्या प्रमाणेच कामे करावी असे नाही तर प्रत्येकाच्या आवडी निवडी वेगळ्या असू शकतात. याचा विचार करून समोरच्या व्यक्तीकडे बघावे असे त्यांनी या वेळी सांगितले. हा विचार बदलणे आवश्यक आहे. यासाठी अनेक उदाहरणे दिली. कार्यक्रमाच्या शेवटी प्रश्न -उत्तरे हा कार्यक्रम घेतला गेला. कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन एन.एस.एस. ची स्वयमसेविका अफशा मसायक व स्वयमसेवक अंकित भारद्वाज यांनी केले. तर आभार प्राध्यापक प्रभाकर वराडे यांनी मानले. कार्यक्रमाचे नियोजन एन. एस. एस. मुख्य ग्रुप ने केले होते

Gender Equality Lecture Series

ज्ञानज्योत यात्रा कार्यक्रम

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

(पूर्वीचे पुणे विद्यापीठ)

विद्यार्थी विकास मंडळ व राष्ट्रीय सेवा योजना

दूरध्वनी क्रमांक

०२०२५६२२६८८

०२०२५६२२६८९, ०२०२५६२२६९०

०२०२५६२२६८९, ०२०२५६९७३४९

गणेशखिंड, पुणे ४११००७

फॅक्स क्रमांक २५६०११५४८

रासेयो/२०२१-२२/४५९

दि. १०/०२/२०२२

प्रति,

मा. प्राचार्य

रासेयो संलग्नित संबंधित महाविद्यालये

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

विषय : सावित्रीबाई फुले यांच्या पुर्णाकृती पुतळा अनावरण समारंभ व भारतीय स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवाचे औचित्य साधून ज्ञानज्योत यात्रा कार्यक्रमस स्वयंसेवक सहभागाबाबत

महोदया,

सावित्रीबाई फुले यांच्या पुर्णाकृती पुतळा अनावरण समारंभ व भारतीय स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवाचे औचित्य साधून विद्यार्थी विकास मंडळ व राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने ज्ञानज्योत यात्रेचे आयोजन दि. १४ फेब्रुवारी २०२२ रोजी सकाळी ८ ते ११ यावेळेत करण्यात आले आहे. पुणे शहरातील रासेयो स्वयंसेविका विद्यार्थिनींच्या माध्यमातून महात्मा फुले वाडा येथे महात्मा फुले व सावित्रीबाई फुले यांच्या पुतळ्यापासून यात्रेचा शुभारंभ माननीय कुलगुरू डॉ. नितीन करमलकर व माननीय प्र-कुलगुरू डॉ. एन. एस. उमराणी व मा. व्यवस्थापन परिषद सदस्य यांच्या हस्ते होणार आहे. सदर ज्ञानज्योत यात्रेचे आयोजन महात्मा फुले वाडा, गंज पेठ ते सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ या मार्गावर करण्यात आलेले आहे.

सदर उपक्रमाचे यशस्वी आयोजन करण्याकरिता संबंधित महाविद्यालयांतील कार्यक्रम अधिकारी व जिल्हा समन्वयक यांची नियोजन बैठक दिनांक ११/०२/२०२२ रोजी दुपारी १२.०० वाजता रासेयो कार्यालय येथे आयोजित करण्यात आलेली आहे. तरी सदर बैठकीकरिता संबंधित महाविद्यालयातील कार्यक्रम अधिकारी/जिल्हा समन्वयक यांना उपस्थित राहण्याविषयी सुचित करावे. सोबत जोडलेल्या यादीतील महाविद्यालयांसमोर नमूद केलेल्या विद्यार्थी संख्येनुसार स्वयंसेविका विद्यार्थिनींना, नियोजन बैठकीमध्ये निश्चित केलेल्या वेळेमध्ये नेमून दिलेल्या ठिकाणी खालील नियोजनानुसार सहभागी होण्याबाबत सुचित करावे.

तसेच नियोजन बैठक (दि. ११/०२/२०२२) आणि ज्ञानज्योत यात्रा उपक्रम (दि. १४/०२/२०२२) या कालावधीत सदर प्राध्यापकांची कर्तव्य रजा मंजूर करावी. कळवे, ही विनंती.

क्र.	नाव	का.अ. नाव	सहभागी	स्थळ	वेळ
१	आप्पासाहेब जेधे महाविद्यालय, पुणे	डॉ. शिवाजी पाचारणे	५	महात्मा फुले वाडा	स. ०८.००
२	एच. व्ही. देसाई महाविद्यालय, पुणे	डॉ. प्रभाकर घोडके	५	सा.फु.पु.वि.	स. ०८.३०
३	स. प. महाविद्यालय, टिळक रोड, पुणे	डॉ. पोपट शिंदे/ डॉ. सुशिल थिंगळे	५	सा.फु.पु.वि.	स. ०८.३०
४	हजूरपागा महिला महाविद्यालय, पुणे	डॉ. रूपाली शेट	०	सा.फु.पु.वि.	स. ०८.३०
५	मॉडर्न महाविद्यालय, शिवाजी नगर, पुणे	डॉ. प्रभाकर वन्हाडे	५	सा.फु.पु.वि.	स. ०८.३०
६	भा.वि. महिला अभियांत्रिकी महाविद्यालय	डॉ. सविता इटकरकर	५	सा.फु.पु.वि.	स. ०८.३०
७	ए.आय.एस.एम.एस. अभियांत्रिकी महा.	डॉ. नाना शेजवळ	०	सा.फु.पु.वि.	स. ०८.३०
८	अण्णासाहेब मगर महाविद्यालय, हडपसर	डॉ. सविता कुलकर्णी	०	सा.फु.पु.वि.	स. ०८.३०

(Signature)

संचालक
विद्यार्थी विकास मंडळ

Savitri Mahotsav –14th February 2022

वृतांत :- १४ फेब्रुवारी २०२२

मॉडर्न महाविद्यालय कला, विज्ञान आणि वाणिज्य (स्वायत्त) , शिवाजीनगर पुणे-०५.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, आणि राष्ट्रीय सेवा योजना तर्फे आयोजित **सावित्री महोत्सव**

दिनांक:-१४ फेब्रुवारी २०२२.

वेळ :- सकाळी ११:५५

आजचा कार्यक्रम ठीक ११:५५ वाजता सुरू करण्यात आला. कार्यक्रमास डॉ.आर.एस.झुंजारराव आणि वऱ्हाडे सर यांचे मार्गदर्शन व उपप्राचार्या डॉ.अंजली सरदेसाई मॅडम यांची बहुमूल्य उपस्थिती लाभली.

कार्यक्रमाची सुरुवात NSS च्या गीताने करण्यात आली. काही विद्यार्थी वक्त्यांनी सावित्रीबाई फुले यांचे जीवनपट, कार्य व त्यांचा समाजाप्रती असलेला त्याग यावर आपले मनोगत भाषणातून आणि कवितेतून व्यक्त केले. तसेच तीन वर्षांपूर्वी झालेल्या पुलवामा हल्यात शहीद झालेल्या ४० जवानांना आदरांजली वाहिली.विशेष अतिथी डॉ. अंजली सरदेसाई मॅडम यांनी आपल्या शब्दांतून NSS विभागचे कौतुक करत स्वयंसेवकांचे मनोबल वाढवले. त्यांनी सावित्रीबाई फुले तसेच महात्मा ज्योतिबा फुले यांचे कार्य समजावून सांगत नव युवा पिढीला मोलाचे मार्गदर्शन केले. पुढे मुलगा मुलगी समानता राखत एका सुजाण नागरिकाची जबाबदारी कशी पार पाडावी हे समजावून दिली.शहीद जवानांना आदरांजली म्हणून दोन मिनिट मौन धारण केले आणि राष्ट्रगीताने कार्यक्रमाची सांगता १२:३५ वाजता केली.

या कार्यक्रमात ३६ स्वयंसेवक उपस्थित होते व आजचा कार्यक्रम अविस्मरणीय झाला.

धन्यवाद...!!

NCC DAY-24th February 2022

NCC Unit, Modern College, Shivajinagar, Pune-5 celebrated Annual NCC Day on Thursday,
24th February 2022

PES
Modern College Of Arts, Science
and Commerce, Shivajinagar,
Pune-05.

ANNUAL NCC DAY 2022

Dear sir/madam,
You are cordially invited to the
Annual NCC Day which will
be held on 24 February 2022 at
08:00am.
Venue-Modern College
Ground

Lt.K D Gopale
(ANO)
Army Wing

Lt.Cdr A V
Kamble (ANO)
Navy Wing

Felicitation of Pride of Modern College
NCC Cadets

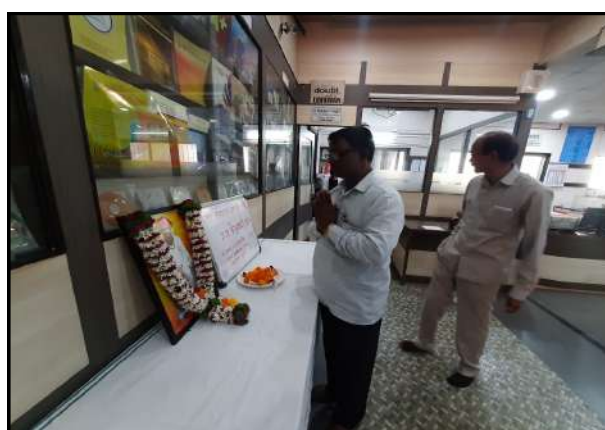
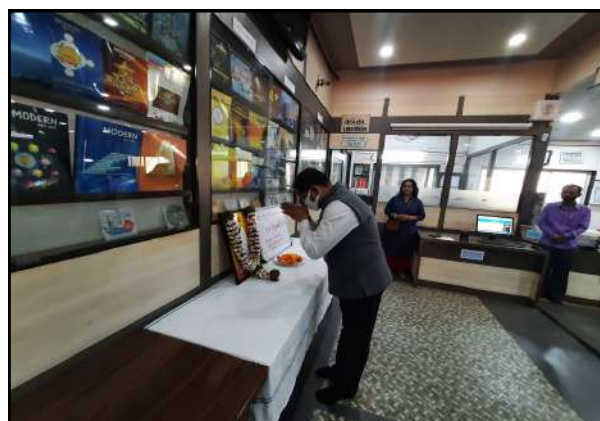
Events Conducted in the Library during February 2022

1.Sant Sevalal Maharaj Jayanti-15th February 2022

On 15th February 2022, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 celebrated Sant Sevalal Maharaj Jayanti as per the Maharashtra Government GR. Sant Sevalal Maharaj was the great revolutionary of India who fought the first independent war in India against the British celibate throughout his life. Under the guidance of Respected Principal Dr.Rajendra S. Zunjarrao Sir, College, Librarian Dr. Shantashree Sengupta and Library Staff paid their respect to Sant Sevalal Maharaj. Principal Sir briefly addressed the preachings of Sant Sevalal Maharajji and summarised the 22 Principles of Sant Sevalal Maharaj given for Banjara life related to nature, environment, family, respect for women, life, community and humanity. All the rules of physical distancing were followed during the programme. I am thankful to the library staff members who were present during the programme.

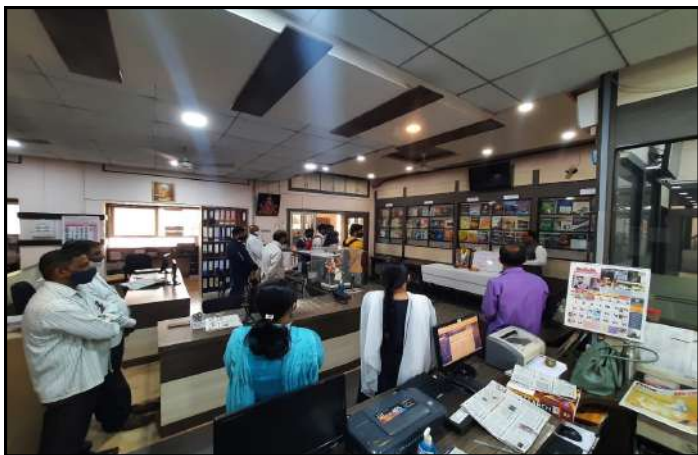
Regards,

Dr.Shantashree Sengupta, Librarian.

Events Conducted in the Library during February 2022

Events Conducted by the Library during February 2022

2. Chhatrapati Shivaji Maharaj Jayanti: 19th February 2022

On the occasion of Chhatrapati Shivaji Maharaj Jayanti the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-5 under the guidance of Principal Dr.R.S.Zunjarrao Sir celebrated Chhatrapati Shivaji Maharaj Jayanti. Vice Principal Prof.Shamkant Deshmukh Sir, Vice Principal and IQAC Coordinator Dr.Anjali Sardesai, Prof. S.S.Thengadi, Dr. Abhay Shende, Shri. Prakash Sable teaching and non-teaching staff and students were present for the celebrations. Prof. Shamkant Deshmukh Sir addressed the gathering by highlighting the courageous success stories of Chhatrapati Shivaji Maharaj, impact of Jijau Maa Saheb on Shivaji Maharaj, teachings and importance of Dadoji Kondadeo, Shri Ramdas Swami and Tukaram Maharaj on life of Chhatrapati Shivaji Maharaj. Principal Dr.Rajendra Zunjarrao Sir briefly explained how the teachings of Shivaji Maharaj related to Management, Equal status to Women, Importance of Devotion, Dedication, Courage still hold their importance in present day. Sir also presented a beautiful poem on Chhatrapati Shivaji Maharaj. NSS Programme Officer Dr.Prabhakar Varade presented the Vote of Thanks. Our Library Staff Shri.Amit Salunke anchored the program. The event was joined online by the College Faculty Members and Students on Google Meet platform. All the precautions of COVID-19 pandemic situation were taken.

From-

Dr.Shantashree Sengupta,

Events Conducted by the Library during February 2022

Events Conducted by the Library during February 2022

Events Conducted by the Library during February 2022

छत्रपती शिवाजी राजे भोसले.

कालखंड :- 1630-1680.

पूर्ण नाव :- शिवाजी शहाजी भोसले.

कुळ :- क्षत्रियकुलावंत, कुल्वादी भूषण

जन्म :- १९ फेब्रुवारी 1630

जन्म ठिकाण :- शिवनेरी गड, पुणे, महाराष्ट्र, भारत.

मृत्यू :- ३ एप्रिल १६८०, मंगळवार.

मृत्यू ठिकाण :- रायगड.

छत्रपती शिवाजीराजे भोसले (१९ फेब्रुवारी १६३० ते ३ एप्रिल १६८०), मराठी साम्राज्याचे संस्थापक उत्कृष्ट योद्धा, आदर्श शासनकर्ता , सर्वसमावेशक, सहिष्णू राजा म्हणून भारतीय आणि विशेषत्वाने महाराष्ट्रीय इतिहासावर महत्वपूर्ण ठसा उमटवला.

मराठी साम्राज्याचे संस्थापक आणि एक आदर्श शासनकर्ता म्हणून ओळखले जाणारे छत्रपती शिवाजीराजे भोसले एक सर्वसमावेशक, सहिष्णू राजा म्हणून महाराष्ट्रात आणि इतरत्रही वंदिले जातात. शत्रूविरुद्ध लढ्याकरता महाराष्ट्रातल्या डोंगर-दऱ्यांमध्ये अनुकूल असलेली गनिमी काव्याची पद्धत वापरून त्यांनी तत्कालीन विजापूरची आदिलशाही, अहमदनगरची निजामशाही आणि बलाढ्य मुघल साम्राज्यशाही ह्यांच्याशी लढा दिला, आणि मराठी साम्राज्याचे बीजारोपण केले. आदिलशाही, निजामशाही आणि मुघलसाम्राज्य बलाढ्य असली तरी महाराष्ट्रात त्यांची सगळी भीस्त स्थानिक सरदारांवर आणि किल्लेदारांवर होती. ते सरदार/ किल्लेदार जनतेवर अन्याय-अत्याचार करत असत. शिवाजीमहाराजांनी त्या अन्याय-अत्याचारातून जनतेची सुटका केली, आणि उत्तम शासनाचे एक उदाहरण भावी राज्यकर्त्यांसमोर ठेवले.

विनम्र अभिवादन

-गणेश साठे, रजिस्ट्रार

Events Conducted in the Library during February 2022

3.Sant Gadge Baba Jayanti and Sant Ravidas Maharaj Jayanti- 23rd February 2022

On 23rd February 2022, the Library and Information Centre of Progressive Education Society's Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune -5 celebrated the Birth Anniversary of 'Sant Gadge Maharaj' and 'Sant Ravidas Maharaj' as per the instructions in Government of Maharashtra's GR under the guidance of Respected Principal Dr.Rajendra S. Zunjarrao Sir.

Debuji Zhingraji Janorkar, who is popularly known as Gadge Baba, was born in a small village Shengaon of district Amravati, Maharashtra, India on 23rd February 1876.

Principal Sir mentioned that Sant Gadge Baba was a great saint of 19th century and is known for his social services. Sant Gadge Maharaj was a mendicant-saint and social reformer from the Indian state of Maharashtra. He lived in voluntary poverty and wandered to different villages promoting social justice and initiating reforms, especially related to sanitation. He was a holy saint who worked for helpless and poor. Community-service became the base of his teachings of Baba.

Sant Gadge Baba's teachings were:

1. Give food to the hungry.
2. Give shelter to the needy.
3. Protect the environment.

Principal Sir also mentioned that Sant Ravidasji was an Indian mystic poet-saint of the Bhakti movement and founder of Ravidassia religion during the 15th to 16th century CE. He was a guru (teacher) in the region of Uttar Pradesh, Rajasthan, Maharashtra, Madhya Pradesh and mainly Punjab and Haryana. The Adi Granth of Sikhs, and Panchvani of the Hindu warrior-ascetic group Dadupanthis are the two oldest attested sources of the literary works of Ravidas. He was a poet-saint, social reformer and a spiritual figure. Ravidas's devotional Verses were included in the Sikh scriptures known as Guru Granth Sahib. The Panch Vani text of the Dadupanthis tradition within Hinduism also includes numerous poems of Ravidas. He taught removal of social divisions of caste and gender, and promoted unity in the pursuit of personal spiritual freedoms.

Under the guidance of Respected Principal Dr. Rajendra S. Zunjarrao Sir, Librarian Dr. Shantashree Sengupta, Library Staff and the students paid their respect to Sant Ravidas Maharaj.

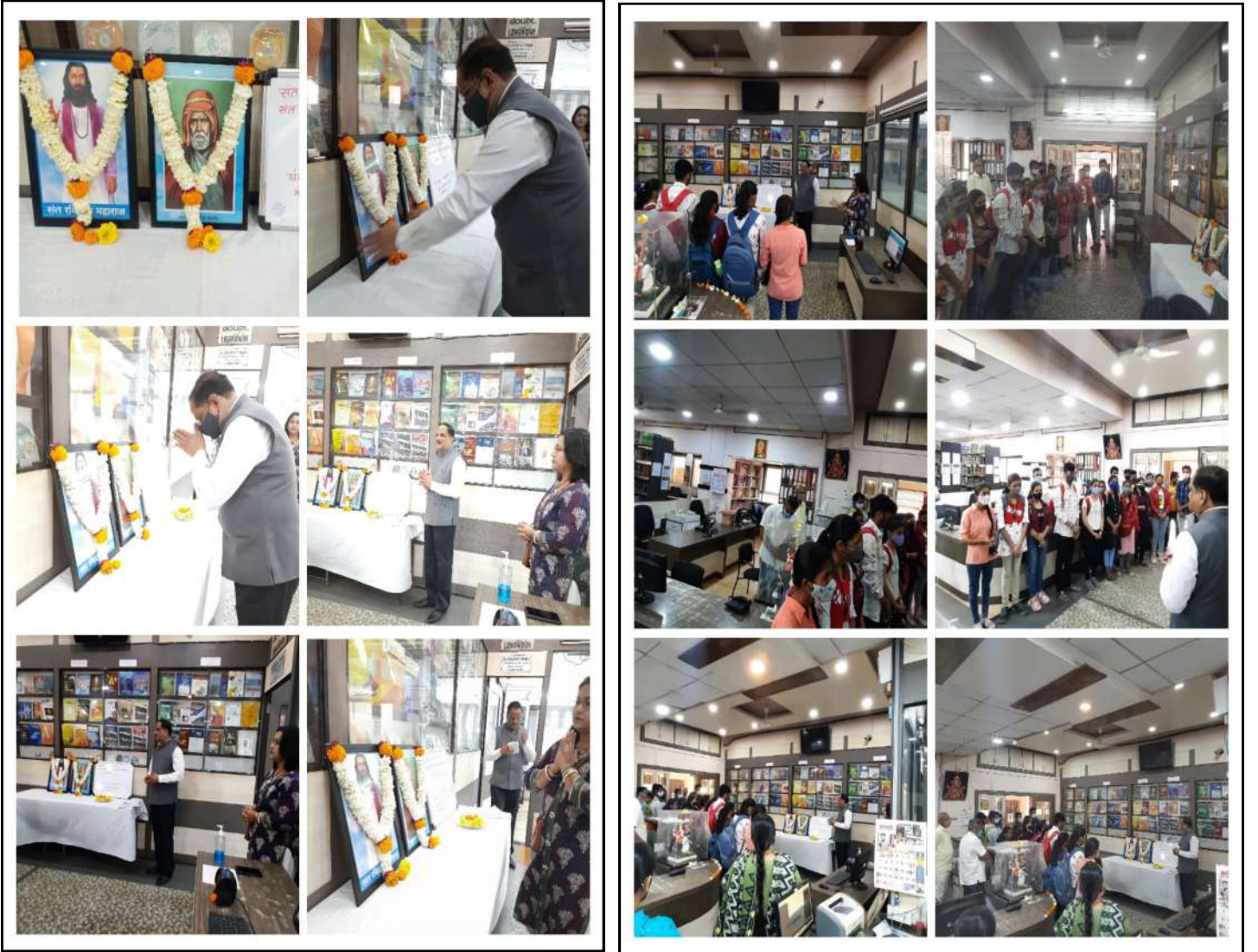
All the rules of physical distancing were followed during the programme. I am thankful to the library staff members and students who were present during the programme.

Regards,
Dr. Shantashree Sengupta,
Librarian.

Events Conducted in the Library during February 2022

संत गाडगे बाबा जयंती एवं संत रविदास महाराज जयंती (तिथीनुसार)

जागतिक मुद्रण दिन - २४ फेब्रुवारी २०२२

जागतिक मुद्रण दिन

२४ फेब्रुवारी २०२२

मुद्रण कलेचे जनक जोहान्स गुटेनबर्ग
विनम्र अभिवादन

मुद्रण तंत्रज्ञानाचा विस्तार

जागतिक मुद्रण दिन

संपूर्ण जगात दरवर्षी २४ फेब्रुवारी हा दिवस 'जागतिक मुद्रण दिन' म्हणून साजरा केला जातो. या दिनानिमित्ताने आपण या क्षेत्राचा थोडक्यात आढावा घेऊयात...

- अजित अ. वाडेकर

माध्याच्या इतिहासात जे मूलभूत क्रांतिकारी शोध लागले, ज्याने त्याच्या प्रगतीत व जीवनात आमूलाग्र बदल झाला. यात मुद्रण तंत्रज्ञानाचा समावेश होतो. मुद्रण तंत्रज्ञान येण्यापूर्वीचे व त्यानंतरचे जग याचे अवलोकन केल्यास या तंत्रज्ञानाची महती लक्षात येईल. साधारण ५०० वर्षांपूर्वी म्हणजे पंधराव्या शतकात मुद्रणाचा शोध लागला, हे तंत्रज्ञान १८ व्या शतकाच्या शेवटच्या दशकात या तंत्रज्ञानाचा विकास होण्यास सुरुवात झाली.

हस्ताक्षराशिवाय यंत्राद्वारे कागदावर अक्षरे उमटवणे म्हणजे मुद्रण, असे साधारण सुरुवातीच्या काळात याचे स्वरूप होते. हा शोध अशासाठी क्रांतिकारी मानला पाहिजे, कारण त्या अगोदर स्वहस्ते केलेले लेखन हेच साहित्य, विचार, वाङ्मय,

धर्मग्रंथ, माहिती, ज्ञान, इतिहास व नोंदी पोहोचविण्याचे माध्यम होते. उदा. एखादा धर्मग्रंथाच्या प्रति काढावयाच्या झाल्यास तो ग्रंथ पूर्णतः हाताने लिहून काढावा लागत असे, त्यात जर तो अनेक पानांचा असल्यास असा एक ग्रंथ लिहावयास वर्षभराचा कालावधीही लागत असे. त्यामुळे ज्ञान-विज्ञान, साहित्य, अगदी धार्मिक विचार पोचविण्यासही खूप मर्यादा होत्या. ग्रंथ, पुस्तके, मासिके, वृत्तपत्र आणि चलनी नोटा यांचा जन्म हा छपाई तंत्राच्या विकासानेच झाला. छपाई तंत्राच्या आगमनानंतर ज्ञानविस्ताराचे एक नवे क्षितीज उदयास आले, त्याची तुलना करावयाची झाल्यास आजच्या जगात इंटरनेटचे तंत्रज्ञान आल्यानंतर जो अफाट ज्ञानविस्तार झाला, तसाच प्रभाव मुद्रण तंत्रज्ञानाने घडविला, असे म्हटल्यास ती अतिशयोक्ती होणार

नाही.

मुद्रण तंत्रज्ञानाचा महत्वाच्या टप्प्यांचा विचार करायचा झाल्यास, खिळे जुळवून केलेले ट्रेडल प्रिंटिंग, ऑफसेट प्रिंटिंग व सध्याचे डिजिटल प्रिंटिंग हे प्रमुख टप्पे म्हणता येतील. नवे येणारे तंत्रज्ञान हे जुन्या तंत्राची जगा घेते व त्यानंतर आधीचे तंत्र काढबाद्द होते. हे सूत्र येथेही लागू होते. ऑफसेट प्रिंटिंग आल्यावर ट्रेडल कालबाद्द झाले आणि आता डिजिटल प्रिंटिंग ऑफसेट प्रिंटिंगला आव्हान देत आहे.

गेल्या १०-१५ वर्षात झालेल्या माहिती तंत्रज्ञानाच्या क्रांतीमुळे अनेक क्षेत्रावर त्याचे खोलवर परिणाम झाले, तसे या मुद्रण क्षेत्रावरही झाले आहेत. माहितीचा प्रसार आता इंटरनेटच्या आणि मोबाईलच्याद्वारे मोठ्या प्रमाणावर होऊ लागल्यामुळे मुद्रित माध्यमाची या क्षेत्रावर असणारी मक्तेदारी कमी होऊ लागली आहे. त्याचे कारण म्हणजे आज जरी छपाई तंत्रज्ञान पूर्वापेक्षा वेगाने होत असले, तरी त्याची तुलना इलेक्ट्रॉनिक माध्यमाच्या वेगशी करता येणार नाही. आजचा जागतिक मुद्रण दिनानिमित्ताने तुम्ही आम्ही याचा जरूर विचार करूयात व शक्य तिथे मुद्रित साहित्याचा वापर करूयात.

*Events Conducted by Departments
in February 2022*

Department of Biotechnology

Online International Conference on Biotechnology in Conservation and Sustainable Development

On 1st to 3rd February 2022

Organized by
Department of Biotechnology
of

Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune - 5

Themes:

- Conservation Biology
- Use of Biotechnology in Conservation
- Use of Biotechnology in Sustainable Development

Invitation:

It gives us immense pleasure to welcome you to an Online International Conference on Biotechnology in Conservation and Sustainable Development organized by our college. This three days conference will be held through online Mode from 1st to 3rd February 2022.

This conference will be a platform for interaction between international speakers, researchers, academicians working in the fields of conservation and sustainable development. We welcome you to participate in the conference and make it a grand success.

Dr. R. S. Zunjarrao
Principal,
Modern College of Arts,
Science and Commerce
(Autonomous), Shivajinagar, Pune-05.

Chief Patron:

Prof Dr. Gajanan R. Ekbote
Chairman, Progressive Education Society, Pune-05.

Patrons:

Prof. Mrs. Jyotsna Ekbote,
Chairperson, College Development Committee, MCASC, Pune-5
Prof. Shamkant Deshmukh,
Secretary, Progressive Education Society, Pune-05.

Convener:

Dr. R.S. Zunjarrao
Principal, MCASC, Pune-5

Organizing Secretary:

Dr. Mrs. Rama Phadke,
Head, Department of Biotechnology, MCASC, Pune-5

Co-ordinator:

Dr. Sangeeta Sathaye,
Asst Prof, Department of Biotechnology, MCASC, Pune-5

Organizing Committee:

Dr. R. S. Zunjarrao,
Principal MCASC, Pune-05.
Prof. Shamkant Deshmukh,
Secretary, Progressive Education Society,
Pune-05.
Dr. P.G. Dixit,
Vice-Principal MCASC, Pune-05.
Dr. Anjali Sardesai,
Vice-Principal (Academics),
MCASC, Pune-05.
Prof. N.M. Naidu,
Vice-Principal, MCASC,
Pune-5.
Dr. Mrs. Rama Phadke,
Head, Department of Biotechnology,
MCASC, Pune-05

Reviewers Committee:

Dr. Sucheta Karande,
Head, Department of Botany,
Ganpat University, Gujarat.
Dr. Snehal Kulkarni,
Women Scientist, National Centre for
Microbial Resource, Pashan, Pune.
Prof. N.M. Naidu,
Vice-Principal, MCASC and Head,
Department of Zoology, MCASC, Pune-05.
Dr. Ms. Neeta Patil,
Head, Department of Botany, MCASC, Pune-05.
Dr. Mrs. Shipra Mujumdar,
Head, Department of Microbiology, MCASC, Pune-05.

Organizing Members:

Dr. Sangeeta Sathaye, Asst. Prof, Department of Biotechnology
Dr. Sharad Goswami, Asst. Prof, Department of Biotechnology
Prof. Radhika Oke-Venankar, Asst. Prof, Department of Biotechnology
Prof. Mukta Kothari, Asst. Prof, Department of Biotechnology
Dr. Sukhada Akole, Asst. Prof, Department of Biotechnology
Prof. Pallavi Bhorde, Asst. Prof, Department of Biotechnology
Prof. Divya Mishra, Asst. Prof, Department of Biotechnology
Dr. Pooja Thakurdas Sane, Asst. Prof, Department of Biotechnology
Prof. Anikta Nale, Asst. Prof, Department of Biotechnology
Prof. Mukta Nagpurkar, Asst. Prof, Department of Biotechnology
Prof. Kiran Jagtap, Asst. Prof, Department of Biotechnology

Call for Papers:

Abstract should be limited to 250 words
(Excluding title of the paper, name(s) of authors and affiliations)
Text Typed in Times New Roman (font size 12 with 1.5 spacing).

Mail id to submit abstract:

internationalconf@moderncollegepune.edu.in

Selected papers will be published in reputed journal as special issue.

Deadlines:

Paper Submission: 20th January 2022
Paper Acceptance: 25th January 2022

Registration

Payment details:

Account name: Modern College Postgraduate
Name of the Bank: Bank of Maharashtra
Branch: Modern College Rd Branch Pune -5
A/C. No.: 20137634530
IFSC code: MAHB0001328
Bank Address: Modern College Rd,
Shivajinagar, Pune-05.

Note: Please mention participants name while making payment.

The registration will be confirmed only after the payments are received before due date.

About College:

Established in 1970, Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous), Shivajinagar, Pune-05 is a vibrant multi faculty college offering Arts, Science and Commerce courses to more than 12000 students. It has been awarded with 'Best College Award' twice, by Savitribai Phule Pune University. It is accredited with A+ grade (CGPA 3.51) by NAAC, Bengaluru and has twice received the College with Potential for Excellence award by University Grants Commission, New Delhi. It is also the recipient of DST-FIST twice and UGC-BSR grants from the Government of India, additionally it is approved under section 2(f) and 12(B) of the UGC Act. The college has received the 'Best College Award (Sports)' for 5 consecutive years viz. 2016-17, 2017-18, 2018-19, 2019-20, 2020-21 and 'Best College Award (NSS)' by Savitribai Phule Pune University, Pune-07 for two times.

About Pune:

It is the cultural and academic capital of Maharashtra. It has also been referred to as the 'Oxford of the East' as it has many Universities and Colleges and it is also a major information Technology (IT) hub. It is also among the greenest urban areas in the country with more than 40 per cent of its area under green cover. Pune is one of the fastest developing cities in the Asia Pacific region. In Pune, the past meets the present. It is one of those rare cities with a twin image: that of a tradition-bound place - generally considered the quintessence of Maharashtrian culture - and that of a modern industrial metropolis.

Program Schedule

Date & Day	Time	Schedule
01-02-2022 Tuesday	9.30 am - 11.00 am	Inauguration
	11.15 am - 12.00 noon	Session 1
	12.15 pm - 01.00 pm	Session 2
	01.00 pm - 02.00 pm	LUNCH
	02.00 pm - 02.45 pm	Session 3
02-02-2022 Wednesday	03.00 pm - 03.45 pm	Session 4
	10.15 am - 11.00 am	Session 1
	11.15 am - 12.00 noon	Session 2
	12.15 pm - 01.00 pm	Session 3
	01.00 pm - 2.00 pm	LUNCH
03-02-2022 Thursday	02.00 pm - 04.00 pm	Technical Session
	10.15 am - 11.00 am	Session 1
	11.15 am - 12.00 noon	Session 2
	12.15 pm - 01.00 pm	Technical Session
	01.00 pm - 2.00 pm	LUNCH
	02.00 pm - 04.00 pm	Voluntary Function

Last Date for registration is - 25th January 2022

The registration form is available online on the following link:

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe9dU8tkStm6uYc_0ct3uzELixMplMbrJnR3mu6gvhaYtL5rg/viewform?usp=sf_link

Scan the code given below to fill the registration form.

Contact: Tel: (020) 25535102 / 25535927

Website: www.moderncollegepune.edu.in
Email: internationalconf@moderncollegepune.edu.in

Department of Biotechnology

जैव तंत्रज्ञानाचे महत्त्व जाणण्याची गरज

कुलगुरू डॉ. करमळकर यांचे प्रतिपादन

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १२ - सध्याच्या काळात शाश्वत विकास आणि संवर्धनासाठी जैव तंत्रज्ञानाचे महत्त्व जाणण्याची गरज आहे, असे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांनी सांगितले.

प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या शिवाजीनगरच्या मॉडर्न महाविद्यालयातर्फे 'संवर्धन आणि शाश्वत विकासामध्ये जैवतंत्रज्ञान' या विषयावर ऑनलाइन आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन करण्यात आले होते. त्याप्रसंगी

ते बोलत होते. यावेळी संस्थेचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे, सचिव प्रा. शामकांत देशमुख, सहसचिव प्रा. ज्योत्सना एकबोटे, प्राचार्य डॉ. आर. एस. झंजारवा प्रा. अंजली सरदेसाई, विभागप्रमुख डॉ. रमा फडके उपस्थित होत्या. यावेळी डॉ. एकबोटे यांनी शैक्षणिक प्रक्रियेचा एक भाग म्हणून अशा उपक्रमांची गरज असल्याचे म्हटले. पक्षीतज्ज्ञ डॉ. सतीश पांडे यांनी पर्यावरण संवर्धनात गिधाडांचे महत्त्व आणि भूमिका विशद केली. मॉडर्न कॉलेजमधील प्रा. हेमंत घाटे यांनी जैवतंत्रज्ञान साधनांचे महत्त्व अधोरेखित केले.

सक्राळ

'जैव तंत्रज्ञानाचे महत्त्व जाणण्याची गरज'

पुणे : शाश्वत विकास आणि संवर्धनासाठी जैव तंत्रज्ञानाचे महत्त्व जाणण्याची सध्या गरज आहे, असे मत सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे कुलगुरू डॉ. नितीन करमळकर यांनी व्यक्त केले. प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या मॉडर्न कला, विज्ञान आणि वाणिज्य महाविद्यालयातील जैवतंत्रज्ञान विभागाच्या वतीने 'संवर्धन आणि शाश्वत विकासासाठी जैवतंत्रज्ञान' विषयावर तीन दिवसीय ऑनलाइन आंतरराष्ट्रीय परिषदेचे आयोजन केले होते. त्याचे उद्घाटनप्रसंगी करमळकर, डॉ. गजानन एकबोटे, प्रा. ज्योत्सना एकबोटे, प्राचार्य डॉ. आर. एस. झंजारवा, एस. एस. देशमुख आणि डॉ. अंजली सरदेसाई आदी उपस्थित होते.

Pune, Pune-Today
17/02/2022 Page No. 7

प्रभात

Sun, 13 February 2022

<https://epaper.eprabhat.net/c/6>

नवभारत

कॉलेज में पर्यावरण संरक्षण पर चर्चा

विभिन्न देशों के प्रतिनिधियों ने लिया हिस्सा

■ पुणे, (सं) शिवाजी नगर स्थित प्रोग्रेसिव एज्युकेशन सोसाइटी द्वारा संचालित मॉडर्न कॉलेज ऑफ आर्ट्स, साइन्स एंड कॉमर्स में हाल ही में एक अंतरराष्ट्रीय परिषद आयोजित की गई. 'बायोटेक्नोलॉजी इन कन्वर्सेशन एंड सस्टेनेबल डेवलपमेंट' पर इस परिषद में चर्चा की गई. इस ऑनलाइन परिषद के उद्घाटन सत्र में विशेष अतिथि के तौर पर प्रा. डॉ. नितीन करमळकर थे, जबकि अध्यक्षता प्रोग्रेसिव एज्युकेशन सोसाइटी के अध्यक्ष प्रा. डॉ. गजानन एकबोटे ने की. अतिथि के तौर पर सहसचिव ज्योत्सना एकबोटे, प्राचार्य डॉ. आर. एस. झंजारवा, उपप्राचार्य प्रा. एस. एन. देशमुख और उपप्राचार्य डॉ. अंजली सरदेसाई उपस्थित थीं.

डॉ. एन्ड्रयू पास्क के व्याख्यान से समापन

मेलबर्न विश्वविद्यालय के डॉ. एलेक्स जॉन्सन, 'मॉडर्न' के प्रा. हेमंत घाटे, डॉ. वरद गिरी, डॉ. प्रसन्न जोगदेव, डॉ. नरहरी ग्राम पुरोहित, डॉ. तोमल दत्तारॉय, प्रा. डॉ. कल्पना पै, डॉ. सीगता घोष, डॉ. ई. एम. मुरलीधरन ने परिषद में मार्गदर्शन किया. परिषद के अंतिम दिन मुख्य व्याख्याता के तौर पर डॉ. एन्ड्रयू पास्क ने शिरकत की. परिषद की सफलता के लिए प्रोग्रेसिव एज्युकेशन सोसाइटी के सचिव प्रा. एस. एस. देशमुख, प्राचार्य डॉ. झंजारवा के मार्गदर्शन में जैव तकनीक विभाग के प्राध्यापक, कर्मचारियों प्रयास किए.

डॉ. करमळकर ने परिषद के आयोजन की काफी प्रशंसा की और सावित्रीबाई फुले पुणे विश्वविद्यालय द्वारा परिषद के विषय में किए जाने वाले कार्यों की जानकारी दी. शाश्वत विकास और जतन के लिए जैव तकनीक का महत्व समझने की जरूरत पर जोर दिया. डॉ. एकबोटे ने

भी महाविद्यालय तथा जैव तकनीक विभाग द्वारा किए जाने वाले कार्यों की सराहना की. परिषद का मुख्य भाषण पक्षी विशेषज्ञ डॉ. सतीश पांडे ने किया. उन्होंने पर्यावरण संरक्षण में गिद्धों का महत्व समझाया. विभिन्न संस्था और देशों के 12 वक्ताओं ने अपना मत व्यक्त किया.

Department of German

A talk on Liebeslyrik by Dr. Renuprasad Patki

The Department of German hosted a virtual talk on the topic 'Liebeslyrik' on 14th February 2022.

Dr. Renuprasad Patki, Assistant Professor of German at VIT-AP University, Andhra Pradesh, conducted the talk. He has done his doctoral dissertation on the same topic.

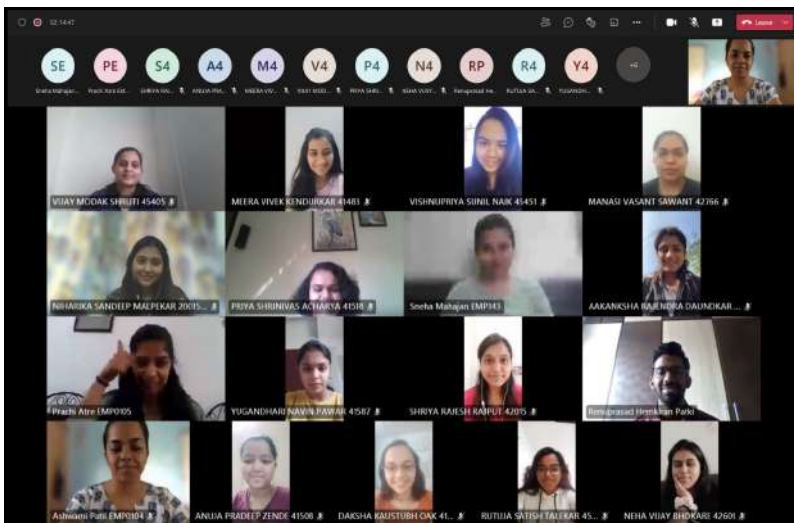
Dr Patki gave wonderful insights about different subtopics affiliated with 'love and affection' and how they are expressed in German poetry. He made the session interactive and the participants, too, spoke their minds. They could relate to the topic easily since Dr Patki also gave some contemporary examples while explaining. In the end, he undertook a group activity, wherein the participants analyzed a couple of poems on their own. Students from Junior and Senior College participated. To sum up, one could say that it was a great success and everyone learned something new thereby expressing their poetic side.

Prof. Ashwami Patil

Lecturer, dept. Of German, MCASC, Pune

-Prof. Sneha Mahajan

Head, Dept. of German, MCASC, Pune

P.E.Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce
(Autonomous)

Department of German

organises

A TALK ON

'Liebeslyrik'

By
PROF. DR. RENUPRASAD PATKI
Assistant Professor
(VIT-AP University, Andhra Pradesh)

DATE 14th February 2022

TIME 8.00 am - 09.30 am

PLATFORM Microsoft Teams

Department of German

Weihnachten in Deutschland

Two faculty members of the Department of German - Prof. Ashwami Patil and Prof. Prachi Atre conducted a Workshop on 'Weihnachten in Deutschland' (Christmas festivities in Germany) in Blended Mode on 5th January, 2022. Multiple students attended the Workshop in the college premises and multiple others attended the same online accompanied by Department Head, Ms. Sneha Mahajan. The Workshop consisted of three main events: A Presentation on the festivities of Weihnachten by Prof. Sneha Mahajan and two activities based on two Weihnachtslieder (Christmas carols). "In der Weihnachtsbäckerei" (In the Christmas Bakery) was introduced to students by Ms. Prachi Atre and then the students had to match the lyrics of the poem with its visual representations. Ms. Ashwami Patil mixed up the lyrics of the Song "Leise rieselt der Schnee" and students had to put it in correct order by listening to the song for the first time. Lastly, a group activity was held where students had to come up with a small Christmas poem themselves with the vocabulary they had collected throughout the workshop. Students in-person thoroughly enjoyed the activity with a sense of normalcy back in their eyes and the students online did very well in Breakout Rooms too!

Feedback from students was that they went back home with new insightful information about the Festival and had something of their own to take back too!

Here are a couple of couplets written by the students based on the topic Weihnachten.

Frohe Weihnachten

Wir wollen ein Geschenk und viel Kuchen

Wir schmücken den Weihnachtsbaum und tanzen herum

Wir trinken und singen

Frohe Weihnachten

Frohe Weihnachten sagen alle.

Geschenke, Kuchen, Plätzchen,

gibt es für alle.

Sagt das kleine Mädchen.

In dem glänzenden schneefall

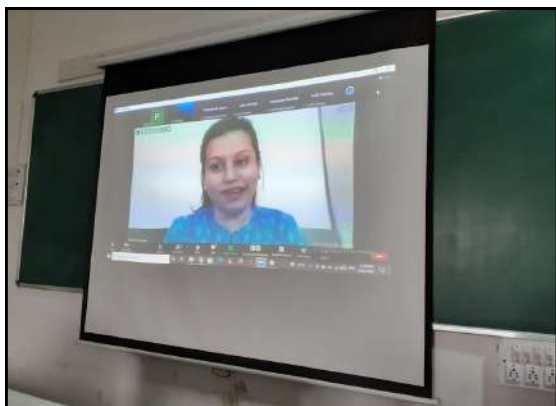
Kommt ein alter Mann

Mit seinen Rentieren

Kinder versammelten sich um

Er bringt Glück in seinen sack

Department of German

Department of Fashion Technology and Institution's Innovation Council

Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune-5

Workshop on **Design Thinking, Critical Thinking and Innovation Design**

Presented by

Institution's Innovation Council

Department of Fashion Technology

Prof. Dr. Nachiket Thakur (PhD)
Director, MIT Institute of Design,
MIT Art, Design & Technology University Pune

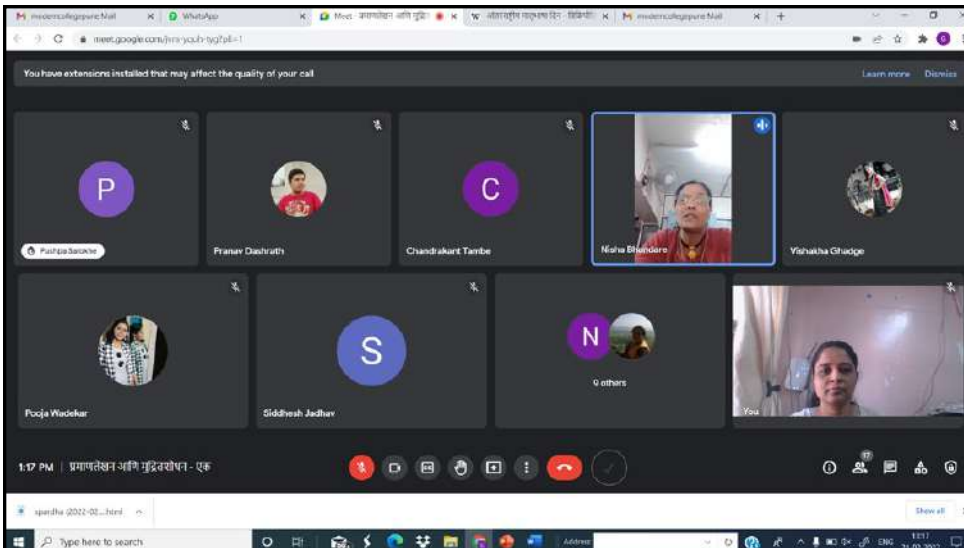
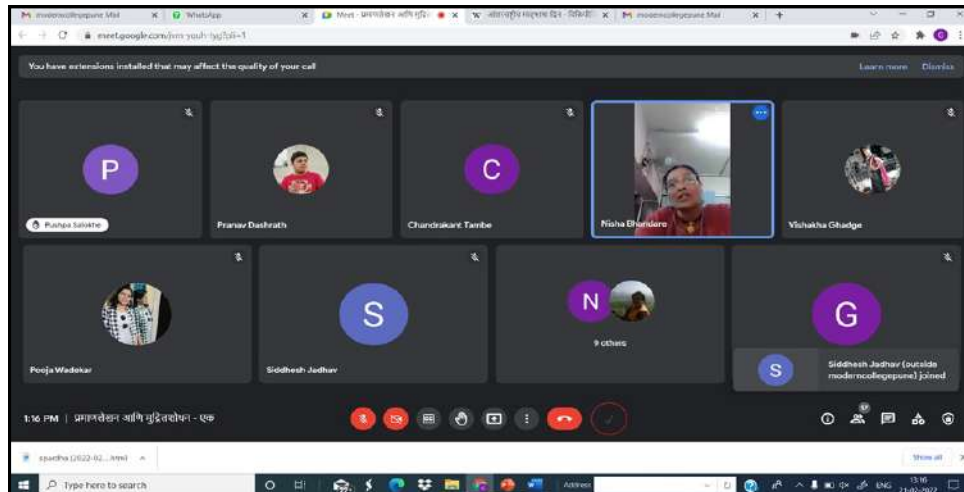
Date :- 15th February 2022 , Tuesday

Time :- 10:00 am to 2:00 pm

Source :- Microsoft Teams

आंतरराष्ट्रीय मातृभाषा दिवस - मराठी विभाग

Department of Animation

Progressive Education Society's
MODERN COLLEGE OF ARTS, SCIENCE & COMMERCE (AUTONOMOUS)
 Shivajinagar, Pune - 411005.

Intercollegiate Science Day Competitions

Organized by
Department of Animation
 In association with
Science Association, MCASC, Pune 5

For all Jr, UG and PG students

Poster Competition
 Topic : Science around us
 Medium : Hand drawn or Digital
 Marathi, Hindi or English language

Doodle Competition
 Topic : Science Day

One Minute Mobile Film Competition
 Topic : Science around us
 Marathi, Hindi or English language

Poem Competition
 Topic : If scientific invention could talk...
 Marathi, Hindi or English language

Logo Competition
 Topic : Science Association, Modern College
 Medium : Hand drawn or Digital

All the participants will get a certificate of participation

Last date of the submission : **24th February 2022**

Results Declaration on **28th February 2022**

Send your entries to the email address : **mcaspune5@moderncollegepune.edu.in**

Registration is compulsory for the participation

QR Code for Registration

Intercollegiate Science Day Online Competitions

Progressive Education Society's

Modern college of Arts, Science and Commerce (Autonomous)

Shivajinagar, Pune 5

Science Day Competitions Organized by Department of Animation In association with
 Science Association, MCASC, Pune 5 For all Jr, UG and PG students

Poster Competition

Topic : Science around us

Medium : Hand drawn or Digital

Marathi, Hindi or English language

Doodle Competition

Topic : Science Day

Logo Competition

Topic : Science Association, Modern College

Medium : Hand drawn or Digital

Poem Competition

Topic : If scientific invention could talk...

Marathi, Hindi or English language

One Minute Mobile Film Competition

Topic : Science around us

Marathi, Hindi or English language

All the participants will get a certificate of participation

Department of Biotechnology

P.E.Society's
Modern College of Arts, Science & Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune-05

BIOTECH FEST 2021-22

DEPARTMENT OF BIOTECHNOLOGY INVITES YOU ALL FOR

**ONLINE ANNUAL
ALUMNI MEET 2022**

Reconnect. Reminisce. Renew.

SATURDAY, 26TH FEBRUARY, 2022   **Time: 11.00 AM – 1.00 PM**

Link: <https://teams.microsoft.com/l/meetup-join/19%3a56e5411152a94993b1e4aaaac3a90364%40thread.taev2/1644919789445?context=%7b%22Id%22%3a%22bcd717c3-207d-4aab-928b-45b3ae6bde4d%22%2c%22Old%22%3a%226d119f80-40d1-4f90-bfc4-d7f358d73cd0%22%7d>

Visit of Modern High School 9th and 10th Std. Students

Progressive Education Society's

**Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)
Shivajinagar, Pune-5**

IMPORTANT NOTICE

Date: 26/02/2022

This is to inform that, on the occasion of Science Day, on **Monday, 28th Feb 2022**, students from classes 9th & 10th Std. of Modern High School, Shivajinagar, Pune:5 would visit our College as one of the activities of Science Association of Modern College of Arts, Science and Commerce, Shivajinagar, Pune 5. They would be on campus from **12 noon to 2:30 PM.**

Visit to following Departments has been scheduled as mentioned below.

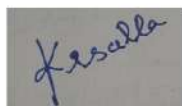
Around 200 students would visit various Departments and their Labs. They have been divided into 8 batches of 25 students each. They would visit each Department for about 15 minutes.

	Chemistry	Comp Sc.	Animation	Physics	Electronics	Botany	Zoology	Microbiology
Batch 1	12:00 pm	12:15 pm	12:30 pm	12:45 pm	1:00 pm	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm
Batch 2	12:15 pm	12:30 pm	12:45 pm	1:00 pm	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm	12:00 pm
Batch 3	12:30 pm	12:45 pm	1:00 pm	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm	12:00 pm	12:15 pm
Batch 4	12:45 pm	1:00 pm	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm	12:00 pm	12:15 pm	12:30 pm
Batch 5	1:00 pm	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm	12:00 pm	12:15 pm	12:30 pm	12:45 pm
Batch 6	1: 15 pm	1: 30 pm	1: 45 pm	12:00 pm	12:15 pm	12:30 pm	12:45 pm	1:00 pm
Batch 7	1: 30 pm	1: 45 pm	2:00 pm	12:15 pm	12:30 pm	12:45 pm	1:00 pm	2:30 pm
Batch 8	1:45 pm	2:00 pm	2:15 pm	12: 30 pm	12:45 pm	1:00 pm	1:15 pm	1:30 pm

Visit of Modern High School 9th and 10th Std. Students

Staff Members In-charge for providing information to the students are as follows:

Sr. No.	Department	Staff In-charge
1.	Botany	Dr. U.R. Wayse
2.	Zoology	Prof. Shilpa Mandlik
3.	Physics	Prof. Vaishali Waman
4.	Electronics	Dr. Prabhakar Varade
5.	Computer Sc.	Prof. Sheetal Patil
6.	Microbiology	Prof. Sheetal Pardeshi
7.	Animation	Prof. Shraddha Patil Prof. Dishant Mistri
8.	Chemistry	Dr. Sachin Sakate

Dr. Kalyani Salla
Chairperson,
Science Assoc.
Mobile: 9881302338

Dr. Anjali Sardesai
Vice-Principal
(Academics)

Prof. S.S. Deshmukh
Vice-Principal
(Administration)

Dr. R.S. Zunjarrao
Principal

Visit of Modern High School 9th and 10th Std. Students

Science behind the Animation

On the occasion of Science Day demonstrating the scientific concepts in the animation to the school students.

-Prof. Sameer Nerlekar, 28.2.2022

Science Day Program– 28th February 2022**P.E.S.'s****Modern College of Arts, Science and Commerce (Autonomous)****Shivajinagar, Pune-5****Science Association****organizes****Science Day Program on Monday, 28th Feb 2022****at 11:00 AM****Session on “Data Science: Myths & Realities”****Speaker:**

- ❖ **Dr. Parikshit Mahalle**, Professor and Head, Department of Artificial Intelligence and Data Science at Vishwakarma Institute of Information Technology, Pune.
<https://parikshitmahalle.com/>
- ❖ Certificate distribution for Winners of Intercollegiate Science Day competitions: Poster, Doodle, Logo, 1 Minute Film, Poem and Essay
- ❖ Participants will receive certificate at the end of the Program

Day & Date: Monday, 28th Feb 2022**Time: 11.00 AM****Venue: Hall No: 414, Modern College of Arts, Sc., and Comm., Pune-5****Audience: All students and staff members**
Dr. Anjali Sardesai
Vice-Principal
Academics
Prof. S.S. Deshmukh
Vice-Principal
Administration
Dr. R.S. Zunjarrao
Principal

Science Day Program– 28th February 2022

*Faculty Members Invited as
Resource Persons during February 2022*

Dr. Priyanka Joshi, Department of History
Invited as a Resource Person

Dr. Babasaheb Sangle Principal
Cell No. 9422032481
sanglebr@gmail.com

 **PRATIBHA COLLEGE OF
COMMERCE & COMPUTER STUDIES**
Recognized by the Government of Maharashtra, Affiliated to Savitribai Phule Pune University
• University College Code: 0026 • Reg. No. P/1/P/PR/002, S.C.A. 54/12/00/002

Date: 05/02/2022

To,
Dr. Priyanka Joshi
Bhosale Nagar, Pune 7

Dear Madam,
It gives us an immense pleasure to express our gratitude towards your presence to deliver Guest Lecture on Why to Study History? For Arts and Humanities students.

Words cannot convey our gratitude. We expect the same co-operation from you in future too.

Thanking You,

Dr. Babasaheb Sangle
Principal

Block D-III, Plot No. 3, Behind Mehta Hospital, Off Mumbai-Pune Highway, Chinchwad, Pune - 411 019.
E-mail : info@kes.org.in • Website : www.pccos.org.in • ☎ : 8600100942 / 8600100945

Dr. Babasaheb Sangale
Principal
Cell No. 9422032481
sangalebr@gmail.com

**PRATIBHA COLLEGE OF
COMMERCE & COMPUTER STUDIES**
Recognized by Government of Maharashtra, Affiliated to Savitribai Phule Pune University
• University College Code - 0526 • Reg. No. P11842355A, B.C.A. 80120002001

Date: 24/01/2022

To,

Dr. Priyanka Joshi
Bhosale Nagar, Pune 7

Subject: Guest Lecture on Why to Study History?

Dear Madam,

As a part of Guest Lecture Series, Faculty of Arts and Humanities, Pratibha College of Commerce And Computer Studies is organizing a Guest Lecture Why to Study History? For Arts and Humanities students.

You are cordially invited to be a resource person to guide our students.

Venue: Microsoft Teams
Date: 05.02/2022 (Saturday)
Time: 10.00am -11.00am

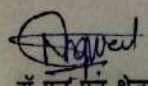

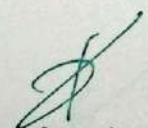
Thanking you

Dr. Babasaheb Sangale
Principal

Block D-III, Plot No. 3, Behind Mehta Hospital, Off Mumbai-Pune Highway, Chinchwad, Pune - 411 019.
E-mail : info@pccs.org.in • Website : www.pccs.org.in • ☎ : 8600100942 / 8600100945

Prof. Dr. Prabhakar Varade, NSS Programme Officer

 <p align="center">ALL INDIA SHRI SHIVAJI MEMORIAL SOCIETY'S COLLEGE OF ENGINEERING (Approved by AICTE, New Delhi and Affiliated to Savitribai Phule Pune University) (Id No. PU / PN / Engg / 093 (1992)) NATIONAL SERVICE SCHEME</p> 	
<p>Malojiraje Chhatrapati Honorary Secretary</p>	<p>Dr. D. S. Bormane Principal</p>
<p>संदर्भ: एआयएसएसएमएस/सीओई/एनएनएस/ / दि. २२/०२/२०२२</p>	
<p>प्रति, मा. प्रभाकर वराडे जिल्हा समन्वयक, रा.से.यो. सा. फु. पु. वि., पुणे</p>	
<p>विषय: श्रमसंस्कार शिबिराच्या उद्घाटनास सन्माननीय अतिथी म्हणून उपस्थित राहण्याचे आमंत्रण.</p>	
<p>महोदय,</p> <p>या शैक्षणिक वर्षी २०२१-२२, एआयएसएसएमएस चे अभियांत्रिकी महाविद्यालय, पुणे-०१ येथील रा.से.यो. अंतर्गत दि. २८ फेब्रुवारी ते ०६ मार्च २०२२ ह्या कालावधी मध्ये महाविद्यालयातील स्वयंसेवकांचे श्रमसंस्कार शिबीर मु.पो. कल्याण ता. हवेली जि. पुणे येथे घेण्याचे योजिले आहे. शिबीर कालावधीमध्ये विविध सामाजिक, शैक्षणिक, व आरोग्यविषयक समाजजागृतीचे तसेच गावातील विकासासाठी उपक्रम राबविण्यात येणार आहेत. सदर शिबिराचा उद्घाटन कार्यक्रम ०१ मार्च २०२२ रोजी दुपारी ०३ वाजता आयोजित केलेला आहे.</p> <p>सदर शिबिरासाठी आपण सन्माननीय अतिथी म्हणून उपस्थित राहावे हि नम्र विनंती.</p>	
<p>Dr. N. N. Shejwal Prog. Officer N.S.S.</p>	<p>कळावे,</p> <p align="center"> डॉ. एन. एन. शेजवळ कार्यक्रम अधिकारी </p>
<p align="center"> </p>	
<p align="right"> डॉ. डी. एस. बोरमाणे प्राचार्य </p>	
<p align="center">Kennedy Road, Pune - 411 001. ☎ 91-20-26058587, 26057660, 26058342 Fax : 91-20-26058943 URL : www.aiissmscoe.com E-mail : contact@aiissmscoe principal@aiissmscoe.com</p>	

Dr. Nisha Bhandare, Head, Department of Marathi Invited as a Resource Person

प्रतिभा महाविद्यालयात मराठी भाषा दिन साजरा

चिंचवड : कवी कुसुमाग्रज यांच्या जन्मदिनानिमित्त कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड कॉम्प्युटर, प्रतिभा इन्स्टिट्यूट ऑफ बिझनेस मॅनेजमेंट, प्रतिभा कनिष्ठ महाविद्यालय, प्रतिभा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात मराठी भाषा गौरव दिन विविध कार्यक्रमांनी साजरा करण्यात आला. यानिमित्त कवी संमेलन प्रबोधन नाटिका, काव्य, गीत वाचनाचे सादरीकरण, व्याख्यान कार्यक्रम राबविण्यात आले.

संस्थापक सचिव डॉ. दीपक शहा, डॉ. बाबासाहेब सांगळे, डॉ. पौर्णिमा कदम, डॉ. वनिता कुन्हाडे यांच्या हस्ते कुसुमाग्रजांच्या प्रतिमेला पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात व्याख्यात्या डॉ. निशा भंडारे यांच्याहस्ते दीपप्रज्वलन करून उद्घाटन करण्यात आले. मुख्यकार्यकारी अधिकारी डॉ. राजेंद्र कांकरिया, संचालक डॉ. सचिन बोरगावे, उपप्राचार्या डॉ. क्षितीजा गांधी, डॉ. रवींद्र निरगुडे, प्रा. अमिता देशपांडे आदी उपस्थित होते. व्याख्यात्या डॉ. निशा भंडारे मार्गदर्शन करताना पुढे म्हणाल्या, आपण आज विद्यार्थी असला तरी भावी काळात जबाबदार शिक्षिका होणार आहात.

Kesari 28.2.2022

'प्रतिभा' मध्ये कवी संमेलन

चिंचवड येथील कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड कॉम्प्युटर, प्रतिभा इन्स्टिट्यूट ऑफ बिझनेस मॅनेजमेंट, प्रतिभा कनिष्ठ महाविद्यालय, प्रतिभा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात मराठी भाषा गौरव दिनानिमित्त विद्यार्थ्यांनी कवी संमेलन, प्रबोधन नाटिका, काव्य, गीत वाचनाचे सादरीकरण केले. संस्थापक सचिव डॉ. दीपक शहा, प्राचार्य डॉ. बाबासाहेब सांगळे, डॉ. वनिता कुन्हाडे यांच्या हस्ते कवी कुसुमाग्रजांच्या प्रतिमेला पुष्पहार अर्पण केला. शिक्षणशास्त्र

महाविद्यालयात व्याख्यात्या डॉ. निशा भंडारे यांच्या हस्ते दीपप्रज्वलन केले. यावेळी मुख्य कार्यकारी अधिकारी डॉ. राजेंद्र कांकरिया, संचालक डॉ. सचिन बोरगावे, उपप्राचार्या डॉ. क्षितीजा गांधी, डॉ. रवींद्र निरगुडे, प्रा. अमिता देशपांडे उपस्थित होते. प्रा. गीता कांबळे यांनी प्रास्ताविक केले. यावेळी प्राचार्या डॉ. पौर्णिमा कदम यांनी मनोगत व्यक्त केले. स्वाती बोचरे, तेजस्वी कडू यांनी सूत्रसंचालन केले. अश्विनी कदम यांनी आभार मानले.

Sakaal (PCMC Today) 28.2.2022

चिंचवड स्टेशन : प्रतिभा महाविद्यालयात आयोजित कार्यक्रमाचे उद्घाटन करताना मान्यवर.

वाचनाने जीवनात परिवर्तन घडवा : डॉ. निशा भंडारे

चिंचवड, दि. २७ (वार्ताहर)
- मराठी भाषा स्पष्ट बोलायला शिका, मराठीतील आत्मकथन, आत्मचरित्र वाचून स्वतःबरोबर विद्यार्थ्यांच्या जीवनात परिवर्तन घडवा, असे आवाहन व्याख्यात्या डॉ. निशा भंडारे यांनी केले.

कवी कुसुमाग्रज यांच्या जन्मदिनानिमित्त कॉलेज ऑफ कॉमर्स अँड कॉम्प्युटर, प्रतिभा इन्स्टिट्यूट ऑफ बिझनेस मॅनेजमेंट, प्रतिभा कनिष्ठ महाविद्यालय, प्रतिभा शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात कवी संमेलन, प्रबोधन नाटिका, काव्य, गीत वाचनाचे सादरीकरण आणि व्याख्यानाचा कार्यक्रम झाला.

संस्थापक सचिव डॉ. दीपक शहा, प्राचार्य डॉ. बाबासाहेब सांगळे, प्राचार्या डॉ. पौर्णिमा कदम, डॉ. वनिता कुन्हाडे यांच्या हस्ते कुसुमाग्रजांच्या प्रतिमेला पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. शिक्षणशास्त्र महाविद्यालयात डॉ. निशा

भंडारे यांच्या हस्ते दीप प्रज्वलन करून उद्घाटन करण्यात आले. मुख्यकार्यकारी अधिकारी डॉ. राजेंद्र कांकरिया, संचालक डॉ. सचिन बोरगावे, उपप्राचार्या डॉ. क्षितीजा गांधी, डॉ. रवींद्र निरगुडे, प्रा. अमिता देशपांडे आदी उपस्थित होते.

डॉ. भंडारे म्हणाल्या, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या संविधानामुळे व सावित्रीबाई फुले यांच्या शिक्षणामुळे आज महिला सक्षम होत आहेत. इंग्रजी भाषेचा प्रसार होत असला तरी, मराठी मातृभाषेतून येणाऱ्या पिढीने शिक्षण घेतले तर बिघडते कुठे? आपण कधी बदलणार आहोत? याचे प्रत्येकाने चिंतन, मनन करावे. या वेळी प्राचार्या डॉ. पौर्णिमा कदम यांनी मनोगत व्यक्त केले.

प्रस्ताविक प्रा. गीता कांबळे यांनी केले. सूत्रसंचालन विद्यार्थ्यांनी स्वाती बोचरे, तेजस्वी कडू यांनी केले. आभार अश्विनी कदम यांनी मानले.

प्रभात

Mon, 28 February 2022

<https://epaper.eprabhat.net/c/6>

Prabhat (Pimpri Chichwad Edition) 28.2.2022

Modern Achievements

***Honourable Governor of Maharashtra Shri. Bhagat Singh Koshiyariji
Congratulating and Felicitating the NCC Cadets of MCASC, Pune-5***

Congratulations!

Congratulations to Cadet Gitesh Dingar

मा.महामहिम राज्यपाल कोश्यारी यांनी आपला गितेश धिंगर याचे अभिनंदन व कौतुक केले.

Our RD Parade Cadet **Gitesh Dingar** got photographed and appreciated by **Hon'ble Higher Education Minister of Maharashtra Shri. Uday Samant**

CONGRATULATIONS!

Congratulations to NCC Cadet Aniket More

Our Navy ***Cadet PO Aniket More*** National shooting champion got felicitated at the hands of
Hon'ble Deputy Chief Minister Ajit Pawar.

Congratulations!

Congratulations to Cadet Nikita Khot

Our TYBCA student *Nikita Khot*, felicitated by *Hon'ble Deputy Chief Minister Ajit Pawar*

• Congratulations •

Congratulations to Cadet Hemangi Negi

Our Army NCC cdt, SUO *Hemanti Negi*, all India NCC shooting champion, got felicitated at the hands of *Hon. Deputy Chief Minister Ajit Pawar*.

Congratulations to NSS Volunteer Nikita Khot

Glad to inform to all Respected and dear colleagues that our NSS Volunteer **Miss. Afsha Mashayak** got selected for National Integration Camp held at Dharwad (Karnataka). Camp duration 21st Feb to 28th February 2022.

Congratulations to Shri Amit Salunke and Shri Sanket Mulay, Library Staff Members

***Congratulations to Dr. Priyanka Joshi,
Department of History***

AWARDEE

Principals ★ Professors ★ Teachers

100

Highly Effective

2022

28 February, 2022

Presented by: Education **connect** PLUS
www.educationconnectplus.com

Media Partner: **hyp=edge**
MEDIA | BRANDING | TECHNOLOGY

Dr. Priyanka Joshi
Assistant Professor in History
(Pune, Maharashtra)

A distinguished gesture to honor in recognition of
your ongoing commitment to excellence in education

☎ 8955722159 🌐 www.educationconnectplus.com ✉ info@educationconnectplus.com

• Congratulations •

*Congratulations to Dr. Priyanka Joshi,
Department of History*

Feeling immensely happy to announce that my paper abstract has been accepted for presentation at ACAH by IAFOR (International Academic Forum) to be held in Tokyo, Japan, June 2022.

A BIG Thanks to those who have been involved behind the success and in sharing my joy!! Just hope I can live up to it and as always thank you to family and friends who have rejoiced in my happiness.

-Dr. Priyanka Joshi More, Department of History

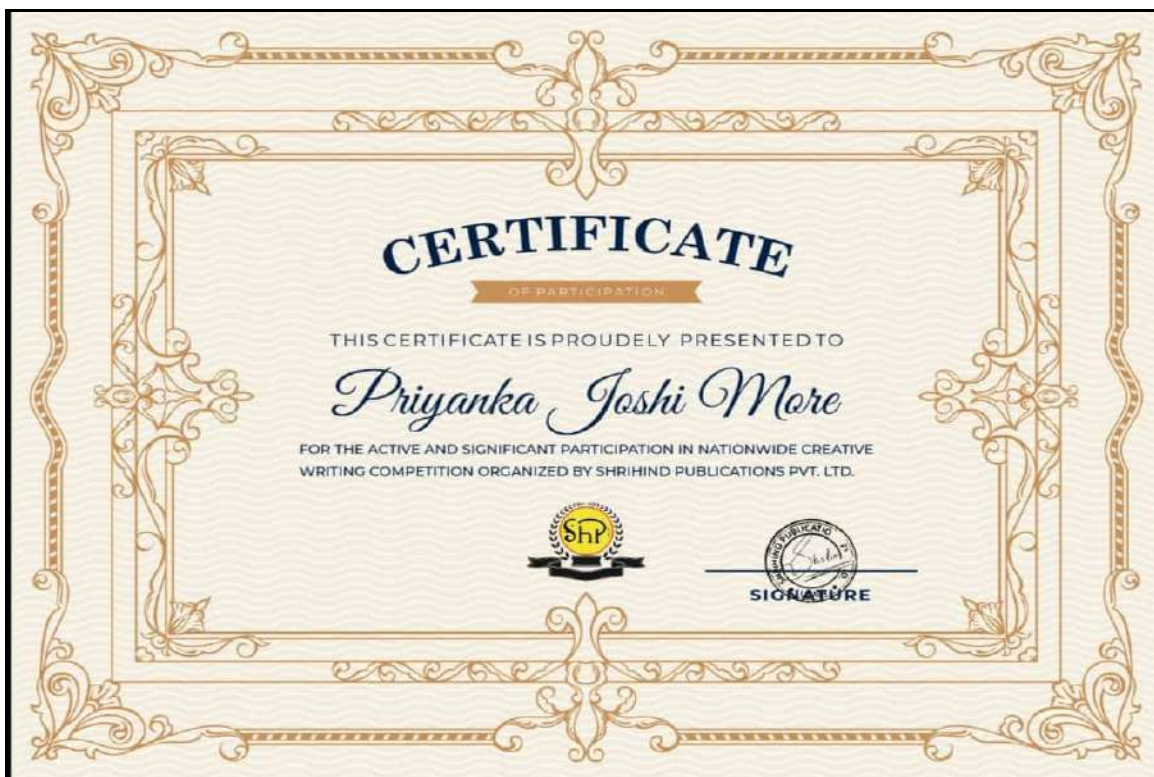

The 13th Asian Conference on Arts & Humanities
June 01-04, 2022 | Held in Tokyo, Japan (and online)

*Congratulations to Dr. Priyanka Joshi,
Department of History*

CONGRATULATIONS!

Congratulations to Dr. Priyanka Joshi, Department of History

4th World Conference on Social Sciences
Conference Venue : St. Annes College, University of Oxford
03 - 05 June 2022 Oxford, United Kingdom

Date: 21 Feb 2022
Number: S35-2264

Notification of Paper Acceptance

Dear Dr. Priyanka Joshi,

Congratulations! We are pleased to inform you that your paper entitled "*Can Hindi Cinema be a source of Indian History?*" has been Accepted for **Virtual** presentation after double-blind peer review by the Scientific Committee of the **4th World Conference on Social Sciences (WORLCS)** to be held on **03-05 June 2022 at St. Annes College, University of Oxford, Oxford, United Kingdom**.

All papers have publication opportunity in various indexed international journal: SCOPUS, ISI/THOMSON REUTERS, DOAJ, EBSCO, GOOGLE SCHOLAR, COPERNICUS, and many more.

You can complete your registration by paying the required fee to confirm your attendance at the conference.

- **Early Registration Deadline: 28 February 2022**
- **Late Registration Deadline: 27 May 2022**

The payment can be done through the website: <https://www.worldcss.org/registration/>

The conference fee includes the lunch, Conference Program, Conference proceedings and the Certificate. If you need Visa for attending the conference, we can provide you with an official Letter of Invitation. The invitation letter will be issued only after registration.

For any inquiries, please do not hesitate to contact us.

We are looking forward to meeting you at this exciting event in Oxford, United Kingdom.

Kind Regards,
On behalf of the Organizing Committee
Gintare Chakherlouy

www.worldcss.org

info@worldcss.org

Congratulations!

Department of Physical Education

Congratulations!

Congratulations to Mr.Devendra Sathe, Registrar, Business Administration Campus, MCASC, Pune-5

Dear all my friends, family, and well wishers, I am overjoyed to inform you that the Magic Book of Record has awarded me the Doctorate for my contribution to the field of Yoga, Naturopathy and Vastu shastra. I appreciate all of your kindness and blessings!

माझ्या सगळ्या मित्रांना, हितचिंतकांना घरच्या सगळ्याच जणांना कळवण्यास खूप आनंद होत आहे की मला मॅजिक बुक ऑफ रेकॉर्ड्स च्या वतीनं डॉक्टरेट पदवी देऊन पुरस्कृत करण्यात आलं आहे. माझ्या आजपर्यंतच्या योग, निसर्गोपचार आणि वास्तुशास्त्र चा आढावा घेऊन ही पदवी देऊ केली आहे... मी अशीच पुढेही आपल्या प्रेमाची अपेक्षा बाळगतो...

Dear all my friends, family, and wellwishers, I am overjoyed to inform you that the Vishwakarma University has awarded me the Doctorate for my contribution to the field of Yoga, Naturopathy and Vastu Shatra. I appreciate all of your kindness and blessings!

माझ्या सगळ्या मित्रांना, हितचिंतकांना घरच्या सगळ्याच जणांना कळवण्यास खूप आनंद होत आहे की मला विश्वकर्मा युनिव्हर्सिटी च्या वतीनं डॉक्टरेट पदवी देऊन पुरस्कृत करण्यात आलं आहे. माझ्या आजपर्यंतच्या योग, निसर्गोपचार आणि वास्तुशास्त्र चा आढावा घेऊन ही पदवी देऊ केली आहे... मी अशीच पुढेही आपल्या प्रेमाची अपेक्षा बाळगतो...

Dt.25.2.2022

CONGRATULATIONS!

NEWLY ADDED BOOKS AND BOOKS RECEIVED IN GRATIS DURING FEBRUARY 2022

Author	Title
♦ SINGHANIA, VINOD/ SINGHANIA, MONICA	♦ STUDENTS' GUIDE TO INCOME TAX INCLUDING GST (ASSESSMENT YEAR 2022-23)
♦ BANERJEE, PRANAB KUMAR	♦ INTRODUCTION TO BIOSTATISTICS: A TEXTBOOK OF BIOMETRY
♦ DANI, MANOJ	♦ BATTLE OF PANIPAT: IN LIGHT OF REDISCOVERED PAINTINGS
♦ GRIFFITHS, DAVID J. / SCHROETER, DARRELL F.	♦ INTRODUCTION TO QUANTUM MECHANICS
♦ SINGHANIA, VINOD/ SINGHANIA, MONICA	♦ STUDENTS' GUIDE TO INCOME TAX INCLUDING GST (ASSESSMENT YEAR 2022-23)
♦ WAKALE, L.P.	♦ INCOME TAX-PRACTICE AND PROCEDURE ASSESSMENT YEAR 2023
♦ KELKAR BHALABA	♦ SAMPURNA MAHABHARAT संपूर्ण महाभारत खंड १
♦ KELKAR BHALABA	♦ SAMPURNA MAHABHARAT - VOL 3 संपूर्ण महाभारत खंड ३
♦ KELKAR BHALABA	♦ SAMPURNA MAHABHARAT VOL - 5 संपूर्ण महाभारत खंड ५
♦ KELKAR BHALABA	♦ MAHABHARAT VOL. 6 महाभारत खंड ६
♦ KELKAR BHALABA	♦ MAHABHARAT VOL. 7 महाभारत खंड ७
♦ KELKAR BHALABA	♦ MAHABHARAT VOL. 8 महाभारत खंड ८

News Paper Clippings : February 2022

Online newspapers and online services based on newspapers are becoming increasingly popular and useful in current digital age. These services helped libraries in reaching out users wherever they are and also save time of the users. The newspaper clippings are also known as press clippings in some libraries .

[Ref: Gaur, Ramesh C., Chand, Mahesh, Gaur, Kavita & Yadav, Amar Singh. (2013). *Online Newspaper Clippings and News Services for Libraries: Experiences in Indian Libraries*. Accessed from <http://library.ifla.org/240/1/153-gaur-en.pdf>]

Clipping is the cutting-out of articles from a paper publication. Newspaper clippings are often used when people have to write a report or make a presentation or for future reference.

The Modern College, Shivajinagar Library subscribes to Ten (10) English

Newspapers and Eleven (11) Marathi Newspapers

which are referred by the students and staff. The

Library has a practice of posting notifications of

important news related to Education, UGC,

NAAC, Savitribai Phule Pune

University on the WhatsApp Groups of Staff.

महाराष्ट्र टाइम्स

लोकमत

hindustantimes

newspaper Clippings Service gives a global viewership/user base, no maintenance required, storage space issues will be solved and any user, anytime, at any place can have an access to the Newspaper Clippings Service. The E-Newspaper Clippings Section is divided into *News regarding MCASC, Pune-5, Education, Work of Appreciation, Health, Research, Sports, Miscellaneous* .

लोकसत्ता

लोकमान्य, लोकशाही!

Father of Library Science, Dr. S.R.Ranganathan's Fifth Law of Library Science states that '*Library is a Growing Organism*'. It means that a library should be a continually changing institution, never static in its outlook. Books, methods, and the physical library should be updated over time. As an impli-

cation of the Fifth Law of Library Science, the Modern College Library has also updated the ways of keeping and maintain-
ing the Newspaper Clippings. E-

TOI

सामना

प्रभात

केसरी

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

सकाळ

रस्ता ओलांडणे झाले धोकादायक जंगली महाराज रस्त्यावरील भुयारी मार्ग बंद

शिवाजीनगर, ता. २६ : कोरोनाचे निबंध शिथिल झाल्याने शाळा, महाविद्यालये सुरू झाली आहेत. शिवाजीनगर भागात बऱ्याच प्रमाणात शैक्षणिक संस्था असल्याने या भागात मोठ्या प्रमाणात विद्यार्थ्यांची वर्दळ असते. जंगली महाराज रस्त्यावर असलेला जी. एम. भुयारी मार्ग बंद असल्याने शिवाजीनगर गावठाण, महापालिकेच्या समोर असलेल्या बसस्थानकाकडे जाण्यासाठी जीव धोक्यात घालून विद्यार्थ्यांना रस्ता ओलांडावा लागत आहे.

शिवाजीनगर भागातून येणारी अनेक वाहने जंगली महाराज रस्त्यावरून डेक्कनकडून पुढे जातात. त्या वेळी सिग्नल सुरू होण्याच्या विद्यार्थी अगोदरच

घाईगडबडीत धावतात. शाळा, महाविद्यालये, तसेच विविध कार्यालये भरण्याची व सुटण्याची वेळ सारखीच आहे. त्यामुळे या रस्त्यावर सकाळी व सायंकाळी मोठी वर्दळ असते. तसेच या कालालधीत वाहतुकीचे प्रमाणही अधिक असते. यातील धोके लक्षात घेऊन येथील भुयारी मार्गाची उभारणी करण्यात आली आहे. मात्र तो बंद असल्याने प्रश्न अधिकच गंभीर बनला आहे.

ज्येष्ठ नागरिक, महिलांना रस्ता ओलांडताना अडचणी येत असल्याने हा भुयारी मार्ग सुरक्षा व्यवस्था तैनात करून लवकर खुला करावा, अशी मागणी नागरिक, विद्यार्थी करत आहेत. या भुयारी मार्गात असलेले व्यापारी गाळे, सुरक्षा व्यवस्था,

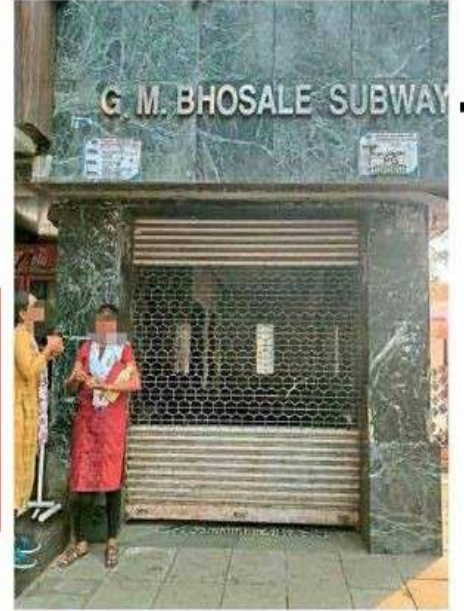
“ रस्ता ओलांडताना अपघात होऊ नये म्हणून विद्यार्थी, ज्येष्ठ नागरिकांसाठी हा भुयारी मार्ग बांधण्यात आला होता. तो कित्येक वर्षे बंद असल्याने रस्ता ओलांडताना नागरिकांची गैरसोय होते. भुयारी मार्ग सुरू केला तर विद्यार्थी, ज्येष्ठ नागरिकांना त्याचा फायदा होईल.

- श्याम हर्षे, पालक, शिवाजीनगर गावठाण

“ स्वच्छता, वीज, सीसीटीव्ही, सुरक्षा रक्षक इत्यादी सुविधा देऊन भुयारी मार्ग सकाळी आठ ते रात्री नऊ वाजेपर्यंत सुरू करायला हवा. पूर्वी सुरक्षा व्यवस्था नसल्याने या भुयारी मार्गात मुलींवर अत्याचार झाल्याच्या घटना घडल्या आहेत. रात्री भुयारी मार्गात गुंडांचे साम्राज्य असते. त्यामुळे सुरक्षा व्यवस्था करून रात्री नऊ वाजेपर्यंत भुयारी मार्ग सुरू करावा.

- डॉ. गजानन एकबोटे, कार्याध्यक्ष, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी

स्वच्छता इत्यादींची पाहणी जाईल, असे महापालिका करून देखावाल, दुरुस्ती केली प्रशासनाकडून सांगण्यात जाईल व भुयारी मार्ग खुला केला आले.

जंगली महाराज रस्ता : बंद असलेला भुयारी मार्ग.

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

शिक्षण क्षेत्राची काहीशी निराशा ; मात्र अंदाजपत्रक सर्वसमावेशक

पुणे : केंद्रीय अंदाजपत्रकात शिक्षण क्षेत्रासाठी मोठी अपेक्षा होती. मात्र त्यादृष्टीने यंदाच्याही अंदाजपत्रकात निर्णय घेण्यात आले नाहीत, त्यामुळे काहीसे निराशाजनक अंदाजपत्रक सादर करण्यात आले असल्याची भावना शिक्षणतज्ज्ञांनी व्यक्त केली. तर अंदाजपत्रकात रोजगार निर्मिती देणारा व ऑनलाईन शिक्षणावर भर देण्यात आल्याने हे अंदाजपत्रक सर्वसमावेशक असल्याचे यावेळी शिक्षण तज्ज्ञांनी सांगितले.

केंद्रीय अंदाजपत्रकात सर्वसामान्य नोकरदार वर्गाच्या पदरी निराशाच पडली. कोरोनाने पिचलेल्या या वर्गाला यंदाच्या अंदाजपत्रकात मोठी अपेक्षा होती. कोरोनाकाळात रोजगारनिर्मिती वेगाने झाली पाहिजे होती. मात्र सरकार त्या दृष्टीने

पाऊले टाकताना दिसत नाही. शिक्षणसंस्थांची सध्या वाईट परिस्थिती झाली आहे. या संस्थांना बळ देण्यासाठी ठोस पावले उचलण्याची गरज आहे.

भाऊसाहेब जाधव, कार्यकारी अध्यक्ष, मराठावाडा मित्र मंडळ

कोरोनाच्या संकटामुळे दोन वर्षांपासून अनेक शाळांमधून ऑनलाईन शिक्षण दिले जात आहे. ऑनलाईन शिक्षणासाठी अर्थमंत्र्यांनी १०० चॅनेल्स सुरू करणार असल्याची घोषणा केली आहे. कोविड-१९ मुळे शिक्षणाच्या पद्धतीत आमुलाग्र बदल होत आहे. ऑनलाईन शिक्षण ही पर्यायी शिक्षण व्यवस्था म्हणून प्रचलित होताना दिसत आहे. प्रत्येक ठिकाणी विद्यार्थ्यांना स्थानिक भाषेत शिकविले जाणार असल्याने अंदाजपत्रकात चांगले

निर्णय घेण्यात आले आहे.

डॉ. प्रा. सुधाकरराव जाधव, संस्थापक अध्यक्ष, जाधव ग्रुप ऑफ इन्स्टिट्यूट

केंद्रीय अंदाजपत्रकात ऑनलाईन शिक्षणासाठी भरीव तरतूद करण्यात आली आहे. प्रामुख्याने डिजिटल युनिव्हर्सिटी आणि २०० टीव्ही चॅनेल निर्मितीचा निर्णय अतिशय स्तुत्य आहे. देशातील पाच नामांकित संस्थांच्या विकासासाठी २५० कोटींची तरतूद हा देखील उत्तम निर्णय आहे. आयटी क्षेत्रात चांगल्या पायाभूत सुविधा पुरविण्यात येणार आहेत.

डॉ. गजानन एकबोटे, कार्याध्यक्ष, प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटी

शिक्षण, सशोधनासाठी देशातील कुमकुवत गटांना पुढे आणण्यासाठी विशेष

कोणतीही तरतूद करण्यात आली नाही. तरुणांना रोजगारक्षम बनवणे, रोजगाराची निर्मिती आणि तांत्रिक साहाय्य देण्यासाठी आवश्यक ती कोणतीही तरतूद नाही.

प्रथमेश आबनावे, संचालक, महाराष्ट्र विद्यार्थी सहाय्यक मंडळ

ई-शिक्षणाला प्रोत्साहन देणारा आणि जीडीपीला ९ टक्क्यांच्या पुढे घेऊन जाणारे असे हा अंदाजपत्रक आहे. भ्रष्टाचारमुक्त आणि ई-गव्हर्नन्स अधिक सक्षम करण्यासाठी हे अंदाजपत्रक उपयुक्त ठरणार आहे. राज्यांना आर्थिक सहकार्याची भूमिका, भांडवली खर्चावर, पायाभूत सुविधांच्या सक्षमीकरणावर लक्ष केंद्रित केल्याचे दिसत आहे.

प्रा. डॉ. संजय चोरडिया, अध्यक्ष, सूर्यदत्ता ग्रुप ऑफ इन्स्टिट्यूट

Kesari 2.2.2022

डिजिटल शिक्षणाच्या दिशेने पाऊल, क्रीडा क्षेत्रासाठी तरतूद वाढवली

प्रभात वृत्तसेवा

पुणे, दि. १ - कोरोनाच्या पाश्चर्भावर डिजिटल शिक्षणाचे वाढते महत्त्व लक्षात घेते केंद्रीय अर्थसंकल्पात डिजिटल शिक्षणासाठी मोठ्या घोषणा करण्यात आल्या असून, ही बाब पुढील काळासाठी उपयुक्त ठरणार असल्याचे शिक्षणतज्ज्ञांचे म्हणणे आहे. याउलट शिक्षणासाठी योग्य मोट्या करण्यात आल्या तरी त्यासाठी ठोस आर्थिक तरतूद नसल्याची प्रतिक्रिया शिक्षणतज्ज्ञांनून व्यक्त होत आहे.

“यंदाच्या अर्थसंकल्पाचे शैक्षणिकदृष्टीने विचार करता उच्च शिक्षणासाठी २ हजार ५०० कोटींनी तरतूद वाढविली आहे, हे महत्त्वपूर्ण म्हणवे लागेल. तसेच ई-विद्या अंतर्गत शैक्षणिक चॅनेलची निर्मिती, डिजिटल विद्यापीठाची उभारणी, ग्रामीण भागातही इंटरनेट कनेक्टिव्हिटीचा उद्देश ही बाब स्वागतार्ह आहे. शिक्षणात डिजिटल व्यावस्थीत उल्लेख होण्याच्या दृष्टीने मोठे पाऊल म्हणले जावे.”

डॉ. गजानन एकबोटे, ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ

“वन क्लास वन टीव्ही चॅनेल”द्वारे १०० चॅनेल्स प्रादेशिक भाषांमध्ये उपलब्ध होणार आहे. त्यासाठी डिजिटल साधनांचा वापर करण्यात येईल. डिजिटल विद्यापीठ सुरू होणार आहे. ई-कंटेंट तयार करण्यासाठी देशातील सर्व मोठे विद्यापीठे आणि सरकार एकत्र काम करणार आहे. या अर्थसंकल्पात सर्व घटकांना समान संधी देऊन सर्वव्यापी विचार केला आहे.

राजेश पांडे, व्यवस्थापन परिषद सदस्य, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

“डिजिटल युनिव्हर्सिटी आणि शिक्षणासाठी चॅनेलची निर्मिती ही बाब स्वागतार्ह आहे. मात्र सर्वात महत्त्वाचे नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणासाठी मोठी तरतूद करणे अपेक्षित होती. तशी अर्थ तरतूद झालेली दिसत नाही. एकूण समग्र शिक्षणाच्या दृष्टीने फारसे मोठे निर्णय झालेले दिसत नाही.

डॉ. माणिकराव साळुंखे, कुलपुरुष, भारती विद्यापीठ

“नवीन शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी करण्यासाठी काहीच तरतूद दिसत नाही. डिजिटल विद्यापीठासह अनेक घोषणा अर्थसंकल्पात करण्यात आली. पण प्रत्यक्षात त्याचा प्रारूप आणि स्वरूप काहीच प्रत्यक्षात नाही. त्यामुळे घोषणा झाली तरी अंमलबजावणी कशी होईल, याबाबत ठोस काहीच दिसून येत नाही.

डॉ. भूषण पटवर्धन, मजी अध्यक्ष : यूजीसी

“गेल्या काही वर्षांच्या तुलनेत अंदाजपत्रकात क्रीडा क्षेत्राचे बजेट वाढवण्यात आले आहे. टोकियो येथे झालेल्या ऑलिंपिक स्पर्धेत भारताने एक सुवर्णपदकासह सात पदकांची कमाई केली होती. गेल्या वर्षी ऑलिंपिकच्या निमित्ताने सुरुवातीलाच सक्षम वाढवण्यात आली होती. तसेच यंदाच्या वर्षी होणाऱ्या बर्लिनम राष्ट्रकुल आणि हंग्रि आशियाई स्पर्धा या दोन्ही स्पर्धांचा विचार करून सुरुवातीलाच क्रीडा क्षेत्रासाठी बाबी तरतूद केलेली दिसत आहे. खेळाडूंना प्रोत्साहन देण्याकरता पुरस्कार रकमेतही वाढ केली आहे. राष्ट्रीय क्रीडा प्रसार निधीतही वाढ करण्यात आली आहे. तसेच खेलाडू इंडिया या महत्त्वपूर्ण उपक्रमासाठी सर्वाधिक वाढ करण्यात आली आहे. एकत्रित केंद्रीय अर्थमंत्री यांनी आज सादर केलेले अंदाजपत्रक क्रीडा क्षेत्राला मोठा दिलासा देणारा आहे.

- प्रा. डॉ. सुवर्ण देवळणकर, उपप्राचार्य, सेंट मीरा महाविद्यालय

मॉडर्न गर्ल्स हायस्कूलमध्ये विद्यार्थिनींनी रथसप्तमीनिमित्त सूर्यनमस्कार घातले.

मॉडर्न गर्ल्स शाळेत सूर्यनमस्कार दिन साजरा

पुणे : प्रोग्रेसिव्ह एज्युकेशन सोसायटीच्या मॉडर्न गर्ल्स हायस्कूलमध्ये रथसप्तमीनिमित्त जागतिक सूर्यनमस्कार दिन साजरा करण्यात आला. सूत्रसंचालन व मार्गदर्शन क्रीडा शिक्षिका जान्हवी ओळकर यांनी केले. सूर्यनमस्काराचे महत्त्व व फायदे सांगण्यात आले. इयत्ता पाचवी ते दहावीच्या विद्यार्थिनींनी या उपक्रमात सहभाग घेतला. शाळेच्या मुख्याध्यापिका सुनीता पवार, उपमुख्याध्यापिका

डॉ. उज्ज्वला हातागळे, पर्यवेक्षिका अनिता बसाळे यांनी मार्गदर्शन केले. पूनम सोमवंशी, विनया परब, अश्विनी चेन्नूर या क्रीडा शिक्षिकांसह व सर्व शिक्षिका यामध्ये सहभागी झाल्या होत्या. संस्थेचे कार्याध्यक्ष डॉ. गजानन एकबोटे, कार्यवाह श्यामकांत देशमुख, उपकार्यवाह व नगरसेविका प्रा. ज्योत्सना एकबोटे, शाळेचे दिजिटल उद्भव खरे, शालासमिती अध्यक्ष पल्लवी जाधव यांनी उपक्रमाचे कौतुक केले.

Maharashtra Times 9.2.2022

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

सकाळ

काशीबाई नवले अभियांत्रिकी अव्वल

‘जिराफ थिएटर्स’ द्वितीय, तर मॉडर्न महाविद्यालय ठरले तृतीय क्रमांकाचे मानकरी

» ‘गडकरी करंडक’ एकांकिका स्पर्धा

पिंपरी, ता. १४ : पुण्यातील श्रीमती काशीबाई नवले अभियांत्रिकी महाविद्यालयाची ‘टॅन्जेंट’ एकांकिका ‘राम गणेश गडकरी करंडक’ राज्यस्तरीय एकांकिका स्पर्धेची विजेती ठरली. दुसरा व तिसरा क्रमांक अनुक्रमे जिराफ थिएटर्स-टिडवाळा यांच्या ‘स्टार’ आणि मॉडर्न महाविद्यालय-गणेशखिंड यांच्या ‘भाग धनो भाग’ला मिळाले. बृहन्महाराष्ट्र वाणिज्य महाविद्यालयाच्या ‘मंजम्मापुराणम्’ आणि परीक्षकांच्या शिफारशीची नाशिकच्या सौंदर्यनिर्मिती थिएटरच्या ‘बट विफोर लिक्व’ यांना उत्तेजनार्थ बक्षीस विभागून मिळाले.

चिंचवड येथे अखिल भारतीय मराठी नाट्य परिषद पिंपरी-चिंचवड शाखा, कलारंग प्रतिष्ठान आणि

श्रीमती चंद्रकला किशोरोलाल गोयल प्रतिष्ठानतर्फे स्पर्धा झाली. यामध्ये २७ संघ सहभागी झाले होते. विजेत्यांना अनुक्रमे १५ हजार, १० हजार, ७ हजार आणि ५ हजार रोख रक्कम व मानचिन्ह असे बक्षीस अभिनेता सौरभ गोखले यांच्या हस्ते देण्यात आले. यावेळी ज्येष्ठ रंगकर्मी मधू जोशी व परिषदेचे उपाध्यक्ष कृष्णकुमार गोयल उपस्थित होते.

द थिएटर वर्कशॉप कंपनी या संस्थेने प्रियांका धोरवे व पल्लवी कुलकर्णी या कलाकारांची शिष्यवृत्तीसाठी निवड केली. पी. डी. कुलकर्णी (अहमदनगर), संजय हळदीकर (कोल्हापूर) आणि सचिन शिंदे (नाशिक) यांनी परीक्षण केले. सुहास जोशी यांनी प्रास्ताविक

प्रा. रामकृष्ण मोरे प्रेक्षागृह, चिंचवड : कै. राम गणेश गडकरी करंडक राज्यस्तरीय एकांकिका स्पर्धेतील विजेते स्पर्धक.

केले. नरेंद्र आमले यांनी पाहण्याचा परिचय करून दिला. गौरी लोंढे यांनी पारितोषिकांचे वाचन केले. किरण येवलेकर यांनी सूत्रसंचालन केले.

सविस्तर निकाल ...
(एकांकिकेचे नाव)

प्रथम क्रमांक : श्रीमती काशीबाई नवले अभियांत्रिकी महाविद्यालय : टॅन्जेंट
दिग्दर्शन प्रथम : वैभव काळे,
अभिनय प्रथम : आकाश सुतार,
अभिनय उत्तेजनार्थ : मृणाल तारे,
नेपथ्य प्रथम : सारंग पाटील, उत्कृष्ट

लेखन-तेजस परस्पटकी आणि हेमंत पाटील, द्वितीय क्रमांक : जिराफ थिएटर्स, टिडवाळा : स्टार, दिग्दर्शन द्वितीय : राकेश जाधव, अभिनय द्वितीय - अनिल आव्हाड, पार्श्वसंगीत द्वितीय : रोहन पटेल, परीक्षक शिफारस अभिनय स्त्री : अक्षता टाले

तृतीय क्रमांक : मॉडर्न महाविद्यालय, गणेशखिंड : भाग धनो भाग अभिनय : प्रथम तनया जाधव, प्रकाशयोजना प्रथम - शुभंकर वाघोळे व गौरव जोशी उत्तेजनार्थ : बृहन्महाराष्ट्र वाणिज्य महाविद्यालय : मंजम्मापुराणम्, अभिनय प्रथम : शंतनू जोशी, पार्श्वसंगीत प्रथम : योगेश / साक्षी / प्रद्युम्न, प्रकाशयोजना द्वितीय : मानस दाते / राज दीक्षित उत्तेजनार्थ : सौंदर्यनिर्मिती थिएटर नाशिक : बट विफोर लिक्व, परीक्षक शिफारस

अभिनय : श्रुती कापसे व मंगेश काकड

वैयक्तिक बक्षीसे

आम्ही चंद्रपूरकर (पिक इन रेनबो): अभिनय उत्तेजनार्थ तेजस कुलकर्णी, वर्ल्ड आर्ट फॅक्टरी : मुंबई (चिटेनेस) अभिनय उत्तेजनार्थ अभिषेक किरण, भारतीय कला केंद्र-हनुमाननगर (शुशी) : अभिनय द्वितीय राधिका साठे, एस. एम. प्रॉडक्शन-पुणे (अच्छे दिन व चार दिन) अभिनय उत्तेजनार्थ : पल्लवी दुबे, आकार-पुणे (नात्यांतर) : अभिनय उत्तेजनार्थ आवुषी कुलकर्णी, संक्रमण-पुणे (गुंफण) : नेपथ्य द्वितीय वैभव नवसकर, गडहिंग्लज कला अकादमी- गडहिंग्लज (निर्णायक क्षणी) : अभिनय परीक्षक शिफारस पुंडलिक परीट

News Paper Clippings related to Progressive Education Society, Pune 5

पुणे/जिल्हा-उपनगर

महाराष्ट्र टाइम्स | पुणे | सोमवार, २१ फेब्रुवारी २०२२

३

शाळांना 'आयटी'ची जोड द्या 'मटा जाहीरनामा'मध्ये शैक्षणिक संस्थांच्या प्रतिनिधींची आग्रही मागणी

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

महापालिका शाळांमध्ये पायाभूत सुविधांचा पक्कन विकास करून त्यांना 'आयटी'ची जोड देण्याची आवश्यकता आहे. ऑनलाइन शिक्षणासाठी स्वतंत्र शैक्षणिक वाहिनी सुरू करण्याची गरज आहे. शाळांचे मिळून 'सेंट्रल क्लस्टर' तयार करण्यास, इतर शाळांना त्यांचे ऑनलाइन लेक्चर, विषय शिक्षकांचे मार्गदर्शन आणि आयटी सुविधा पुरविता येतील. पुणे शहराच्या शैक्षणिक आणि पायाभूत सुविधांच्या विकासासाठी जुन्या शैक्षणिक संस्था मदतीसाठी तयार आहेत, अशी भूमिका पुणे शहरातील नामवंत शिक्षणसंस्थांच्या प्रतिनिधींनी मटा जाहीरनामा'च्या व्यासवेतावर मांडली.

आगामी महाराष्ट्र निवडणुकांच्या पाखव्यांपूर्वी महाराष्ट्र टाइम्स'च्या मटा जाहीरनामा'चा चर्चासत्र 'सेंट्रल एज्युकेशन सोसायटीचे कार्यक्षेत्र डॉ. गजानन एकावटे, महाराष्ट्र कबड्डी शिखर संस्थेचे सचिव डॉ. पी. व्ही. एस. शास्त्री, शिक्षण प्रसारक मंडळाच्या नियामक मंडळाचे सदस्य मिहोर प्रभुदेसाई, डेक्कन एज्युकेशन सोसायटीच्या नियामक मंडळाचे सदस्य प्रमोद रावत, महाराष्ट्र एज्युकेशन सोसायटीचे सचिव डॉ. भरत कनकटे यांनी आपल्या अपेक्षा व्यक्त केल्या.

ऑनलाइन शिक्षणासाठी महापालिकेच्या शाळांतील विद्यार्थ्यांकडे 'स्मार्टफोन सारख्या सुविधा नसल्या. त्यामुळे त्यांना शिक्षण घेण्यात अडचण आल्या. अशा वेळी नगरसेवकांनी आपल्या प्रभागातील शाळा दत्तक घेऊन त्यांच्या पाठीशी उभे राहण्याची आवश्यकता आहे. महापालिकेकडून गुणवत्त विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती दिली जाते. त्यातील काही हिस्सा हा शहरातील दिव्यांग मुलांसाठी राखीव ठेवला, तर शहरातील दिव्यांग मुलांना शिक्षणासाठी फायदा होईल. शंकाही मुले 'फीएफपी'ने प्रवास करत. मंत्र, त्यांच्यासाठी अधिक चांगली वाहतूक व्यवस्था निर्माण करण्यावर विचार करायला हवा. शैक्षणिक संस्थांच्या बाहेर अतिशय उच्च पातळीचे स्टाईल वाढत असून, त्यामुळे अतिशय महत्वाची नवी समस्या निर्माण झाली आहे. या किंमती स्टाईलच्या नाश्यामत्तुन विद्यार्थी

महाराष्ट्र टाइम्स'तर्फे आयोजित 'मटा जाहीरनामा'मध्ये पुण्यातील शिक्षणविषयक चर्चेत (डावीकडून) डॉ. गजानन एकावटे, डॉ. पी. व्ही. एस. शास्त्री, प्रमोद रावत, मिहोर प्रभुदेसाई आणि डॉ. भरत कनकटे सहभागी झाले होते.

महापालिकेकडून अपेक्षा

- पुण्यातील जुन्या शिक्षणसंस्थांना शहराच्या विकासप्रक्रियेत स्थान देऊन त्यांची मदत घ्यावी. कामकाजाच्या प्रक्रियेत परदर्शित आणावी.
- शिक्षणसंस्थांना प्रोपर्टी टॅक्स, पाणीपट्टी कर, वीजबिल आदींमध्ये स्वतंत्र द्यावी.
- शैक्षणिक विकास; तसेच पायाभूत सुविधा निर्माण करण्यासाठी वाढीव एफएसआय द्यावा.
- 'आरटीई'च्या प्रवेशप्रक्रियेत लोकप्रतिनिधी आणि प्रशासनाचे दबावढवून न करत, थकीत अनुदान द्यावे.

महापालिकेला दहापैकी गुण

A	रस्ते	8/90	B	शिक्षण	8/90
C	पाणीपुरवठा	8/90	D	उद्याने-मोकळ्या जागा	3/90
E	आरोग्य सुविधा	5/90	F	अतिक्रमणे	0/90
G	कचरा	3/90	H	सार्वजनिक वाहतूक	2/90
I	मेटापाणी	5/90	J	स्मार्ट सिटी	8/90

दोन नव्या महापालिका व प्रशस्त विमानतळाची गरज

पुण्याचा विकास अतिशय अक्राव्यवस्था पद्धतीने झाला आहे. आता पुण्यात मेट्रो आल्याने, अनेक ठिकाणी वाढीव 'एफएसआय' मिळाला आहे. त्यामुळे या क्षेत्रांमध्ये प्रचंड दाट वस्ती निर्माण होणार आहे. पुष्कचे क्षेत्र हे शिक्षासुर, उरळी कांचन, शिखर, वाकरुणपरीत विसरले आहे. त्यामुळे या भगाचा नियोजनबद्ध पद्धतीने विकास करायचा झाल्यास आणि तेथील नागरिकांचे जगणे सुकर करण्यासाठी आगष्टी दोन महापालिकांची आवश्यकता आहे. या महापालिकांच्या माध्यमातून योग्य नियोजन झाल्यास, तेथील नागरिकांना पुण्यात येण्याची आवश्यकता भासणार नाही. त्याचा फायदा पुण्यातील गरीब कमी करण्यासाठी होईल. पुण्याला अल्प 'ऑक्सफर्ड ऑफ ईस्ट' म्हणतो; यण येथे जगणारीतील विद्यार्थ्यांना थेट शिष्यसाठी प्रशस्त आणि सर्व सुविधांनी युक्त विमानतळ नाही. त्यामुळे पुण्यात लवकर अंतरराष्ट्रीय दर्जाचे विमानतळ बांधला जावे, अशीही भूमिका प्रतिनिधींनी मांडली.

आहेत. 'आरटीई'ची योजना यशस्वी होण्यासाठी पुणे महापालिकेने कोणतेही ठोस धोरण आखले नसून, केवळ प्रवेशप्रक्रियेत बुद्धलाढवळ करण्याचे काम लोकप्रतिनिधी आणि समाननीय व्यक्तींकडून सुरू आहे. महापालिका शाळांच्या माध्यमातून 'सेंट्रल क्लस्टर' तयार करून, त्याद्वारे इतर शाळांना शैक्षणिक सोयीसुविधा उपलब्ध करता येतील. शहरातील ठारावाक स्थळांचा विकास शिक्षणसंस्थांच्या माध्यमातून होऊ शकतो. त्याचा फायदा विद्यार्थी आणि नागरिकांना होऊन शहराची 'इकोसिस्टीम' सुधारण्यास मदत होईल. पुण्याच्या सर्वंकष प्रगतीसाठी शिक्षणसंस्थांना एकत्र घेऊन विकास आराखडा आखण्याची गरज आहे.

- डॉ. भरत कनकटे

शहरातील वाहतुकीची समस्या गभीर झाली आहे. करोनाकाळात अद्ययावत गणालये उभा राह्यात महापालिकेला अपयश आले आहे. महापालिकेच्या शाळांत पायाभूत सुविधा, तंत्रज्ञानाचा अभाव आहे. महापालिका प्रशासनाचा शिक्षणाकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन दुय्यम आहे. बकाल यस्या वाढत असून, झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेची अंमलबजावणी होत नाही. सांडपाणी व्यवस्थापनावर ताण येत आहे. अतिक्रमणावर कारवाईची गरज आहे. लोकप्रतिनिधींनी शहरातील वाहतूक समस्या कशी सुटेल, शहर प्रदूषणमुक्त कसे होईल, याचा विचार केला पाहिजे. पुणे शहराच्या सर्वांगीण विकासाचा दृष्टिकोन देवणार नेतृत्व सध्या दिसत नाही.

- डॉ. गजानन एकावटे

महापालिकेच्या शाळांची परिस्थिती हासळण्याला लोकप्रतिनिधी आणि प्रशासन कार्याभूत आहे. नगरसेवकांनी त्यांच्या प्रभागातील शाळा दत्तक घेऊन, त्यांचा विकास करण्याची आवश्यकता आहे. त्यासाठी पुण्यातील शैक्षणिक संस्था मदतीसाठी तयार आहेत. करोनानंतर डिजिटल एज्युकेशन चा चांगला पर्याय समोर आला आहे. त्यासाठी शाळांमध्ये आयटी सुविधा निर्माण करायला हव्यात. पुणे शहरात शिक्षणसंस्था, संगणक, विद्यार्थी, आयटी कंपन्या, उद्योगधंदे मुख्यक प्रमाणेत असल्याने, पुणे महापालिकेने त्यांना बळ देण्यासाठी 'इन्क्यूबेशन सेंटर'ची निर्मिती करावी. शहरात चांगल्या शैक्षणिक सुविधा निर्माण करण्यासाठी प्रशासन आणि शैक्षणिक संस्था यामध्ये चांगले करार होऊ शकतात. प्रशस्त विमानतळाच्या निर्मितीची आवश्यकता आहे.

- मिहोर प्रभुदेसाई

मेट्रोमुळे एफएसआय वाढविला आहे. त्यामुळे ठरावीक भागात लोकांची संख्या दिवसेंदिवस वाढत आहे. सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्था अत्यंत तोकडी असल्याने, वाहनांची संख्या वाढली आहे. त्याचे रूपांतर वाहतूककोडीत झाले आहे. पुणे शहराच्या अनुवाजुला पायाभूत सुविधा निर्माण करून, तेथील नागरिकांना न्यायिक पातळीवर नोंकरीच्या सुविधा उपलब्ध करून देण्याची गरज आहे. पुणे शहर आणि परिसरातगातच सुयोग्य आणि शाश्वत विकास कार्याचा असेल, तर त्याला खोबी नेतृत्वाची आवश्यकता आहे.

- प्रमोद रावत

पुणे महापालिकेने आपल्या शाळांचा दर्जा सुधारण्याची नितळ आवश्यकता आहे. बदलत्या परिस्थितीनुसार या शाळांमध्ये 'आयटी' सुविधांची उतम निर्मिती होऊ शकते. शिक्षणाची प्रक्रिया वेगवान होण्यासाठी पुणे महापालिकेने एक स्वतंत्र शैक्षणिक वाहिनी सुरू करण्याचा विचार केला पाहिजे. शिक्षण संस्थांच्या आजूबाजूला अतिक्रमणांचा विटोळा दिवसेंदिवस वाढत आहे. याचा विरोधात ठोस पायभूत सुविधा किंवा इमारती निर्माण करायच्या झाल्यास शहरात जागाच उपलब्ध नाही. त्यामुळे शहराच्या विकासप्रक्रियेत काही ठरावीक जागा शिक्षण संस्थांसाठी राखीव ठेवण्या पाहिजेत. या जागांचा वापर शैक्षणिक प्रक्रियेसाठी होऊन, त्याचा फायदा विद्यार्थ्यांना होणार आहे.

- डॉ. पी. व्ही. एस. शास्त्री

News Paper Clippings Related to MCASC(Autonomous) Pune 5

Colleges and schools reopen, focus on students' safety

Dheeraj Bengrut

dheeraj.bengrut@htlive.com

PUNE: The schools and colleges in Pune district will reopen from today, February 1. Several prominent schools and colleges are implementing strict Covid protocols. In colleges, only fully vaccinated students will be permitted. Colleges are also ready to conduct offline examinations.

"We are going to start the offline lectures in phase-wise manner and entry will be given only to fully vaccinated students.

Safety of our students has always been the priority. Along with all the necessary Covid safety norms, one of the most important aspect is to have students vaccinated and for that our college has formed groups of 25 students and conducted vaccination camps," said Rajendra Zunjarrao, principal - Modern College of Arts, Science and Commerce, Shivajinagar.

Schools are also set to welcome students, though most

College staff is seen sanitising a classroom ahead of the reopening at Katraj, on Monday.

PRATHAM GOKHALE/HT PHOTO

schools will begin classes from February 15. "Considering the constant reopening and shutting of schools, parents and teachers are agitated. Restarting from scratch isn't easy as it takes a lot of time for preparations.

Safety of students is top most priority," said a principal of a private school in Hadapsar on anonymity.

Whereas students are happy with the decision about college campus reopening, Siddhant Somavanshi a second-year B.com student said, "We are really bored with online classes from two years and we need to experience the college campus atmosphere. It is my last year and fully vaccinated students must be permitted."

News Paper Clippings Related to MCASC(Autonomous) Pune 5

Response to schools and colleges reopening a mixed bag as parents' consent still a hurdle

HT Correspondent

puneletters@htlive.com

PUNE: Despite the state government and Pune district administration having permitted the reopening of schools and colleges in Pune district from today, colleges are moving ahead with caution in terms of resuming offline lectures.

On the first day of colleges reopening, only Classes 11 and 12 (junior college) resumed in the absence of clear guidelines for senior college classes. One of the major problems still being faced by students is accommodation after they return to Pune to resume offline lectures. Parents' consent is another factor and most parents are unwilling to send their children to school or college.

Rajendra Zunjarrao, principal, Modern College of Arts, Science and Commerce, Shivajinagar, said, "We have started our junior college offline lectures from today and not senior college lectures. There are no clear guidelines yet from the state government, so we are going

Students are welcomed back to the Tarachand Chopda high school in Chinchwad on Tuesday.

HT PHOTO

forward with the blended mode of teaching in which both online and offline classes will be conducted for students."

Meanwhile, several prominent colleges in Pune such as Fergusson College, S P College and others have started their offline lectures from today. But at the same time, many other colleges such as Modern College of Commerce, Arts and Science,

Shivajinagar; and most importantly, the Savitribai Phule Pune University (SPPU) have not reopened today as there are no clear guidelines issued by the state government about senior college yet.

Professor Ravindrasinh Pardeshi, principal, Fergusson College, said, "We will be starting our offline lectures in a phased manner and students with vac-

ONE OF THE MAJOR PROBLEMS STILL BEING FACED BY COLLEGE STUDENTS IS ACCOMMODATION AFTER THEY RETURN TO PUNE

cination certificates only will be allowed inside the college campus. Initially, some of the classes in junior college have started and for Class 12 students, we are taking special batches considering their board exams."

On the other hand, none of the departments from the SPPU reopened today for offline lectures or classes. Ketan Lande, a second-year science student at the SPPU, said, "I have taken both my vaccination doses and am eagerly waiting for offline classes to start.

"We are fed up of online teaching and most of the time, there is no concentration in online lectures."

News Paper Clippings Related to MCASC(Autonomous) Pune 5

प्रात्यक्षिक परीक्षांसाठी महाविद्यालये सज्ज

गणेश खळदकर

पुणे : महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळाच्या मुचननुसार बारावीची प्रात्यक्षिक, शेणी आणि तोंडी परीक्षा १४ फेब्रुवारी ते ३ मार्च या कालावधीत होणार आहे. त्यासाठीची तयारी पूर्ण झाली असून विद्यार्थ्यांसह महाविद्यालयेदेखील परीक्षा घेण्यासाठी सज्ज असल्याची माहिती शहरातील काही महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांनी दिली.

राज्य मंडळाच्या मार्गदर्शक सूचना

- प्रात्यक्षिक परीक्षा अंर्गत शिक्षकांनीच प्याख्यात.
- परीक्षा घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी गती करू नये.
- परीक्षेला येणाऱ्या प्रत्येक विद्यार्थ्याचे त्रयमान तपासावे.
- टय्पाटय्पाने विद्यार्थ्यांच्या परीक्षा वेळसह वाचवात.
- गुरुवारी अंतराचे सर्व निष्पत्ती पाठवावेत.

कोरोनाच्या प्रदुर्भावामुळे गंदली प्रयोगशाळांत प्रात्यक्षिके पूर्ण करता आलेली नाहीत. ही बाब विचारात आहे. त्याच बारावीचे परीक्षा ठरलेले सुरु झाल्यामुळे विद्यार्थ्यांनी त्रयसह प्रात्यक्षिकांची संख्या किमान ४० टक्के

केली आहे. संकेत प्रात्यक्षिक परीक्षा मोहीत विद्यार्थ्यांन दिली जाईल. प्रातिक्षिक परीक्षा कुडलेल्या विद्यार्थ्यांना विषय शिक्षकांसमोरच प्रातिक्षिक, समकालास आणि शीतलस या (प्रीक्षेची) परीक्षा घेण्यासाठी घ्याव्यात. शाळांतून विविध विषयांची शेणी, तोंडी आणि इतर अंतरात मुचननुसारची जबाबदारी काढत महाविद्यालयांमधून असणार आहे. अभ्यासक्रमातील ४० टक्के प्रात्यक्षिकांची निवड परीक्षेनंतर ३१ मार्च ते १८ एप्रिल या कालावधीत घेताली जाणार आहे.

पुढारी विशेष

प्रात्यक्षिक परीक्षांचे वेळापत्रक वेबसाईट आणि विद्यार्थ्यांच्या बॉर्डर्सवर सूचक टाकण्यात आले आहे. कलस आणि वीरगलस शाळेच्या तोंडी परीक्षांची आणि विद्ययन शाळेच्या विद्यार्थ्यांची प्रिंटरकलस परीक्षा घेण्यात येणार आहे. म्हाळशी सोडल्यासमुच वीरगलस या परीक्षा घेण्यात येतील. विद्यार्थ्यांकडून प्रिंटरकलसचा बंगला सराव करून घेतात आहे. कोरोना काळात मुली मिळाल्यास विद्यार्थ्यांचे प्रिंटरकलसचे काम पूर्ण केलेले आहे. त्यामुळे रीतसर प्रिंटरकलस झालेले असल्यामुळे परीक्षा कोणत्याही अडचण नाही.

- डॉ. राजेंद्र झुंजारराव, प्राचार्य, मॉडर्न

राज्य मंडळाच्या मार्गदर्शक मुचननुसार प्रात्यक्षिक परीक्षांची तयारी झाली आहे. विद्यार्थ्यांनी होतिलकीट देण्यात आले आहे. त्याचबरोबर प्रात्यक्षिकांसाठी आवश्यक स्टुडनटी देखील तयारी करून घेण्यात आली आहे. विद्यार्थ्यांचे प्रिंटरकलस पूर्ण झालेले असल्यामुळे परीक्षा घेण्यात कोणत्याही अडचण येणार नाही.

- डॉ. सविता दत्तार, प्राचार्य, प. प. महाविद्यालय

Pune Edition
Feb 13, 2022 Page No. 6
newspaper.pudhari.co.in

बारावीच्या ऑनलाइन प्रवेशपत्रांमुळे सुलभता छायाचित्र, नाव, सहीतील दुरुस्ती महाविद्यालय स्तरावरच

पुणे, ता. ९ : इयत्ता बारावीच्या मार्च-एप्रिल २०२२ परीक्षेचे ऑनलाइन प्रवेशपत्र विद्यार्थ्यांना बुधवारपासून (ता. ९) उपलब्ध झाले आहे. कोरोनाच्या पाठवभुमीवर मागील शैक्षणिक वर्षापासून ऑनलाइन प्रवेशपत्र महाविद्यालयांच्या लॉइनवर पाठविल्यात येत आहे. त्यामुळे ही प्रक्रिया अधिक सुलभ झाली असून, प्रवेशपत्रातील काही चुका दुरुस्त करण्यासाठी महाविद्यालय स्तरावरच संधी मिळाली आहे.

बारावीच्या विद्यार्थ्यांना महाविद्यालयांनी प्रवेशपत्र डाउनलोड करून प्रिंट घेऊन विद्यार्थ्यांना द्यावे आहे. बारावीची प्रात्यक्षिक परीक्षा १४ फेब्रुवारी ते ३ मार्च २०२२ या कालावधीत होणार आहे. तर लेडी परीक्षा ४ मार्च ते ३० मार्च २०२२ या कालावधीत आयोजित करण्यात आली आहे, अशी माहिती महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक मंडळाच्या वतीने देण्यात आली आहे. बाहेरगावात पुण्यात येणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या मोठ्या प्रमाणावर आहे. अशा विद्यार्थ्यांनी वेळेत येऊन प्रवेशपत्र ताब्यात घेण्याची गरज आहे.

प्रवेशपत्रातील नाव, छायाचित्र आणि स्वाक्षरी चुकली असेल, तर

मॉडर्न महाविद्यालय, शिवाजीनगर : बारावीच्या परीक्षेचे प्रवेशपत्र देण्यास बुधवारपासून सुरुवात झाली. विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशपत्रावर स्वाक्षरी आणि शिक्षका देताना प्राचार्य डॉ. राजेंद्र झुंजारराव.

प्रवेशपत्रासाठी शुल्क नाही

प्रवेशपत्र www.mahahsscboard.in या संकेतस्थळावर कॉलेज लॉइनमध्ये डाउनलोड करण्यासाठी उपलब्ध होतील. काही तांत्रिक अडचण आल्यास महाविद्यालयांनी विभागीय मंडळाशी संपर्क साधावचा आहे. प्रवेशपत्र देण्यासाठी महाविद्यालयांनी विद्यार्थ्यांकडून कोणतेही अतिरिक्त शुल्क आकारू नये, असे आवाहन मंडळाने केले आहे. प्रवेशपत्राची प्रिंट काढून त्यावर प्राचार्यांचा शिक्का मारून स्वाक्षरी ब्यायची आहे.

महाविद्यालय स्तरावरच ही चुक दुरुस्त करता येणार आहे. प्राचार्यांच्या सही शिक्कांमधील विद्यार्थ्यांना दुरुस्त केलेले प्रवेशपत्र मिळेल. महाविद्यालयांनी त्यांच्या स्तरावर करून त्याची एक

प्रत विभागीय मंडळाकडे पाठवायची आहे. मात्र विषय किंवा परीक्षेच्या माध्यमांमध्ये बदल करायचा असेल तर विभागीय मंडळाकडे जाऊन दुरुस्ती करायची आहे.

बारावीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या वीड इजार आहे. त्यामुळे

प्रवेशपत्र वाटपासाठी वेळापत्रक केले आहे. बाहेरगावाच्या विद्यार्थ्यांना आवश्यकतेनुसार प्रवेशपत्र उपलब्ध केले जात आहे. मागील वर्षापासून सुरु झालेली ऑनलाइन प्रवेशपत्र पडत आता अंगवळणी पडली असून, अधिक सुलभ झाली आहे.

- डॉ. राजेंद्र झुंजारराव, प्राचार्य, मॉडर्न महाविद्यालय

News Paper Clippings Related to MCASC(Autonomous) Pune 5

मॉडर्न हायस्कूलच्या माजी विद्यार्थ्यांचा मेळावा

पुणे : मॉडर्न हायस्कूलच्या सन १९७२ च्या माजी विद्यार्थ्यांचा सुवर्णमहोत्सवी मेळावा रविवारी (२७ फेब्रुवारी) संस्थेत आयोजित केला आहे. या मेळाव्यात ५० विद्यार्थी सहकुटुंब येणार आहेत. त्या निमित्ताने दिवंगत माजी विद्यार्थी प्रभाकर भडकमकर यांनी आपल्या सर्व शिक्षकांबद्दल लिहिलेल्या आठवणी पुस्तकरूपाने प्रकाशित होणार आहेत. या वेळी शिक्षकांचाही सत्कार करण्यात येणार आहे.

Pune Edition
Feb 26, 2022 Page No. 4
newspaper.pudhari.co.in

सर्जनशील अभ्यासक्रमांची गरज

सध्याचे शिक्षण रोजगाराभिमुख आहे का?

व्यंकटेश भोळा

पुणे, दि. २६ - मराठी भाषा विषय घेऊन शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी रोजगाराभिमुख अभ्यासक्रम निर्माण करणे गरजेचे आहे. मराठी भाषा टिकविण्यासाठी विद्यार्थ्यांना रोजगाराची संधी मिळण्याच्या दृष्टीने राज्य शासनाने उपाययोजना करणे आवश्यक आहे. वेळप्रसंगी अशा अभ्यासक्रमांसाठी राज्य सरकारने अनुदान द्यायला हवे. मराठी भाषा घेतलेले विद्यार्थी काहीतरी अर्थार्जन करू शकतील, त्यादृष्टीने राज्य सरकारने पुढाकार

घेणे आवश्यक आहे.

मराठी भाषा दिन साजरा होईल, पण त्यानंतर त्यापुढे काय?

यावर मात्र विचारसंथन करावे लागणार आहे.

मराठी भाषेतून पदवी आणि

पदव्युत्तर शिक्षण पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्यांपुढे रोजगाराच्या संधी कमी आहेत. त्यामुळे महाविद्यालयात मराठी भाषा निवडण्यासाठी विद्यार्थी उत्सुक नसल्याचे चित्र आहे.

मराठी भाषा ही अजूनही अनेक शाळांमध्ये सकाळी केलेली नाही. त्याला पर्यायी विषय देण्याचा प्रयत्न केले जातो, ही चिंताजनक बाब आहे. त्यासाठी राज्य सरकारने वेळोच लक्ष देणे आवश्यक आहे. सध्या इंग्रजी माध्यमांकडे मुले आकर्षित होत आहेत. मात्र, आता पालक सजग होत असून, जिल्हा परिषदेच्या शाळांत विद्यार्थी संख्या

वाढत असून, ही समाधानकारक आहे. अशा वेळेत राज्य सरकारने ठोस उपाययोजना करणे आवश्यक आहे.

महाराष्ट्र शासनाने सरकार दरबारी मराठी भाषेतून कामकाज व्हावे, यासाठी मराठी भाषा अधिकारी नेमणे आवश्यक आहे. हिंदीत असे अधिकारी आहेत. त्याचप्रमाणे समाजमाध्यमांमध्ये मराठी सध्या वापरले जाते त्याचा दर्जा अतिशय घसरत जातोय, याकडे गांधीजींनी पाहण्याची गरज आहे. त्यादृष्टीने पावले उचलणे अपेक्षित असल्याची प्रतिक्रिया शिक्षण क्षेत्रातून उमटत आहे.

“ मराठी भाषेतून पदवी व पदव्युत्तर शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी कौशल्यभिमुख अभ्यासक्रम असावेत. त्यासाठी शासनाने अनुदान द्यावे. मराठी भाषेचे विद्यार्थी नजरेसमोर ठेवून ग्रंथनिर्मिती आणि प्रकाशन व्यवसाय, मुद्रित शोधन अभ्यासक्रम, पटकथा लेखन अशा नावीन्यपूर्ण अभ्यासक्रमाची निर्मिती करणे आणि ते राबवले गेले पाहिजेत. त्यासाठी व्यापक जागृती व्हायला हवी.

- वैजयंती जाधव, मराठी विषय प्राध्यापक, मॉडर्न महाविद्यालय

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

लोकमत

महामारीचा फटका बसलेल्या शिक्षणाला डिजिटल बूस्टर

महामारीचा फटका बसलेल्या शिक्षणाला बूस्टर होस देत केंद्रीय अर्थसंकल्पात डिजिटल विद्यापीठाची घोषणा झाली आहे.

लोकमत न्यूज नेटवर्क

नवी दिल्ली / लातूर : कोरोना महामारीने ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांचे गेल्या दोन वर्षांत अपरिमित नुकसान झाले आहे. विशेषतः अनुसूचित जाती-जमाती आणि दुर्बल घटकांतील विद्यार्थ्यांना पुन्हा शैक्षणिक प्रवाहात आणण्यासाठी डिजिटल शिक्षण व्यवस्था मजबूत करण्याची घोषणा केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी अर्थसंकल्पात केली.

जागतिक दर्जाच्या डिजिटल विद्यापीठातून विद्यार्थ्यांना गुणवत्तापूर्ण शिक्षण मिळेल. त्यासाठी दर्जेदार ई-शैक्षणिक साहित्य निर्मितीवर अधिक भर दिला जाणार आहे. देशभरातील नामांकित विद्यापीठे आणि शिक्षण संस्थांना जोडून शैक्षणिक विकास कार्यक्रम राबविला जाणार आहे. एकूणच डिजिटल शिक्षणाला चालना देणाऱ्या आणि आधीपासून अस्तित्वात असलेल्या सुविधांचा विस्तार करणाऱ्या घोषणाही केल्या.

शैक्षणिक अर्थसंकल्प १ लाख ४२७८ कोटीचा

२०२२-२३ मध्ये शालेय आणि उच्च शिक्षणासाठी एकूण तरतूद १ लाख ४ हजार २७८ कोटीची असणार आहे. त्यात राष्ट्रीय शिक्षण मिशनसाठी ३९ हजार ५५३ कोटीची तरतूद आहे. मात्र मध्यान्ह भोजन योजनेसाठी तरतूद दिसत नाही.

शहरी क्षेत्रासाठी ५ सेंटर ऑफ एक्सलन्स स्थापन केले जाणार असून, त्यांच्यासाठी प्रत्येकी अडीचशे कोटी रुपयांची तरतूद करण्यात आली आहे.

कौशल्य विकास कार्यक्रमांना नवे रूप दिले जाईल. २ लाख अंगणवाड्या सुधारित क्षेत्रात येतील. त्यासाठी २०२६३ कोटीची तरतूद आहे. तसेच विद्यार्थ्यांच्या मानसिक आरोग्यासाठी समुपदेशन केंद्र उघडण्याची घोषणा करण्यात आली आहे. कृषी विद्यापीठांच्या अभ्यासक्रमात संशोधनाला वाव दिला जाणार आहे.

कोरोना काळात विद्यार्थ्यांचे नुकसान झाले आहे. त्यांच्यासाठी पूरक शिक्षण व्यवस्था उभी करण्याचे अर्थसंकल्पातील भाष्य समाधानकारक आहे. डिजिटल विद्यापीठ, शैक्षणिक वाहिन्यांची घोषणा पारंपरिक शिक्षणाला मदत ठरेल, अशी अपेक्षा आहे. परंतु, नव्या शैक्षणिक धोरणाच्या अमलबजावणीसाठी कोणत्याच काय तरतूदी केल्या आहेत, हे अजून स्पष्ट नाही. नव्या धोरणाचा जितका गाजावाजा केला तितक्या प्रमाणात अमलबजावणीसाठी तरतूदी दिसत नाहीत. जोडीपीच्या किती टक्के शिक्षणावर खर्च वाची तर बर्चाच नाही.

- प्राचार्य अनिरुद्ध जाधव, शिक्षण तज्ज्ञ

डिजिटल विद्यापीठ आणि शैक्षणिक वाहिन्या या दोन बाबी सोडल्या तर अर्थसंकल्पात नवीन काही नाही. नवीन शैक्षणिक धोरणाला प्रोत्साहन मिळेल, असे काही अर्थसंकल्पात दिसून येत नाही. महाराष्ट्रातही डिजिटल विद्यापीठ स्थापनेबाबतच्या यापूर्वीच हालचाली सुरू झाल्या आहेत. त्यामुळे तेही नाविन्य नाही. परदेशातील विद्यापीठाना भारतात येण्यास परवानगी दिली असली, तरी ती विद्यापीठे ठराविक शहरांमध्येच येणार आहेत. त्याचा लाभ इतर प्रदेश विभागातील विद्यार्थ्यांना होण्यासाठी नियोजन आवश्यक आहे.

- प्रा. नंदकुमार निकम, शिक्षण तज्ज्ञ

२०० शैक्षणिक वाहिन्या येणार

एक वर्ग-एक वाहिनी धर्तीवर पहिली ते बारावीसाठी सध्या १२ शैक्षणिक वाहिन्या सुरू आहेत. दरम्यान, डिजिटल शिक्षणाला अधिक महत्त्व देत देशभरातील प्रादेशिक भाषांमध्ये २०० शैक्षणिक वाहिन्या सुरू करण्याची घोषणा केंद्रीय अर्थसंकल्पात करण्यात आली आहे.

उत्कृष्ट ई-शैक्षणिक साहित्य निर्मिती करीत शिक्षकांना डिजिटल शिक्षणाचे प्रशिक्षण दिले जाणार आहे. सर्व प्रादेशिक भाषांमध्ये दर्जेदार ई-पाठ्यक्रम तयार केला जाणार आहे. शैक्षणिक नुकसान झालेल्या विद्यार्थ्यांना पूरक शिक्षण देण्याची सोय केली जाणार आहे.

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

लोकमत

शिक्षण क्षेत्राला होत्या मोठ्या अपेक्षा

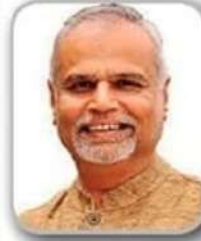
अर्थसंकल्पात नवीन शैक्षणिक धोरण दूर

पुणे : केंद्रीय अर्थमंत्री निर्मला सितारामन यांनी सादर केलेल्या अर्थसंकल्पात नवीन शैक्षणिक धोरणाच्या अंमलबजावणीबाबत कोणतीही तरतूद करण्यात आलेली नाही. तसेच धोरणात उल्लेखही नव्हता, अशा डिजिटल विद्यापीठासारख्या गोष्टींचा समावेश त्यात केला आहे. त्यामुळे नवीन शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी कशी करणार, असा प्रश्न उपस्थित होतो, असे मत विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे माजी उपाध्यक्ष भूषण पटवर्धन यांनी व्यक्त केले. केंद्र शासनातर्फे जाहीर करण्यात आलेल्या शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी या शैक्षणिक वर्षापासून केली जाणार होती. त्यामुळे या वर्षी सादर केल्या जाणाऱ्या अर्थ संकल्पातून शिक्षणक्षेत्राला मोठ्या अपेक्षा होत्या परंतु अर्थसंकल्पात कुठेही नाहीत, अशा बाबींचा अंतर्भाव अर्थसंकल्पात केला आहे.

डिजिटल विद्यापीठ व शालेय विद्यार्थ्यांसाठी चॅनल या दोन गोष्टी सोडल्या तर अर्थसंकल्पात नवीन काही नाही. शिक्षण क्षेत्रासाठी हे बजेट पूर्णपणे सपक आहे. नवीन शैक्षणिक धोरणाला प्रोत्साहन मिळेल, असे अर्थ संकल्पात काहीही नाही. राज्यातही डिजिटल विद्यापीठाच्या स्थापनेबाबत हालचाली सुरु आहेत. त्यामुळे अर्थसंकल्पात केलेल्या घोषणेत नावीन्य राहिले नाही, तसेच परदेशातील विद्यापीठांना भारतात येण्यास परवानगी दिली असली तरी ती देशातील ठराविक शहरांमध्ये आहे.

- प्रा. नंदकुमार निकम, ज्येष्ठ शिक्षणतज्ज्ञ.

सुटला आहे.

डिजिटल तंत्रज्ञानाचा वापर वाढवण्याची बाब चांगली आहे. परंतु गरीब मुलांकडे मोबाइल- इंटरनेट आदी सुविधा नाहीत. त्याबाबत अर्थसंकल्पात विचार केला गेला नाही. तसेच सध्या 'स्वयंप्रभा' अंतर्गत २५ शैक्षणिक चॅनल चालवले जातात. हे चॅनल किती विद्यार्थी पाहतात, याचा अभ्यास न करता चॅनलची संख्या वाढवणे योग्य होणार नाही शिक्षण क्षेत्रातील महत्त्वाचा असणारा 'शिक्षक' हा घटक अर्थसंकल्पातून पूर्णपणे

- डॉ. भूषण पटवर्धन
माजी अध्यक्ष, यूजीसी

शिक्षण क्षेत्रात होत असलेल्या बदलांना सामोरे जाण्यासाठी नवीन शैक्षणिक धोरणाच्या अर्थसंकल्पाच्या दृष्टीने अर्थसंकल्पात सादर केलेली तरतूद अपुरी आहे. कोरोनाच्या काळात शिक्षण क्षेत्रासमोर अनेक नवी आव्हाने निर्माण झाली होती. त्यावर काही उपाययोजना आवश्यक होत्या. ऑनलाइन क्विझ, अल इफेक्ट्स गेमिंग) आणि कॉमिक्स प्रमोशन टास्क फोर्स तयार केला जाणार आहे, हे कौतुकास्पद आहे. मात्र, शालेय स्तरापासून त्यासाठी तयारी करावी लागेल.

- विनय आह्वाणा, संचालक, रोझरी फाऊंडेशन

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

लोकमत

लोकमत इन्फोग्राफिक्स

नेमके काय असते डिजिटल विद्यापीठ?

लोकमत न्यूज नेटवर्क : कोरोनाकाळात ऑनलाइन शिक्षणाला महत्त्व प्राप्त झाले. त्याचाच आधार घेत आता देशात डिजिटल विद्यापीठाची स्थापना केली जाणार आहे. यंदाच्या अर्थसंकल्पात त्याविषयीची घोषणा करण्यात आली.

डिजिटल विद्यापीठ म्हणजे काय?

- विद्यार्थ्यांना अभ्यासक्रम आणि पदवीचे शिक्षण पूर्णतः ऑनलाइन पद्धतीने उपलब्ध करून देणारे व्यासपीठ म्हणजे डिजिटल विद्यापीठ होय.
- शिक्षणासाठी आवश्यक डिजिटल इन्फ्रास्ट्रक्चर आणि प्रशिक्षण उपलब्ध करून देण्यासाठी डिजिटल विद्यापीठ देशातील अन्य केंद्रीय विद्यापीठांशी समन्वय साधून काम करेल.
- या विद्यापीठात कोणकोणते अभ्यासक्रम शिफयले जातील, हे अध्याप स्पष्ट नाही.
- डिजिटल विद्यापीठात तंत्रशिक्षणाला अधिक प्राधान्य दिले जाईल, अशी अटकळ आहे.
- शहरी तसेच ग्रामीण आणि दुर्गम भागातील विद्यार्थ्यांनाही या विद्यापीठामुळे जागतिक दर्जाचे शिक्षण प्राप्त होऊ शकेल.

असे असेल विद्यापीठ

- इन्फर्मेसन ॲंड कम्युनिकेशन टेक्नॉलॉजीच्या स्वरूपात हे विद्यापीठ स्थापन होईल.
- विविध भारतीय भाषांमध्ये ऑनलाइन शिक्षण घेता येऊ शकेल.
- हब-स्पोक नेटवर्क प्रारूपावर हे विद्यापीठ कार्यरत असेल.

हब-स्पोक नेटवर्क प्रारूप म्हणजे?

- हे एक असे प्रारूप आहे की ज्यात सर्व प्रक्रिया एका केंद्रीभूत हबवरून चार पडते व त्याचा लाभ अखेरच्या टप्प्यातील ग्राहकाला, म्हणजे स्पोक, होतो.

- थोडक्यात डिजिटल विद्यापीठ या एका केंद्रासमर्थन शिक्षण घेणारे लाखो विद्यार्थी देशाच्या कानाकोपऱ्यात असतील.

- देशातील पहिले डिजिटल विद्यापीठ स्थापन करण्याचा मान केरळकडे आहे. दुसरे राजस्थानात सुरू झाले.

जगातील टॉप १० डिजिटल विद्यापीठे

- जॉन हॉपकिन्स विद्यापीठ, अमेरिका
- एडिनबरो विद्यापीठ, स्कॉटलंड
- मॅचेस्टर विद्यापीठ, ब्रिटन
- सिडनी विद्यापीठ, ऑस्ट्रेलिया
- किंग कॉलेज लंडन, ब्रिटन.

- ग्लासगो विद्यापीठ, स्कॉटलंड
- युनिव्हर्सिटी कॉलेज ऑफ लंडन, ब्रिटन
- नॉर्थवेस्टर्न विद्यापीठ, अमेरिका
- कोलम्बिया विद्यापीठ, अमेरिका
- कॅलिफोर्निया विद्यापीठ, अमेरिका

Pune Main
Page No. 9 Feb 03, 2022
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

दोन डिजिटल युनिव्हर्सिटी?

निर्मिती राज्य करणार की केंद्र, याकडे लक्ष

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

देशात पहिल्या डिजिटल युनिव्हर्सिटीची स्थापना करणार असल्याची घोषणा अर्थमंत्री निर्मला सीतारामन यांनी केली. मात्र, राज्य सरकारने अशी युनिव्हर्सिटी स्थापन करण्याची चाचपणी डिसेंबर महिन्यातच सुरू केली असून, त्यासाठी तज्ज्ञांची समिती स्थापन केली आहे. त्यामुळे एकाच वर्षात दोन डिजिटल विद्यापीठांची निर्मिती होणार का, याकडे शिक्षण क्षेत्रातील घटकांचे लक्ष लागले आहे.

गेल्या दोन वर्षांपासून जगभरात कोरोनाचा परिणाम शिक्षण क्षेत्रावर झाला. शाळा, महाविद्यालये बंद असल्यामुळे विद्यार्थ्यांचे मोठे नुकसान झाले. यात ग्रामीण भागातील तसेच कष्टकरी, आदिवासी कुटुंबातील मुलांचे शैक्षणिक नुकसान झाले. या पाश्र्वभूमीवर महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना घरीच जागतिक दर्जाचे शिक्षण मिळावे; तसेच त्यांना विविध प्रादेशिक भाषांत आयसीटी पर्यटनमार्फत शिक्षण मिळण्याच्या उद्देशाने डिजिटल

राज्य सरकार म्हणते...

राज्यातील पारंपरिक सार्वजनिक विद्यापीठे आणि महाविद्यालये कोरोनाकाळात वेबसाइट, आयटी सुविधांचा वापर करून विद्यार्थ्यांना ऑनलाइन शिक्षण देत आहेत. मात्र, ज्या विद्यार्थ्यांना ऑनलाइन शिक्षण देत आहेत, अशांना ऑनलाइन विद्यापीठामुळे प्रत्यक्ष उपस्थित राहण्याची गरज नाही. निवास, प्रवाससाठी खर्च होणार नसल्याने ऑनलाइन शिक्षण अधिकदृष्ट्या विद्यार्थ्यांना परवडण्यासारखे असल्याची भूमिका सरकारने मांडली.

युनिव्हर्सिटी निर्माण केली जाणार असल्याचे सीतारामन यांनी जाहीर केले. ही युनिव्हर्सिटी नेटवर्क हब-स्पोक मॉडेल तत्त्वानुसार निर्माण केली जाणार असून, त्यासाठी देशातील उत्तम विद्यापीठे आणि संस्थांची मदत घेतली जाणार आहे.

त्यापूर्वी, राज्य सरकारच्या उच्च व तंत्र शिक्षण विभागाने डिसेंबर महिन्यात निर्णयाद्वारे डिजिटल युनिव्हर्सिटी निर्माण करण्याचे जाहीर केले आहे. कोरोनानंतर शैक्षणिक क्षेत्रात झालेले बदल; तसेच नवीन शैक्षणिक धोरणात

आयटी तंत्रज्ञानावरील भर लक्षात घेऊन या विद्यापीठाच्या निर्मितीबाबत चाचपणी करण्यात येत असल्याचे विभागाचे म्हणणे आहे. याची रूपरेखा ठरविण्यासाठी सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचे माजी कुलगुरू डॉ. रघुनाथ शेवगावकर यांच्या अध्यक्षतेखाली तज्ज्ञांची समिती नियुक्त केली आहे. उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाने स्थापन केलेली ही समिती येत्या सहा महिन्यांत विद्यापीठाबाबत अहवाल सादर करणार आहे. त्यानंतरच विद्यापीठाच्या निर्मितीचा मार्ग मोकळा होणार आहे.

मराठीला अभिजात भाषेचा दर्जा लवकरच

लोकमत न्यूज नेटवर्क

नवी दिल्ली : मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा देण्याचा प्रस्ताव विचाराधीन असून त्यावर लवकरच निर्णय होईल, अशी माहिती केंद्रीय सांस्कृतिक मंत्री जी. किशन रेड्डी यांनी गुरुवारी राज्यसभेत दिली.

शिवसेनेचे खासदार संजय राऊत यांनी या संदर्भात प्रश्न विचारला होता. यावर उत्तर देताना जी. किशन रेड्डी म्हणाले, हा प्रश्न सरकारच्या विचाराधीन आहे. त्यावर लवकरच निर्णय होण्याची शक्यता आहे.

अनेक वर्षांपासून मराठीला अभिजात भाषेचा दर्जा देण्याचा प्रश्न केंद्राकडे प्रलंबित आहे. केंद्राने गेल्या ९ ऑगस्टला मराठीला अभिजात भाषेचा दर्जा लवकरच मिळेल, असे उत्तर तत्कालीन सांस्कृतिक मंत्री अर्जुन राम मेघवाल यांनी दिले होते.

व्याघ्रक्षणासाठी ३० कोटी

राज्यातील वाघांच्या संरक्षणासाठी केंद्राने महाराष्ट्राला ३० कोटी ९८ लाख रुपये मंजूर केले आहेत. राज्यात हत्तीच्या संरक्षणासाठीही १७ लाख रुपयांचा निधी मिळाला. परंतु तो गेल्या दोन वर्षांच्या तुलनेत कमी असल्याचेही मंत्र्यांनी कबूल केले.

मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा देण्याच्या संदर्भात त्यावेळी भाषिक तज्ज्ञांची समिती स्थापन केली होती. या समितीला अहवाल साहित्य अकादमीला दाखवावा होता. साहित्य

युनेस्कोची संभाव्य यादी; राज्यातील १४ किल्ले

■ युनेस्कोच्या जागतिक ऐतिहासिक वारसा स्थळांच्या संभाव्य यादीत राज्यातील १४ किल्ल्यांचा समावेश करण्याचा प्रस्ताव केंद्र सरकारने पाठविला आहे.

■ यात रायगड, राजगड, शिवनेरी, तोरणा, लोहगड, साल्हेर, मुल्हेर, रंगना, अंकाई-टंकाई, कासा, सिंधुदुर्ग, अलिबाग, सुवर्णदुर्ग व खंदेरी किल्ल्यांचा समावेश आहे.

अकादमीच्या अहवालानंतर यावर आंतरमंत्री गटाची समिती निर्णय घेणार होती. परंतु यावर केंद्र सरकारने काय कारवाई केलेली आहे, याची माहिती रेड्डी यांनी उत्तरात दिलेली नाही.

Mumbai Main
Page No. 1 Feb 04, 2022
Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

मार्गदर्शकांकडून अरेरावीची वर्तणूक

पीएचडीच्या मुलाखतीबाबत विद्यार्थ्यांची तक्रार

मूला विशेष

Harsh.Dudhe
@timesgroup.com
Tweet: @harshdudhe_MT

पुणे : सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाकडून राबविण्यात येणाऱ्या पीएचडी प्रवेशप्रक्रियेत संशोधन केंद्र (रिसर्च सेंटर) आणि ज्येष्ठ मार्गदर्शकांकडून (रिसर्च गाइड) मनमानी कारभार होत असल्याचे समोर आले आहे. शहरातील नामांकित महाविद्यालयांकडून वाटेल तसे शुल्क विद्यार्थ्यांकडून वसूल करण्यात येत आहे. काही ठिकाणी विद्यार्थ्यांच्या संशोधन विषयाची माहिती न घेताच त्याला हुसकावून लावण्यात येत आहे. पुणे विद्यापीठाने पीएचडी अभ्यासक्रमाच्या प्रवेशासाठी पीएचडी प्रवेश परीक्षा (पेट) घेतली होती. या परीक्षेतील गुणांच्या आधारे प्रवेशप्रक्रियेची पहिली फेरी राबविण्यात येत आहे. त्यानुसार पात्र विद्यार्थ्यांच्या मुलाखती महाविद्यालयांमधील रिसर्च केंद्रातील मार्गदर्शकांच्या पॅनेलद्वारे घेण्यात येत आहेत. मात्र, या मुलाखतींमध्ये विद्यार्थ्यांचा संशोधन विषय, त्यातील प्रास्ताविक, बारकावे, संशोधनाचा होणारा परिणाम, संशोधनाची सिद्धता आदींची माहिती जाणून घेण्याऐवजी, मुलाखतीच्या सुरुवातीपासून त्यांच्याशी अरेरावी पद्धतीने संवाद साधला जात असल्याच्या तक्रारी होत आहेत. त्यामुळे

“ विद्यार्थ्यांकडून जादा शुल्क घेऊ नये, अशा सूचना रिसर्च सेंटरला दिल्या आहेत. मात्र, असे प्रकार सुरू असल्याच्या तक्रारी आम्हालाही येत आहेत. पॅनेलमधील कोणी व्यक्ती विषय सोडून विद्यार्थ्यांना त्रास देत असेल, तर त्याची पडताळणी करावी लागेल. विद्यार्थ्यांनी याबाबत माहिती विद्यापीठास दिल्यास, चौकशी करण्यात येईल. विद्यार्थ्यांचे नाव गुप्त ठेवण्यात येईल. - डॉ. एन. एस. उमराणी, प्र-कुलगुरु, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

आंतरविद्या शाखेतून पीएचडी करायची असल्याने, मी एका रिसर्च सेंटरला मुलाखतीला गेलो. या वेळी मला, 'कॉपी-पेस्ट करून रिसर्च आणला असेल, या विषयात कोणी पीएचडी करते का,' असा संवाद साधून हुसकावून लावण्यात आले. तयारी व्यवस्थित केल्यावरही हेतूवरच अशी शंका घेण्याचे कारण काय? - संशोधक विद्यार्थी

पीएचडीसाठी पुण्यातील एका नामांकित महाविद्यालयाच्या रिसर्च सेंटरमध्ये गेल्यावर, तेथील मार्गदर्शकाने थेट 'पुण्यात फिरून झाले असेल, तर जा परत...' असे म्हणून सरळ 'रिजेक्ट' केले. विषय आणि तयारीची कोणतीही माहिती न घेता असे प्रकार होत राहिले, तर प्रामाणिक विद्यार्थ्यांना संधीच मिळणार नाही. - ग्रामीण भागातील प्राध्यापक

रिसर्च सेंटरच्या मनमानी कारभाराला आळा घाला

पुणे विद्यापीठाशी संलग्न काही रिसर्च केंद्रांद्वारे विद्यार्थ्यांकडून अतिरिक्त शुल्क आकारणी केली जाते. याबाबतच्या तक्रारी विद्यार्थ्यांनी विद्यापीठ प्रशासनाला केल्या होत्या. विद्यापीठाच्या शैक्षणिक विभागाने परिपत्रकाद्वारे संबंधित रिसर्च सेंटरला समज दिली होती. मात्र, त्या परिपत्रकाकडे सेंटरने दुर्लक्ष केले. त्यामुळे रिसर्च सेंटरच्या मनमानी कारभाराला आळा घालण्यासाठी पुणे विद्यापीठाने कठोर पावले उचललीत, अशी मागणी विद्यार्थ्यांकडून होत आहे.

मार्गदर्शकांनी आपले विद्यार्थी आधीच ठरवले की काय, अशी शंका निर्माण झाली आहे. मध्यवर्ती पुण्यातील काही नामांकित रिसर्च सेंटरमध्ये पुणे विद्यापीठाने ठरवून दिलेल्या शुल्काव्यतिरिक्त अधिक शुल्काची आकारणी होत आहे. पीएचडीची संशोधनासाठी निवड कावी; म्हणून अनेक विद्यार्थी गप्प बसून जादा शुल्क देत आहेत.

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

SPPU tells its colleges to provide mark sheets to students who did not pay fees

TIMES NEWS NETWORK

Pune: Savitribai Phule Pune University (SPPU) has told colleges not to withhold mark sheets of students who could not pay their fees.

A notification to this effect was issued by the university earlier this week.

Students had complained to the authorities about their inability to apply for government scholarships simply because the colleges refused to give them their previous year's mark sheet over their inability to pay the complete term fees.

Kamalakar Shete, a jour-

The joint director of higher education for Pune division, taking cognisance of an activist's letter, issued a notice to universities to send orders to their affiliated colleges to distribute mark sheets to all students and not withhold them. The SPPU followed it up with a similar notice.

nalism student and an activist, said, "Due to Covid-19 pandemic, many students are enduring financial struggles and it is not possible for them to pay the entire tuition fee at once. Despite government orders stating that colleges should give concessions to such cases or give

them the option of paying fee in instalments, many colleges are insisting on one time payment of fees."

Shete wrote a letter to the Directorate of Higher Education in January seeking for strict action against colleges that were withholding mark sheets of the students.

"To apply for any scholarships, we need to upload the previous year's mark sheet while filling the form online. However, we are getting complaints from many students that colleges are refusing to part with the original mark sheets, which in turn is leading to the aspirants not being able to fill the forms to get a scholarship because they have not paid their full fee. We want the universities to tell the affiliated colleges not to block anybody's documents for any reason and also to take the requisite action against the ones who are doing so," Shete said.

The Times of India 5.2.2022

ग्रंथालये ही वाङ्मय संस्कृतीची केंद्रे

डॉ. अरुणा ढेरे यांचे मत

लोकसत्ता प्रतिनिधी

पुणे : वाङ्मयीन संस्कृती आणि वाचकांसाठी काम करणाऱ्या संस्थांची साखळी निर्माण व्हायला हवी. ज्ञानवृद्धीसाठी हे गरजेचे आहे. सुजनशीलतेची गजबज हे आपल्या संस्कृतीच्या समृद्धीचे लक्षण आहे. त्यासाठी ग्रंथालये ही वाङ्मय संस्कृतीची केंद्र झाली पाहिजेत, असे मत माजी संमेलनाध्यक्षा डॉ. अरुणा ढेरे यांनी मंगळवारी व्यक्त केले.

पुणे नगर वाचन मंदिराच्या शतकोत्तर अमृतमहोत्सवी पदार्पणनिमित्त आयोजित कार्यक्रमात सुमेली चिथडे यांना आदर्श सामाजिक कार्यकर्ता पुरस्कार, विनायक रानडे यांना वाचन चळवळ आदर्श कार्यकर्ता पुरस्कार आणि टी. एन. परदेशी यांना संत वाङ्मय लेखन

पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. त्या प्रसंगी ढेरे बोलत होत्या. पुणे नगर वाचन मंदिराचे अध्यक्ष मधुमिथिल मेहेंदळे आणि कार्यवाह सुवर्णा जोगळेकर या वेळी उपस्थित होते.

ढेरे म्हणाल्या, पूर्वी समाजाच्या विकासामध्ये धर्मसंस्था ही पायाभूत होती. नृत्य, संगीत, वादन अशा अनेक कलांचा विकास मंदिरातून झाला. बदलत्या काळानुसार वाचनालये ही समाज विकासाची मंदिरे झाली पाहिजेत. पुणे नगर वाचन मंदिर ही संस्था म्हणजे प्रबोधनपर्वाच्या इतिहासातील महत्वाचा दस्तऐवज आहे. सर्वच क्षेत्रातील जैवविविधता आपण नष्ट करत आहोत. साहित्य क्षेत्रातील जैवविविधता टिकविणे ही ग्रंथालय आणि वाचकांची जबाबदारी आहे. चिथडे म्हणाल्या, प्रतिकूल

पुणे नगर वाचन मंदिराच्या वार्धापनदिनानिमित्त डॉ. अरुणा ढेरे यांच्या हस्ते सुमेली चिथडे, टी. एन. परदेशी आणि विनायक रानडे यांना मंगळवारी पुरस्कार प्रदान करण्यात आला. सुवर्णा जोगळेकर आणि मधुमिथिल मेहेंदळे या वेळी उपस्थित होते.

परिस्थितीत कर्तव्य बजावणाऱ्या सैनिकांच्या त्यागाला मी हा पुरस्कार अर्पण करते. सैन्यदलामध्ये मागणी नसते आणि त्या पूर्ण झाल्या नाहीत म्हणून संप नसतो. स्वातंत्र्य मिळवण्यात आपले काही योगदान

नव्हते, परंतु, स्वातंत्र्य अबाधित ठेवण्यासाठी काय करू शकतो याचा विचार प्रत्येकाने करायला हवा.

रानडे यांनी पुरस्काराची रक्कम सैनिकांसाठी काम करणाऱ्या सोलजस इंडिपेंडंट रिहॅबिलिटेशन फाउंडेशन

(सिर्फ) या संस्थेला दिली. परदेशी, रानडे, मेहेंदळे यांनी मनोगत व्यक्त केले. जोगळेकर यांनी प्रास्ताविक केले. संगीता पुराणिक यांनी सूत्रसंचालन केले. विनायक माने यांनी आभार मानले.

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

Current and future prospects in Indian fashion industry

Umpteen jobs with lucrative salaries are available for creative mindsets in the Fashion industry, writes Vatsal Agrawal

The fashion industry is a modern-day product and the industry is made up of several sorts of companies, including shops, design sourcing and sales firms. The Indian fashion sector can continue to grow and expand its appeal. Fashion industry is warming up to the actual extent of Sustainability. According to the India Brand Equity Foundation (IBEF) Indian apparel industry and textiles contributed 2.3% to the GDP of India, 13% to industrial production and 12% to export earnings.

Future scope

In a few years, the Indian fashion business is predicted to reach US\$ 400 million, with a year-on-year growth rate of more than 10%. India is the world's second largest exporter of textiles and clothing.

In the current day and age, there are endless opportunities in the fashion industry as umpteen number of jobs with lucrative salaries are available for creative mindsets.

Fashion design, research and garment manufacture, as well as textile design, are the most popular fields of employment in the industry.

Role & salary

Fashion designers: Fashion design covers a wider field of design that includes jewellery, footwear, accessories, luggage, and other products as well. The initial salary for a fashion designer varies depending on the place of employment and reputation, but on average, a fashion designer earns between Rs 3-6 lakh per year as a starting salary.

Fashion stylist: This aspect of a

Diversified job prospects exist for the students who want to pursue a career in the fashion industry

fashion industry professional's employment includes maintaining the appearance and elegance of fashion shows, events, publication shoots and other similar fashion-related promotional initiatives. They pay attention to makeup, dress, and hairstyle to guarantee that the show and the current cast members look their best. The initial salary is around Rs 4-5 lakh.

Fashion merchandisers: They in-

vestigate their clients' historical purchase tendencies to choose what products to provide for a company. They typically work with management to create budgets and revenue-generating goods. The initial salary in this profile is Rs 3-5 lakh per year.

Retail manager: A store manager is responsible for a variety of responsibilities, including setting sales goals and promoting items. One of its main responsibilities is to provide the best degree of customer satisfaction possible. Initially, they can earn around Rs 3-5 lakh.

Textile designer: Their work determines the product's innate quality, composition and how it would suit a purpose in general. This field provides an initial salary of more than Rs 4.5 lakh per year and increases as experience uplifts.

Fashion PR specialist: Public relations professionals collaborate with marketing experts to create events that increase consumer awareness of the brand and product. In addition, the public relations professional is in charge of writing news releases and responding to media queries. They can get an initial salary of Rs 5-6 lakh per year.

UX designers: As we all are heading towards digitalisation, so does the fast fashion industry. Digital design is the future of the Fashion Industry too. One who can have a good hold in fashion and technology then must choose UX design as their career path. UX designers who focus on usability and functionality of digital design, can get an initial salary of Rs 4-5 lakh per year.

Product developers: From design conception through production completion, product developers manage the apparel process. They are the primary contact for the apparel firm with the manufacturer, and they are in charge of selecting the best factories for each product. The budget and timeline agreements with the manufacturing are handled by the product developer. They are usually offered an initial salary of Rs 5-6 lakh per annum.

Graphic designers: Individual graphics printed on clothes and other merchandise are created by graphic designers using a combination of hand sketching and computer-aided design.

(The author is associate dean, Executive Affairs The Design Village)

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

प्रश्न मूल्यमापनाच्या गुणवत्तेचा

भाष्य

डॉ. विजय पांढरीपांडे

कोरोनाविषयक भयगंडातून बाहेर पडत शैक्षणिक नुकसानीवर मात करून आत्मविश्वासाने प्रगतिपथावर जाणे

महत्त्वाचे आहे. नव्या पिढीचे नुकसान आताच नाही टाळले, तर जीवनाच्या विविध क्षेत्रांत त्याची किंमत मोजावी लागेल.

5

जागतिक आपत्तीचे हे तिसरे वर्ष आहे. आशा-निराशेच्या हिंदोळावर झुलणारे जग आता कोरोनाबरोबर जगण्याची भाषा बोलत आहे. काही कटू सत्ये आपल्याला स्वीकारावी, पंचवावीच लागतात. त्यापैकीच एक कोरोनाबरोबर जगणे हे आहे. त्यानुसार यापुढे वाटचाल करावी लागेल. धोरणे आखवी लागतील. आपल्या देशाची अफाट लोकसंख्या असूनही आपण आरोग्याच्या क्षेत्रात बऱ्यापैकी यशस्वी झाले, असे म्हणायला हरकत नाही. उद्योग क्षेत्रातही हळू हळू आपण आपली जागा निर्माण करण्यात यशस्वी झाले. प्रश्न आहे तो शैक्षणिक क्षेत्राचा. शालेय शिक्षणापासून ते महाविद्यालयीन उच्च शिक्षणापर्यंत जो खेळखंडोबा गेली दोन वर्षे संपूर्ण देशात चालू आहे, तो चिंतेचा विषय आहे. राज्य व केंद्र सरकार, विद्यापीठ अनुदान आयोग (यूजीसी), सांबांधीस अशा सर्व यंत्रणेचे शिक्षणाच्या बाबतीत धरसोडीचे धोरण दिसते. ऑनलाईन की ऑफलाईन, परीक्षा घ्यायची की नाही, घ्यायच्या तर केव्हा, कशा अशा सर्वच बाबतीत एकवाक्यता नाही. उलट अभ्यासक्रम घटवणे, सोपे प्रश्न विचारणे, गुणांची उधळण, कसेतरी उत्तीर्ण करणे, असे गुणवत्ता, दर्जा बसविणारे प्रकार सर्रास चालू आहेत. विशेष म्हणजे ते फक्त आपल्याकडेच चालू आहेत. विविध माध्यमातून मी इतर देशांबद्दल माहिती घेतलो. कुठेही कसलीही सवलत नाही. म्हणजे अभ्यासक्रमात सवलत, परीक्षा सोपी, वर ढकलणे असा दुधात पाणी घालण्याचा प्रकार नाही. ऑनलाईन शिक्षण, परीक्षा आहे, पण गुणवत्ता, दर्जाबाबत तडजोड नाही. अगदी पीएच डीची परीक्षा, नियम सारे तेवढेच कडक. कुठेही शिथिलता नाही.

आपल्याकडे ऑनलाईन शिक्षण हा मनोरंजनाचा प्रकार झालाय! शालेय शिक्षणाबाबतीत स्मार्टफोन, इंटरनेट या सुविधा नसल्यामुळे अनेक गावातले गरीब विद्यार्थी शिक्षणापासून वंचित आहेत. पाणी, वीज नसणारी अनेक घरे गावात आहेत. तिथली मुले ऑनलाईन वर्गात कशी येणार? किती शिक्षकांना, शाळांना सरकारने या सुविधा पुरविल्या? अजूनही आपल्याकडे एक किंवा दोन शिक्षकी शाळा आहेत. अनेक शिक्षकांना लिंक तयार करणे, ती विद्यार्थ्यांना पाठवणे, अन् संगणक, इंटरनेटचा उपयोग करून प्रभावी, परिणामकारक वर्गातल्यासाठी शिकविणे हे तंत्रज्ञान अवगत नाही. शाळेचे सोडा, अनेक प्राध्यापकही याबद्दल अनभिज्ञ आहेत. शिवाय वेगवेगळ्या विषयासाठी वेगवेगळी पद्धत, वेगळी उपकरणे लागतात. तंत्रज्ञानाने हे

सारे शक्य असले तरी जोपर्यंत या माध्यमावर तुमची पूर्ण हक्कमत नाही तोपर्यंत वर्गातल्यासारखा फील अशक्य आहे. विज्ञानाच्या विद्यार्थ्यांना प्रात्यक्षिके गरजेची असतात. सेमिनार, प्रकल्पासाठी संदर्भाकरिता ग्रंथालय हवे. गुगलवर सारे शोधायचे तर इंटरनेट, स्मार्टफोन या मर्यादा आल्याच. तसे यूट्यूबवर एकाहून एक सुंदर परिणामकारक लेक्चर उपलब्ध आहेत. पण ते शोधणे, त्यांचा उपयोग करून वेगळे ही जिज्ञासा किती विद्यार्थ्यांत आहे? त्यासाठी मदत करण्यास किती पालक सक्षम आहेत? हा प्रश्न उरतोच.

महाविद्यालयीन शिक्षण, विज्ञान-तंत्रज्ञान, वैद्यकीय या विषयातील उच्च शिक्षणाच्या वेगळ्याच समस्या आहेत. वैद्यकीयचे बहूतेक शिक्षण हे हास्पिटलमध्ये पेरांटच्या कॉन्शेजरी, ऑपरेशन थिएटरमध्ये दिले जाते. अभियांत्रिकी चालीस ठप्के प्रयोगशाळेत शिकावी लागते. व्यवस्थापनाच्या अभ्यासक्रमात केस स्टडी, सेमिनार, ग्रुप डिस्कशन यावर भर असतो. हे सारे ऑनलाईन मोडमध्ये कसे साध्य होणार? आरोग्य यंत्रणेसाठी जशी टास्क फोर्सची निर्मिती झाली, जागतिक आरोग्य संघटनेचे मार्गदर्शन लाभले, तशी यंत्रणा शिक्षण क्षेत्रासाठी निर्माण करण्याची कुणाला गाजच भासली नाही. कुल्लूह वाट बघतात शिक्षण मंत्री निर्णय घेतील. शिक्षण मंत्री म्हणतात मुख्यमंत्री निर्णय घेतील. मुख्यमंत्री म्हणतात केंद्र सरकार निर्णय घेईल. अशी अक्षरशः टेलवाटेलची सुरु आहे. आता सरकारला थोडीफार जाग आलेली दिसते. कारण प्रत्येक वर्गासाठी, भाषेसाठी एक असे शंभर चॅनल सुरु करण्याची घोषणा अर्थसंकल्पामध्ये करण्यात आली. पण त्याची कार्यवाही होईपर्यंत एक पिढी आधीच बरबाद झालेली असेल!

मुलांच्या भवितव्याशी खेळ

आता सवलतीमुळे विद्यार्थी, पालक अधिकच थंडावले आहेत. परीक्षेबाबत गेल्या दोन वर्षांत आलेल्या शैथिल्याची, पाणचटपणाची त्यांना सवय झाली आहे. त्यामुळे कुठली ना कुठली कारणे सांगून परीक्षा पुढे ढकल, त्या सोप्या करा, त्या अमुकच पद्धतीने घ्या, गुणाची उधळण करा अशा मागण्या पुढे येताहेत. अर्थसंकल्पाच्या आदल्या दिवशीच्या मुहूर्तावर महाराष्ट्रत मुलांनी केलेले ऊस्फूर्त(?) आंदोलन कशाचे द्योतक आहे? खरे तर ही धोक्याची घंटा आहे. पण सरकारला हे कसे कळणार? या सर्व प्रकारात आपण १५-२० व्याच्या तरुण मुला-मुलींच्या भविष्याशी खेळतो आहोत. हे कुणाच्याही लक्षात येत

नाही. सवलती मागणारे विद्यार्थी, चिथावणीखोर पुढारो, अन् अस्वस्थ पालक यातून निर्माण होणारे भवितव्य हे कोरोनापेक्षाही अधिक गंभीर असणार हे अजूनही आपल्या लक्षात येत नाही. गेल्या दोन वर्षांतले शैक्षणिक पंगुत्व हे तात्कालिक राहणार नाही. त्याचे दूरगामी परिणाम या पिढीला भोगावे लागतील. त्याचा परिणाम व्यावसायिक, सामाजिक, आर्थिक, कौटुंबिक अशा सर्व क्षेत्रात होईल, हेही ध्यानात येत नाही. परीक्षा कशा, कधी घ्यायच्या हे विद्यार्थी उरविणार का? अभ्यासक्रम किती कमी करायचा, गुणदान कसे करायचे, विद्यापीठाचे नियम कसे बदलायचे हे विद्यार्थ्यांचे मोर्चे, नेते उरविणार आहेत का? कुठे, किती वाक्याचे हे आता सरकारने, प्राधिकरणाने, व्यवस्थापनाने उरवावे!

आपल्या देशात नव्या शैक्षणिक धोरणास गेल्या वर्षापासून सुरुवात झाली. 'यूजीसी'ने नुकतीच त्याबद्दल मार्गदर्शक तत्वे जाहीर केली. हे नवे धोरण जसेच्या तसे अक्षरशः राबविले तरी आपल्या अर्ध्या अधिक समस्या दूर होतील. या धोरणात लवचिकता आहे. हवे ते, हवे तेव्हा, हव्या त्या गतीने शिकण्याची सवलत आहे. मूल्यमापनाबाबत वैविध्य आहे. विज्ञान तंत्रज्ञान वेगाने बदलत असल्यामुळे आज शिकलेले उद्या चालणार नाही. त्यामुळे नवनवीन शिकण्याचा ध्यास, अभ्यास या नव्या प्रणालीत अंतर्भूत आहे. वर्गाच्या चार भिंतीबाहेरच्या जगात, निसर्गात मोकळा श्वास घेत, आनंद घेत शिकण्याची सोय आहे. शिक्षक, पालक, पालक, प्रशासन हे सर्व नव्या धोरणाचा कसा, कितपत उपयोग करून घेतात, ते आत्मसात करतात यावर त्याचे यश अवलंबून आहे. कोरोना आधी, कोरोना नंतर अशी वैचारिक कांबावी करण्यापेक्षा आता कोरोना बरोबर वाटचाल ही अपरिहार्यता आपण आनंदाने, आत्मविश्वासाने स्वीकारावी. खरे तर आपले अर्धे अधिक नुकसान या विषाणूविषयीच्या भयगंडामुळे झाले आहे. भयगंडामुळे आपण निर्णयक्षमता गमावून बसलो. आता यातून बाहेर यायचे वेळ आला आहे. शिक्षणाचा मूळ उद्देश शाहणे होणे! आता शाहणे द्यावे.

न्यूनगंड झुगारून धैर्याने परिस्थितीला सामोरे जावे. मुलांचे शालेय, महाविद्यालयीन उच्च शिक्षण, अध्ययन, अध्यापन, संशोधन आणि त्यांचे मूल्यमापन गुणवत्तापूर्ण, दर्जेदार कसे होईल याचा सर्वांनी मिळून गांभीर्याने विचार करण्याची वेळ आली आहे.

(लेखक डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाचे माजी कुलगुरू आहेत.)

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

पुणे, गुल्वार, दि. १० फेब्रुवारी २०२२

पुणे

पुणे विद्यापीठाचा ७३ वा वर्धापनदिन

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : मराठी भाषेच्या विकासासाठी व उत्कर्षासाठी १० फेब्रुवारी १९४९ रोजी पुणे विद्यापीठाची स्थापना झाली. महाराष्ट्रातील नामांकित विद्यापीठांच्या क्रमवारीत विद्यापीठाचा पहिला क्रमांक लागतो. तसेच देशातील पहिल्या दहा विद्यापीठांमध्ये ऑक्सफर्ड 'ऑफ द इस्ट' म्हणून उल्लेख केल्या जाणाऱ्या पुणे विद्यापीठाचा समावेश होतो.

पुणे विद्यापीठाचे पहिले कुलगुरु बॅरिस्टर मुकुंदराव जयकर यांच्यानंतर नियुक्त झालेल्या एकूण २० कुलगुरूंनी विद्यापीठाच्या विकासात भर घातली. विद्यापीठाच्या स्थापनेच्या वेळी पश्चिम महाराष्ट्रातील १२ जिल्हे विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रात होते. मात्र काही कालावधीनंतर कोल्हापूर व उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठांची स्थापना झाली. पुणे विद्यापीठाचा नामविस्तार सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ या नावाने करण्यात आला.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात शिक्षक कर्मचाऱ्यांची एकूण १ हजार २४९ शासनमान्य पदे आहेत. त्यातील ७१७ पदांवर कर्मचाऱ्यांची कार्ये असून ४५२ पदे रिक्त आहेत. विद्यापीठात एकूण ५२ विभाग असून त्यांचे एकत्रिकरण ६४ स्कूलमध्ये करण्यात आले आहे. विद्यापीठाचा वित्तीय परिसर ४९१ एकरचा असून त्यात सुमारे १५० एकराचे उद्यान आहे. मुलींसाठी १० वसतिगृहे तर मुलांसाठी ९ वसतिगृहे आहेत. पदवी शि्षाध्यासाठी स्वतंत्र ३ वसतिगृहे उभारण्यात आलेली आहेत. तसेच विद्यार्थ्यांना सुमारे ६२० खंड खेळता येवते. यासाठी आंतरराष्ट्रीय स्तराचे क्रीडा संकुल उभारण्यात आले आहे.

त्यांच्या पूर्णांकुती पुढील विद्यापीठाच्या मुख्य इमारतीसमोर विराजमान करण्यात आला असून त्याचे येथे १४ फेब्रुवारी रोजी अनावरण केले जाणार आहे.

कुलगुरु व त्यांचा कार्यकाळ

बॅ. डॉ. मुकुंद रामराव जयकर	१९४८ ते १९५६
रॅल्फ स्टुथार्थ पुरुषोत्तम परंजपे	१९५६ ते १९५९
प्राचार्य दत्तात्रेय गोपाळ कर्वे	१९५९ ते १९६१
महामहोपाध्याय दत्तो वामन पोतदार	१९६१ ते १९६४
न.वि. गाडगीळ	१९६४ ते १९६६
डॉ. धनंजयराव गाडगीळ	१९६६ ते १९६७
ह.वि. पाटसकर	१९६७ ते १९७०
डॉ. बा.पा. आपटे	१९७० ते १९७२
प्राचार्य डॉ. ग.स. महाजनी	१९७२ ते १९७५
प्राचार्य देवदत्त दामोदरकर	१९७५ ते १९७८
डॉ. राम ताकवले	१९७८ ते १९८४
डॉ. वि.ग. भिडे	१९८४ ते १९८८
डॉ. श्रीधर चंद्रशेखर गुप्ते	१९८९ ते १९९५
डॉ. वसंत गोवारीकर	१९९५ ते १९९८
डॉ. अरुण निगवकर	१९९८ ते २०००
डॉ. अशोक कोळसकर	२००१ ते २००६
डॉ. नरेंद्र जाधव	२००६ ते २००९
डॉ. रघुनाथ शेवगावकर	२०१० ते २०११
डॉ. वासुदेव गाडे	२०१२ ते २०१७
डॉ. नितीन करमळकर	१८ मे २०१७ पासून

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

स्थापना
१० फेब्रुवारी १९४९

ब्रीदवाक्य
यः क्रियावान् स पण्डित

पहिले कुलगुरु
मुकुंद रामराव जयकर

सध्याचे कुलगुरु
डॉ. नितीन करमळकर

विद्यापीठाचा परिसर
खडकी

जुने नाव
पुणे विद्यापीठ

नियंत्रक
नॅक, यु.जी.सी.

संकेतस्थळ
www.unipune.ac.in

पुणे, नगर, नाशिक हे तीन जिल्हे पुणे विद्यापीठाच्या कार्यक्षेत्रात येतात

शैक्षणिक विभाग
४६५५

महाविद्यालये, एक हजारोपेक्षा जास्त

संस्थेचे कार्यक्षेत्र
४११ एकर

अंदाजे विद्यार्थी
सुमारे साडेसाह लाख

Hello Pune
Page No. 8 Feb 10, 2022
Powered by: ereago.com

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

संशोधनातील गैरप्रकार

■ डॉ. मुकुंद देशपांडे

कशेनाची साथ सुरू झाल्यानंतर, एक ते दीड वर्षांत ८७ हजार शोधनिबंध इंटरनेटद्वारे लोकांपर्यंत आले. त्यांपैकी काही नियतकालिकांत प्रकाशित झाले, तर काही मुद्रणपूर्व स्थितीत वेबसाइटवर वाचायला मिळाले. (त्यातील किती पुढे मुद्रित झाले, हेही महत्वाचे आहे.) बहुतेक शोधलेख संगणक आणि इंटरनेटच्या मदतीने जैवमाहितीशास्त्र (बायोइन्फॉर्मेटिक्स) या विषयातील आहेत. काही विषाणूंचा प्रसार, त्यांचे भाऊवंद, निदानपद्धती, उपचार आणि भविष्यातील औषधप्रणाली, सामाजिक-मानसिक स्थित्यंतरे आदीविषयी आहेत; त्यांचा आज तरी प्रत्यक्ष उपयोग झालेला जाणवत नाही. थोडक्यात, करोनाबाबत तज्ञांचा आव आणून, अनेकांनी नवनवीन प्रकल्पांची घोषणा करून सरकारी अनुदान मिळविण्याचा प्रयत्न केला. कधी कधी त्याचा एवढा अतिरेक झाला, की दुसऱ्याच्या कामाची स्वतःच घोषणा करून श्रेय लाटले गेले. 'छातीचा एक्स-रे बघून कोविडचे निदान करता येते', 'कोविड विषाणूचे मूळ शोधले गेले' आदी विषयांपासून 'दोन वर्षांत कोविडवर औषध बाजारात आणू' असा दावा करण्यापर्यंत अनेकांची मजल गेली. साथरोगाचा जोर कमी व्हायला लागला, तसतसा हा ओघ कमी झाला. सर्वच देशांनी करोनाच्या अभ्यासासाठी इतर संशोधनाची अनुदाने बळवली. या वाढत्या गंगेत काहींनी हात धरून घेतले. 'नेचर' मासिकाच्या पाहणीनुसार, साश्वती सुरुवातीच्या काळात सर्वच देशांत बाकीची संशोधन क्षेत्रे अनुदान न मिळाल्यामुळे ठप्प झाली. करोना संशोधनासाठी दिलेल्या अनुदानांचे पुढे काय झाले, हा विचार होताना दिसत नाही. नंतर 'म्युकरमायकोसिस' मुळे अनेक 'छात्र' सूक्ष्मजीव अभ्यासक जागे झाले.

संशोधक आणि संशोधन संस्थांविषयी सर्वसामान्यांना आदर असतो; पण कधी कधी काही संशोधकांमुळे या प्रतिमेला तडा जातो. संशोधन संस्थांकडून सामान्यांना अपेक्षा असतात. संशोधकांबाबत वृत्तपत्रांत येणारी प्रत्येक बातमी आपल्या जीवनात बदल करील, असे त्यांना वाटत असते. अशा संशोधकांपैकी किती जणांचे संशोधन लोकांपर्यंत पोहोचते, हा प्रश्न आहे. एखादे औषध किंवा लस बाजारात आणण्यासाठी १५-२० वर्षांचा काळ लागतो आणि तो योग्यच आहे. प्रो-क्लिनिकल, क्लिनिकल ट्रायल, अनेक सरकारी परवाने असे विविध सोपस्कार असतात. अक्षरशः टूकभर कागदपत्रे जमा करावी लागतात. (फक्त कोविडचे साथ आटोक्यात आणण्यासाठी, काळाची गरज ओळखून लस लवकर बाजारात आणली गेली.) बाजारात एखादे शेंतीसाठीचे उत्पादन आणायचे असेल, तर १०-१२ वर्षांचा काळ लागतो. कृषी विद्यापीठांच्या मदतीने त्याचा शास्त्रीय अभ्यास, प्रदर्शनीय आणि शेतकऱ्यांबरोबर चाचण्या, नंतर त्याच्या बऱ्या-वाईट परिणामांचा अभ्यास, त्याचा वापर करण्याची सरकारी परवानगी आणि मग प्रसिद्धी. काही संशोधक आधी प्रसिद्धी करतात आणि खूपदा पुढे काहीच घडत नाही.

बहुतेक संशोधक तंत्रज्ञान, प्रक्रिया, उत्पादन यांच्या मागे न जाता, संशोधन प्रकाशित करण्याचा मार्ग निवडतात. त्यांच्या कामाचे मूल्यमापनही त्यांच्या आधाराने केले

संशोधनाच्या क्षेत्रात शोधनिबंध प्रसिद्ध करण्याची घाई वाढत असून, त्यासाठी अनेक गैरप्रकार केले जात आहेत. शास्त्रज्ञांच्या समाजात असलेल्या प्रतिमेला यामुळे तडा बसतो आहेच; परंतु त्याचबरोबर पुढच्या पिढीचे नुकसानही होणार आहे.

जाते. संशोधन मासिकाचा प्रभाव घटक (इम्पॅक्ट फॅक्टर) हे महत्वाचे मोजमाप. नोकरी, पुरस्कार, मानद शोधवृत्ती आणि बढती यांसाठी संशोधन नियतकालिकांचा 'इम्पॅक्ट फॅक्टर' वापरला जातो. थोडक्यात, नियतकालिकांचे संपादक मंडळ आणि दोन-तीन परीक्षक शोधनिबंधाची गुणवत्ता ठरवत नाहीत, तर संशोधन आणि संशोधकाची पुढील वाटचालही ठरवतात. मायकेल ब्राउन हे मॅडिसिनमधील १९८५चे नोबेल विजेते संशोधक म्हणतात, 'एखाद्याला संशोधक म्हणून नोकरी देताना, आपण त्याच्या कामापेक्षा, ज्या नियतकालिकाने त्याचा शोधनिबंध प्रसिद्ध केला, त्याच्या संपादकांच्या मताला किंमत देतो, असे वाटते.' म्हणूनच, अनेक संशोधक येन केन प्रकारांनी अशा नियतकालिकांत शोधलेख करण्यासाठी प्रयत्नशील असतात. त्यासाठी अनेक मार्गांचा अवलंब करतात. संशोधन महत्वाचे न राहता, नियतकालिक महत्वाचे ठरत आहे. त्यासाठी नियतकालिकांच्या प्रकृतीप्रमाणे संशोधन 'टेलर मेड' करण्याकडे शास्त्रज्ञ झुकू लागले आहेत. यामुळे संशोधनाचा मूळ गाभा हरवत चालला आहे.

'नेचर' किंवा 'सायन्स'मधला एखादा निबंध आपल्या नावावर असावा, म्हणून दहा-वीस जणांतमध्ये सहलेखक म्हणून आपला समावेश व्हावा, यासाठी शास्त्रज्ञ प्रयत्न करीत असतात. शोधनिबंधात आपले खरेच काय योगदान आहे,

याचाही विसर त्यांना पडतो. 'प्रोसिडिंग ऑफ नॅशनल अँकॅडमी ऑफ सायन्सेस' सारखे नियतकालिक आरंभ फक्त अँकॅडमी फेलोंनी शोधनिबंध पाठविला, तरच तो प्रकाशित करण्यास पुढे पाठवीत असे. परिणामी, काही चांगले संशोधन, फेलोने पुढे पाठविले नाही, म्हणून विचारात घेतले जात नसे. म्हणून एखाद्या फेलोचे नाव सहलेखक म्हणून घातले जायचे. मग बौद्धिक संपदा वगैरे गोष्टी निकालात निघणारच. काही जण स्वतःच्या अधिकाराचा (गैर) वापर करतात आणि स्वतःचे नाव सहलेखक म्हणून घातल्याला भाग पाडतात. काही जण स्वतःचा 'पेपर' म्हणूनच नाव पुढे करतात. काही संशोधक एखाद्या क्षेत्रात काम न करता खूपदा त्या संशोधन क्षेत्रातील मोठ्या कोणाला तरी 'पेपर' अर्पण करून किंवा एखाद्याचे आभार मानून, आपल्या न केलेल्या कामाची पोचपावती मिळवतात आणि तरून जातात.

काही संशोधक जास्त घातक मार्ग अवलंबतात. नावाजलेल्या नियतकालिकात जाण्यासाठी अयोग्य किंवा चुकीची माहिती तयार करतात. शोधनिबंध प्रकाशित व्हावा, यासाठी माहितीचा दुरुपयोग करणे किंवा हज्या पद्धतीने ती फिरवून घेणे योग्य नाही. काही वर्षांपूर्वी (दुर्दैवाने) संशोधनातील सर्वोच्च पुरस्कार मिळवण्यासाठी असा प्रकार झाला होता. एका संशोधकाने मानवाला घातक सूक्ष्मजीवाणू डाळिंबात आहेत, असे अर्धवट प्रयोगांवर निरीक्षणे नोंदवून, काही वर्षांपूर्वी डाळिंबाची शेती करणाऱ्यांना हवालदिल केले होते.

गुणवत्ता आणि नैतिकता या एका नाण्याच्या दोन बाजू आहेत, हे अनेक संशोधक विसरतात. हे सर्व कशासाठी? तर सातत्याने प्रकाशात राहण्यासाठी. काम चांगले असेल, तर याची गरज नाही. पूर्वी नुसता एकदा प्रयोग करून, त्यावर भाष्य केले जात नसे. तो तीन-चार वेळा करून, नंतर दुसऱ्या संशोधक सहकाऱ्याकडून खात्री करून घेतली जात असे. मग तो शोधनिबंध प्रसिद्धीसाठी पाठविला जाई. आता लवकर काही तरी मिळवण्याच्या नादात, लवकर प्रकाशात येण्याकरिता अनेक संशोधक जवळचा मार्ग शोधतात; तसेच समाजमाध्यमांचाही वापर करतात. मार्गदर्शकांच्या पावलावर पाऊल ठेवून विद्यार्थीही तसेच करू लागतात. हा खरा धोका आहे. 'आपला शोधनिबंध किती 'इम्पॅक्ट फॅक्टर'च्या नियतकालिकात प्रसिद्ध होईल,' अशी विचारणा कित्येक विद्यार्थी काम सुरू करण्याच्या आधीच मार्गदर्शकाकडे करतात. काही मार्गदर्शक या गोष्टीचे भांडवल करतात. संशोधन महत्वाचे आहे, याचा विसरच अशांना पडतो आहे.

एखादे तंत्रज्ञान बाजारात आणणे असो किंवा संशोधन नियतकालिकांत शोधनिबंध पाठविणे असो, त्या मागील नैतिक अधिष्ठान हासळले, तर सामान्य माणसाच्या भावनेशी आणि कधी कधी जीवनाशीही आपण खेळत आहोत, याचे विस्मरण होते. माणूसपण हरवण्याबरोबर खोटेपणा वाढल्यास पुढच्या पिढीचे नुकसान होईल.

(लेखक शास्त्रज्ञ आहेत.)

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

लोकमत

१५ हजार जुन्या हस्तलिखितांचा ठेवा प्रथमच पुणेकरांसाठी खुला

१३५ वर्षांमध्ये पहिल्यांदाच वाचकांसमोर : २६ भाषांमधील ठेवा जतन

लोकमत न्यूज नेटवर्क

पुणे : अप्पा बळवंत चौकातील १३५व्या वर्षात पदार्पण करणाऱ्या 'आनंदाश्रम' या संस्थेने जवळपास २६ विषयांवरील संस्कृत, प्राकृत, मराठी, मोडी, तामिळ आणि तेलगू भाषांमधील १५ हजार जुन्या हस्तलिखितांचा ऐतिहासिक ठेवा जतन करून ठेवला आहे. आजवर इतिहास संशोधक, अभ्यासक किंवा विद्यार्थ्यांसाठी वापरात असलेला हा अमूल्य ठेवा आता १३५ वर्षात प्रथमच पुणेकरांसाठी खुला केला जाणार आहे.

'आनंदाश्रम परिक्रमा' या उपक्रमांतर्गत २५, २६ आणि २७ फेब्रुवारी रोजी संस्थेतर्फे हस्तलिखितांचे प्रदर्शन भरविण्यात येणार आहे.

संस्कृतच्या अध्ययन - संशोधन आणि विकासासाठी पुणे येथे स्थापन झालेली ही पहिली संस्था आहे. 'संस्कृतस्य उन्नत्यर्थमेव निर्मितः' हे या संस्थेचे

हस्तलिखितांचे डिजिटायझेशन

नवी दिल्ली येथील नॅशनल मिशन फॉर मॅन्युस्क्रिप्ट या संस्थेच्या मदतीने हस्तलिखितांचे डिजिटायझेशन करण्यात आले असल्याची माहिती आनंदाश्रम संस्थेच्या विश्वस्त अपर्णा आपटे यांनी 'लोकमत'शी बोलताना दिली. संस्कृत, मराठी, हिंदी आणि इंग्रजी भाषांतील पुस्तकेही उपलब्ध असतील.

ब्रीदवाक्य आहे.

भारतीय हस्तलिखित पोथ्यांचे जतन व संवर्धन करणाऱ्याचे महत्वपूर्ण कार्य ही संस्था करणार आहे. पुनर्मुद्रण तसेच जुन्या करते. मुंबई उच्च न्यायालयातील वकील

१ ४ नोव्हेंबर १८८७ रोजी त्यांनी आपली सर्व मालमत्ता खर्च करून ही भव्य वास्तू उभारली. आपली मालमत्ता आपल्या नातेवाईकांत न वाटता ट्रस्टच्या आणि संस्थेच्या रूपात त्यांनी ती जतन केली. १८८८मध्ये त्यांनी रा. ब. वासुदेव बापूजी कानिटकर, शिवराम हरी साठे व गंगाराम बाळासो रेळे यांना विश्वस्त नेमून विश्वस्त मंडळ स्थापन केले.

२ महादेव आपटे यांचे पुतणे मराठीतील श्रेष्ठ कादंबरीकार हरी नारायण आपटे हे या संस्थेचे पहिले व्यवस्थापक होते. महादेव चिमणाजी आपटे यांनी भारतभर भ्रमंती करून २६ विषयांवरील १५ हजार हस्तलिखित पोथ्यांचा संग्रह केला. 'ज्योतिषरत्नमाला' हे त्यांतील सर्वात जुने म्हणजे १४४९मध्ये लिहिलेले हस्तलिखित आहे.

Hello Pune.

Page No. 4 Feb 11, 2022

Powered by: erelego.com

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

परीक्षांसाठी उपस्थितीची अट शिथिल

करोना सावटाच्या पार्श्वभूमीवर निर्णय

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

चालू शैक्षणिक वर्षातील (२०२१-२२) पहिले सत्र कोरोनाच्या सावटामध्ये गेल्याने सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या परीक्षांसाठीची ७५ टक्के उपस्थितीची अट यंदाही शिथिल करण्यात आली आहे. विद्यापीठ प्रशासनाने ७५ टक्के उपस्थितीची कार्यवाही संबंधित कॉलेजांवर सोपवली असून, जवळपास सर्व कॉलेजांकडून ही अट शिथिल करण्यात येणार आहे. त्यामुळे विद्यापीठाच्या उद्या, मंगळवारपासून होणाऱ्या सत्र परीक्षांसाठी

ऑनलाइन अथवा ऑफलाइन वर्गासाठी उपस्थिती अनिवार्य धरली जाणार नाही. विद्यापीठ प्रशासनाने याबाबत परिपत्रक काढून ७५ टक्के उपस्थितीची अट शिथिल करण्याबाबतचा निर्णय संबंधित कॉलेजांवर सोपवला आहे. विद्यापीठ नियमानुसार विद्यार्थ्याला सत्रातील एकूण तासिकांपैकी ७५ टक्के

तासिकांना उपस्थित राहणे बंधनकारक आहे. विद्यार्थी हा नियम पाळू शकला नाही, तर त्याला परीक्षेला बसण्यास मनाई केली जाते. काही महाविद्यालयांत अशी कारवाई करण्यात आली आहे. कोरोनाचे सावट असताना कोणत्याही विद्यार्थ्यावर अशी कारवाई होऊ नये, म्हणून विद्यापीठ प्रशासनाने उपस्थितीबाबत संबंधित महाविद्यालयांनी विचार करून निर्णय घ्यावा, असे स्पष्ट केले आहे. गेल्या सहा महिन्यांमध्ये केवळ महिनाभर ऑफलाइन कॉलेज होऊ शकले. उर्वरित शिक्षण ऑनलाइन पद्धतीने झाले आहे. त्यात कोरोनाच्या तिसऱ्या लाटेमध्ये अनेक विद्यार्थ्यांनाही कोरोनाची लागण झाली होती. त्यामुळे विद्यार्थी ऑनलाइन वर्गांना उपस्थित राहू शकले नसतील, अशी शक्यता लक्षात घेऊन विद्यापीठ प्रशासनाने वर्गातील

उपस्थिती न पाहता सर्व विद्यार्थ्यांना सरसकट परीक्षेला बसू देण्याचा निर्णय घेतला आहे.

विद्यापीठाच्या सत्र परीक्षेला आता केवळ एकच दिवस उरला असून, व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या ऑनलाइन परीक्षा मंगळवारपासून सुरू होणार आहेत. 'ऑनलाइन प्रॉक्टर्ड' पद्धतीने घेण्यात येणारी ही परीक्षा वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्नांची असणार आहे. त्यासाठी विद्यापीठ स्तरावर सर्व तयारी पूर्ण झाली असून, विद्यार्थ्यांना परीक्षेविषयीची सर्व माहिती पुरवण्यात आली आहे. विद्यार्थ्यांना ऑनलाइन परीक्षेसाठी अडचणी आल्यास विद्यापीठाने आयटी विभागाच्या तंत्रज्ञांची टीमही सज्ज केली आहे. ही टीम परीक्षेच्या वेळी अडचण आल्यास मदत करणार आहे.

Maharashtra Times 14.2.2022

उच्च शिक्षणाला ऑफलाइन मुभा

विद्यापीठ अनुदान आयोगाची सूचना

म. टा. विशेष प्रतिनिधी, मुंबई

उच्च शिक्षणावर नियंत्रण करणारी शिखर परिषद असलेल्या विद्यापीठ अनुदान आयोगाने उच्च शिक्षण पुन्हा ऑफलाइन सुरू करण्याबाबत सूचना केल्या आहेत. प्रत्येक राज्याने तेथील स्थानिक परिस्थिती पाहून निर्णय घ्यावा, असेही आयोगाने सूचित केले आहे.

करोनामुळे गेली दोन वर्षे ऑनलाइन सुरू असलेले उच्च शिक्षण अखेर ऑफलाइन सुरू करण्याबाबत विद्यापीठ अनुदान आयोगाने सूचना केल्या आहेत. सध्याची कोरोनाची स्थिती लक्षात घेता आयोगाने ऑफलाइन कॉलेजे सुरू करण्याबाबत सूचना केली आहे. ज्या भागात शक्य नाही, तेथे ऑनलाइन; तर काही भागांत ऑनलाइन; तसेच ऑफलाइन अशा दोन्ही पद्धतीने वर्ग चालवावेत, असे आयोगाने नुकत्याच काढलेल्या पत्रकात स्पष्ट केले आहे. केंद्र सरकारने; तसेच राज्य सरकारने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशानुसार स्थानिक

पातळीवर योग्य तो निर्णय घ्यावा, असेही आयोगाने म्हटले आहे. कोरोनाकाळात आयोगाने वेळोवेळी उच्च शिक्षणाबाबत योग्य त्या मार्गदर्शक सूचना जाहीर केल्या होत्या. आयोगाच्या या सूचनेमुळे उच्च शिक्षण पुन्हा ऑफलाइन सुरू होण्याचा मार्ग मोकळा झाला आहे. संस्थांनी कोरोनाप्रतिबंध पूरक नियमांचे पालन करून ऑफलाइन शिक्षण सुरू करावे, असेही आयोगाने नमूद केले आहे. केंद्र सरकारने शाळा, कॉलेजे सुरू करण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना जाहीर केल्या आहेत. त्याचे काटेकोर पालन करावे, असेही आयोगाने म्हटले आहे.

Maharashtra Times 14.2.2022

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

SIMPLY PUT QUESTION & ANSWER

Accrediting colleges, varsities

The NAAC has relaxed the eligibility criteria for accreditation of higher educational institutions. How does accreditation help colleges, universities, and their students, and what is the objective of the relaxation?

SOURAV ROY BARMAN
NEW DELHI, FEBRUARY 17

THE NATIONAL Assessment and Accreditation Council (NAAC) has relaxed the eligibility criteria for accreditation of higher educational institutions. On Thursday next week, University Grants Commission (UGC) chairperson M Jagadeesh Kumar is expected to address a webinar on the new guidelines. The guidelines had been communicated to colleges on January 23, seeking "feedback from stakeholders".

The new guidelines drawn up by the NAAC, which is an autonomous body under the UGC, allow newer institutions — those with one academic year or more — to apply for provisional accreditation. So far, colleges and universities needed to be at least six years old in order to apply. The purpose of the change, according to the guidelines, is to "widen the horizon of accreditation".

What is accreditation, and how does it help an educational institution and its students?

Accreditation, put simply, is a quality check exercise. Through a multi-layered process steered by the NAAC, a higher education institution gets to know whether it meets certain standards of quality set by the evaluator in terms of curriculum, faculty, infrastructure, research and financial well-being among others. Based on these parameters, the NAAC gives institutions grades ranging from A++ to C. If an institution is graded D, it means it is not accredited.

NAAC director Prof S C Sharma told *The Indian Express* that apart from recognition, being accredited also helps institutions attract capital as funding agencies look for objective data for performance funding. It helps an institution know its strengths, weaknesses, and opportunities through an informed review process.

Prof Sharma said NAAC accreditation helps students going for higher education abroad as many global higher education authorities insist on recognition and accreditation of the institution where the student has

ACCREDITED WITH NAAC, REGION BY REGION

Region	Universities	Colleges
North	136	1,806
South	113	2,597
West	72	2,623
East	52	1,100
Northeast	19	357
All India	392	8,438

studied. Moreover, employers also look for reliable information on the quality of prospective recruits' education, and an NAAC grading helps.

How many institutions in India are accredited?

There are 1,043 universities and 42,343 colleges listed on the portal of the All India Survey on Higher Education. As of February 8, there were 392 universities and 8,483 colleges that were NAAC-accredited.

Region-wise, the northern states have the highest number of accredited universities at 136, followed by the south with 113, the west with 72, the east with 52 and the Northeast with 19. Among accredited colleges, the west leads the list with 2,623, followed by the south with 2,597, the north with 1,806, the east with 1,100, and the Northeast with 357.

Among the states, Maharashtra accounts for the highest number of accredited colleges at 1,796, which is more than twice as many as the Karnataka's 864, the next highest. Tamil Nadu has the most accredited universities at 43.

Sharma said Pondicherry University is among the oldest accredited universities while the International Institute for Population Studies in Mumbai underwent its first cycle of accreditation very recently.

Why are so few institutes accredited?

According to current and former officials

TOP 5 STATES IN EACH

UNIVERSITIES

Accredited

Tamil Nadu	43
Uttar Pradesh	35
Maharashtra	33
Karnataka	30
Rajasthan	29

COLLEGES

Maharashtra	1,796
Karnataka	864
Tamil Nadu	812
Uttar Pradesh	597
Gujarat	488

lines were issued, only higher education institutions that are at least six years old, or from where at least two batches of students have graduated, could apply for accreditation with NAAC. The accreditation is valid for five years. Aspiring institutes need to be recognised by the UGC and have regular students enrolled into their full-time teaching and research programmes.

There are only 12 universities and 64 colleges that have been reviewed by the NAAC four times, with a gap of five years between each grading. When an institution undergoes the accreditation process for the first time it is referred to as Cycle 1, and the subsequent five-year periods as Cycles 2, 3 and so on. Distance education units and offshore campuses are not covered under the accreditation process.

And what will the new guidelines change?

Under the new manual, colleges and universities that have completed even one academic year will be eligible to apply for a newly created category of 'Provisional Accreditation for Colleges' or PAC. NAAC believes PAC will help realise the goal of the National Education Policy, 2020 to accredit all higher education institutes in India in a phased manner.

Singh, the former UGC chairman, said the National Education Policy envisages a National Accreditation Council under which many independent accreditation bodies will function other than NAAC. The PAC, which will not offer any grading, will be valid for two years, and institutions cannot get it more than two times.

How is the accreditation process carried out?

The first step involves an applicant institution submitting a self-study report containing information related to quantitative and qualitative metrics. The data is then validated by expert teams of NAAC. The quality aspects are reviewed during site visits.

The final result is a combination of the evaluation of qualitative and quantitative metrics.

What are the current rules for accreditation?

Under the rules before the new guide-

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

UGC to let 900 autonomous colleges offer online degrees

Value Will Be Same As That Of Regular Ones

Manash Gohain
@timesgroup.com

New Delhi: Come 2022-23 academic session, students who cannot get into their target college due to high cutoffs need not be disappointed and grudgingly go for their second choice. That's because in addition to universities, nearly 900 autonomous colleges across the country will be able to offer courses remotely from July onwards as the government opens up the online education sector in a major reform to achieve 50% gross enrolment ratio by 2035 in alignment with the National Education Policy (NEP) 2020. Currently, only universi-

75% ATTENDANCE NOT MUST

- Class 12 & UG pass will be eligibility criteria for admission to UG & PG courses
- Colleges will not need to take prior approval of the UGC
- Evaluation will be done via online proctored exam or computer-based test
- No distinguishing between online & conventional degrees
- 75% attendance for online programmes will not be mandatory
- New regulations for online programmes to be notified in March this year

“If we stick to only universities, it becomes limited. There are a large number of high-quality autonomous colleges in the country. This will enhance access for learners...”

—M JAGADESH KUMAR, UGC CHAIRPERSON

ties are allowed to offer online degrees. However, the new move will allow autonomous colleges securing ranks in the top 100 list in respective subject category twice in the preceding three rankings of National Institutional Ranking Framework (NIRF) or having National Assessment

and Accreditation Council (NAAC) grade of minimum 3.26 to award online degrees without prior approval of the University Grants Commission (UGC), but in compliance with the regulations.

Also, unlike in conventional programmes where aspirants are required to have a

certain score at the Class 12 level, eligibility for admission to these online undergraduate degree programmes will be simply “senior secondary pass”. Similarly, for admission to online postgraduate degree programmes, the eligibility will be “pass” in the relevant undergraduate course.

The draft for the amendment in the existing UGC (Open and Distance Learning Programmes and Online Programmes) Regulations, 2020 is being finalised and will be available for feedback from stakeholders this week. The new framework, accessed exclusively by TOI, will let higher educational institutions, including autonomous colleges, teach courses in emerging areas that may not be possible in in-person mode.

➤ Continued on Inside Jacket

Online degrees to have flexibility of regular programmes

➤ Continued from P 1

There will not be any requirement of ‘one batch passout’ in conventional programmes so as to offer the same programme in open & distance learning (ODL) and online mode. In the current structure, courses taught in universities don't vary, though the medium of instruction could be either digital or conventional.

All online degrees will have the flexibility of conventional programmes in accordance with NEP 2020 — such as the four-year undergraduate programme with multiple entry and exit facilities. UGC chairperson M Jagadeesh Kumar said the online, ODL and conventional degrees will be of equal value.

All this has been done with the underlying goal of pushing up India's gross enrolment ratio to 50% in the next 13 years in

line with the NEP target. It recorded an uptick from 26.3% in 2018-19 to 27.1% in 2019-20 for the 18-23 age group.

“Like NEP, which is built on the five pillars of access, equity, quality, affordability and accountability the online education ecosystem will be developed on the same principles,” said Kumar. The new reforms will be notified as amendments in current regulations issued during the pandemic on September 4, 2020, he said.

Stating that barring professional and technical programmes that need laboratories and those programmes prohibited by any regulatory authority, he said online degrees can be offered for all other programmes. “Also, many universities may not have a physical model programme — for instance, in machine learning, data science, artificial intelligence and financial management. But they would like

to offer that in online mode. So, even if you don't have this degree on the conventional physical campus, you can still offer these programmes online,” Kumar explained.

Currently, universities are offering 120 UG, 229 PG and two PG diploma programmes online. The choice is limited because only courses taught conventionally can be offered digitally.

“The new regulatory framework is to enable all autonomous colleges to offer online education because if we stick to only universities, it becomes limited. There are a large number of high-quality autonomous colleges in India. This will enhance access for learners. And we will have these institutes participating and offering both UG and PG programmes online. These online degrees will be just like degrees obtained from physical university,” he said.

RESHAPING HIGHER EDUCATION

UGC (Open and Distance Learning Programmes and Online Programmes) Regulations, 2020 (Amendment)

900 autonomous colleges will also be able to offer courses & degrees on online mode from July 2022

- Colleges/ higher education institutions, apart from universities in top 100, in top in respective category twice of the preceding three NIRF rankings eligible
- Colleges/ higher education institutions having NAAC grade of minimum 3.3 will also be eligible
- Colleges/ higher education institutions need not be running the course in conventional mode to be offered in online mode
- Admission criteria for UG programmes is senior secondary pass

- Admission criteria for PG programmes is under graduate degree pass
- Students can earn credits & deposit them in Academic Bank of Credit from other than parent college
- Students can make multiple exit & entry
- Students enrolled in online programmes will have digital access to library resources
- Colleges will be free to decide on minimum attendance required for online classes as against mandatory 75% for in-classroom programmes

- Course curriculum, credit structure & learning outcome for online programmes to be same as that conventional programmes
- Two mode of examinations — online proctored or NTA to conduct computer based semester exams

CURRENTLY

59 higher education institutions are offering 351 UG & PG programmes

Discipline wise

Science 50%
Arts/ Humanities 35%

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

स्वायत्त कॉलेजांतून ऑनलाइन पदवी

येत्या शैक्षणिक वर्षापासून होणार सुरुवात

टाइम्स वृत्त, नवी दिल्ली

देशातील सुमारे ९०० स्वायत्त महाविद्यालये येत्या शैक्षणिक वर्षापासून ऑनलाइन अभ्यासक्रम सुरू करणार आहेत. याखेरीज अनेक विद्यापीठेही ऑनलाइन अभ्यासक्रम राबविणार आहेत. त्यामुळे 'कट ऑफ' अधिक असल्याने प्रत्यक्ष प्रवेश घेण्याची संधी हुकलेल्यांना पर्यायी मार्ग उपलब्ध होणार आहे. लवकरच त्याची अंमलबजावणी होईल.

राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण २०२०नुसार, सन २०३५ पर्यंत उच्च शिक्षणातील प्रवेशांचे प्रमाण ५० टक्क्यांपर्यंत नेण्याचे उद्दिष्ट ठेवण्यात आले आहे. ते साध्य करण्याच्या प्रयत्नांचा भाग म्हणून ऑनलाइन अभ्यासक्रमांचा पर्याय स्वीकारण्यात येत आहे. सध्या फक्त विद्यापीठांनाच ऑनलाइन अभ्यासक्रम राबविण्याची मुभा आहे. यापुढे ही परवानगी स्वायत्त महाविद्यालयांनाही असेल. मात्र, त्यासाठी काही अटी घालण्यात आल्या आहेत. जी महाविद्यालये आपापल्या विषयात

अभ्यासक्रम केवळ समक्ष रीतीनेच शिकविण्याचा अड्डास धरल्यास त्यावर मर्यादा येतात. देशात सध्या मोठ्या संख्येने उत्तम दर्जाची स्वायत्त महाविद्यालये आहेत. ऑनलाइन पद्धतीमुळे अधिकाधिक विद्यार्थ्यांना प्रवेशाची संधी मिळू शकेल.

अन्य विद्यापीठांच्या पारंपरिक पदव्यांप्रमाणेच या ऑनलाइन पदव्याही असतील.

- एम. जगदेशकुमार, अध्यक्ष, यूजीसी

राष्ट्रीय संस्था मानांकन आराखड्यानुसार (एनआयआरएफ) सलग दोन वर्षे पहिल्या १०० मानांकितांच्या यादीत असतील किंवा ज्यांना ऑनलाइन पदवी वर्गावरील राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि संलग्नता परिषदेकडून (नॅक) किमान ३.२६ दर्जा मिळाला असेल, त्यांनाच ऑनलाइन अभ्यासक्रम सुरू करता येणार आहेत. अशा अभ्यासक्रमांसाठी विद्यापीठ अनुदान आयोगाची परवानगी आवश्यक नसेल.

या अभ्यासक्रमांसाठी प्रवेश अर्हात केवळ बारावी उत्तीर्ण इतकीच असेल. कोणत्याही किमान गुणांची अट असणार नाही. या योजनेसाठी यूजीसी अधिनियम २०२०मध्ये करावयाच्या आवश्यक बदलांचा मसुदा सध्या

तयार करण्यात येत आहे. या आठवड्यातच हा मसुदा संबंधित घटकांसमोर अधिप्रायासाठी सादर केला जाण्याची शक्यता आहे.

'टाइम्स ऑफ इंडिया'ला मिळालेल्या माहितीनुसार, प्रत्यक्ष शिकवणे शक्य नसलेले नव्या क्षेत्रातील अभ्यासक्रम शिकविणेही या धोरणामुळे महाविद्यालयांना शक्य होईल. ऑफलाइन पद्धतीने शिकविला जाणारा अभ्यासक्रम कोणत्याही अडथळ्याविना दूरस्थ आणि मुक्त शिक्षण आणि ऑनलाइन माध्यमांतून शिकवता येणार आहे. 'सर्व ऑनलाइन अभ्यासक्रमांना नव्या शैक्षणिक धोरणानुसार ऑफलाइन अभ्यासक्रमांचेच नियम लागू होतील. उदा. चार वर्षांचा पदवी अभ्यासक्रम, कोणत्याही वर्षाला

प्रवेश घेण्यासाठी आणि रद्द करण्याची मुभा आदी. ऑफलाइन, ऑनलाइन आणि मुक्त व दूरस्थ अभ्यासक्रम यांचा दर्जा समान असेल,' अशी माहिती 'यूजीसी'चे अध्यक्ष एम. जगदेशकुमार यांनी दिली.

'अनेक विद्यापीठांना काही अभ्यासक्रम प्रत्यक्ष शिकविणे कदाचित शक्य नसते. उदा. मशिन लर्निंग, डेटा सायन्स, कृत्रिम बुद्धिमत्ता, आर्थिक व्यवस्थापन आदी. मात्र, असे अभ्यासक्रम यापुढे ऑनलाइन शिकवले जाऊ शकतील. त्यामुळे समक्ष पदवी अभ्यासक्रमाला प्रवेश मिळाला नाही, तरी ऑनलाइन माध्यमांतून पदवी मिळवली जाऊ शकते,' असे कुमार म्हणाले.

Maharashtra Times 22.2.2022

लोकमत

केंद्रीय शैक्षणिक संस्थांमध्ये शिक्षकांची ११ हजार पदे रिक्त

आशिष दुबे

लोकमत न्यूज नेटवर्क

नागपूर : देशात उच्च शिक्षण आणि संशोधनाला चालना देण्याचे अनेक दावे केले जात असताना, देशातील उच्च शिक्षण संस्था वर्षानुवर्षे दुर्लक्षित असल्याचे वास्तव आहे. केंद्रीय विद्यापीठे, आयआयटी, आयआयएम, इंदिरा गांधी राष्ट्रीय मुक्त विद्यापीठासह राष्ट्रीय स्तरावरील शैक्षणिक संस्थांमध्ये प्राध्यापक, सहायोगी प्राध्यापक आणि सहायक प्राध्यापकांची ११ हजारांहून अधिक पदे रिक्त आहेत. ही आकडेवारी २०१९ सालची आहे.

गेल्या दोन वर्षात रिक्त पदांच्या संख्येत आणखी वाढ होण्याची शक्यता नाकारता येत नाही.

राष्ट्रीय पातळीप्रमाणे राज्यांमध्येही स्थिती चांगली नाही. येथेही हजारो शिक्षकांची पदे रिक्त आहेत. २०१७ पासून महाराष्ट्रातील विद्यापीठांमध्ये १० हजारांहून अधिक प्राध्यापक, सहायोगी प्राध्यापक आणि सहायक प्राध्यापक पदे रिक्त असल्याचे एका

केंद्रीय विद्यापीठातील रिक्त पदे (२०१९ पर्यंत)

पदे	मंजूर पदे	भरलेली	रिक्त पदे
प्राध्यापक	२,४२६	१,१२५	१,३०१
सहायोगी प्राध्यापक	४,८०५	२,६२०	२,१८५
सहायक प्राध्यापक	९,८६९	७,७४९	२,१२०

येथेही परिस्थिती वाईट (२०१९ पर्यंत)

संस्था रिक्त जागा आयआयटी -

३,८७६

आयआयएम - ४०३

इग्नू - १९०

महाराष्ट्रातील विद्यापीठे -

१०,०००

अहवालात म्हटले आहे. यात अनुदानित आणि विनाअनुदानित महाविद्यालये जोडल्यास एकूण रिक्त पदांची संख्या ४० हजारांहून अधिक होते. दरवर्षी शिक्षकांची पदे रिक्त होत आहेत. मात्र, भरती प्रक्रिया वेगाने होत नाही.

महाराष्ट्रात शेवटची भरती २०१३ मध्ये झाली होती.

केंद्र आणि राज्य सरकार, विद्यापीठ अनुदान आयोग आणि अखिल भारतीय तंत्रशिक्षण परिषद यांना उच्च शिक्षण आणि संशोधन संस्थांमधील रिक्त पदांची माहिती नाही, असे नाही. तरीही पदे भरण्याऐवजी कंत्राटी शिक्षकांवर काम भागविले जात आहे.

केंद्रीय संस्थांमध्ये ६५ व्या वर्षी सेवानिवृत्त झालेल्या शिक्षकांनाच पुन्हा कंत्राटी पद्धतीने अध्यापनासाठी बोलावले जात आहे. राज्यातही तेच केले जात आहे. एका अहवालानुसार देशातील पाच केंद्रीय विद्यापीठांमध्ये ४४२ कंत्राटी शिक्षकांची नियुक्ती करण्यात आली आहे.

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

ऑनलाइन शिक्षणासाठी घाई

स्वायत्त महाविद्यालयांनाही ऑनलाइन पदवी अभ्यासक्रम सुरू करण्यास परवानगी देण्याची विद्यापीठ अनुदान आयोगाची (यूजीसी) योजना तपासून पाहण्याची गरज आहे. कोरोनाकाळात नाइलाजाने सुरू झालेले ऑनलाइन शिक्षण सुविधांअभावी सर्वदूर पोहोचू शकत नसल्याचा अनुभव असताना आणि खुद्द 'यूजीसी' नेच ४० टक्के अभ्यासक्रम ऑनलाइन द्यावा, अशी सूचना केलेली असताना, ही नवीन योजना आणली जात आहे. ऑनलाइन शिक्षण परिणामकारक नाही; वर्गामधील अध्यापन-अध्ययन प्रक्रियेची अनुभूती ऑनलाइन शिक्षणात येत नाही, यावर बहुतेक तज्ज्ञांचे एकमत असून, शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांचा

अभिप्रायही असाच आहे. विद्यार्थ्यांवाबत ऑनलाइन शिक्षणाने नवीन समस्याही निर्माण केल्या आहेत. या पार्श्वभूमीवर 'यूजीसी' ऑनलाइन शिक्षणावर का भर देत आहे, असा प्रश्न पडू शकतो. 'यूजीसी'चे अध्यक्ष एम. जगदेशकुमार यांनीच त्याचे उत्तर दिले असले, तरी त्यामुळे आणखी काही प्रश्न पडतात. नवीन राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाच्या अंमलबजावणीचा मुद्दा कुमार यांनी मांडला आहे. १८ ते २३ या वयोगटातील उच्च शिक्षण घेणाऱ्यांचे प्रमाण

(जीईआर) सन २०३५ पर्यंत ५० टक्के करण्याचे उद्दिष्ट या धोरणाने ठेवले असून, ते गाठण्यासाठी ऑनलाइन अभ्यासक्रमास मान्यता देण्यात येणार असल्याचे कुमार यांनी म्हटले आहे. उच्च शिक्षणाचा 'जीईआर' सध्या २७ टक्के आहे. तो आणखी २३ टक्क्यांनी वाढवावा लागेल. त्यासाठी वास्तविक विद्यापीठे, महाविद्यालये, शिक्षक, शिक्षणसुविधा वाढवाव्या लागतील. तो खर्च करावा लागेल. प्रत्यक्षात शिक्षणावरील सरकारी खर्च सातत्याने कमी होत आहे. या परिस्थितीत उच्च शिक्षण घेणाऱ्यांचे प्रमाण वाढविण्यासाठी 'यूजीसी'ने ऑनलाइन अभ्यासक्रमांची शकल लढवित आहे. संख्यात्मक उद्दिष्टाच्या या योजनेमुळे गुणात्मक परिणाम काय होतील याचा विचार झालेला दिसत नाही. स्वायत्त असलेल्या नऊशे महाविद्यालयांना ऑनलाइन अभ्यासक्रम सुरू करता येणार असून, त्यांना पारंपरिक अभ्यासक्रमाचा दर्जाही मिळेल. दूरशिक्षण ही काळाची गरज आहे हे मान्य; परंतु ज्यांना उच्च शिक्षण घेता येत नाही, अशांसाठी ती सोय हवी. नोकरी वा व्यवसाय करता करता उच्च शिक्षण घेणाऱ्यांसाठीही ती हवी. त्याऐवजी ऑनलाइन शिक्षणावरच भर दिल्यास त्याचे काय परिणाम संभवतात, याचा अभ्यास व्हायला हवा. मुळात 'यूजीसी'च्या या प्रस्तावावर साधकबाधक चर्चा व्हायला हवी. त्यातून सूचना घेऊनच पुढचे पाऊल पडावे. ऑनलाइन शिक्षणासाठी इतकी घाई कशासाठी?

UGC Gets Bold

Online courses from autonomous colleges are an excellent idea. But institutions must do the prep

UGC's plan to allow nearly 900 autonomous colleges figuring in top-100 ranks in the NIRF subject rankings or having NAAC-grade higher than 3.26 to offer online degrees from the next academic session promises to be a big shift for higher education institutes. There are a clutch of autonomous colleges across the country that attract intense admission competition, pushing cutoffs to surreally high levels. Though many universities are offering online degrees, allowing prestigious colleges to do so can alter the dynamics. If these colleges can offer the same quality online, the number of students benefiting can be huge.

True, this may not really be a consolation for a meritorious student who had a close miss in admission to a top-notch college due to the supply-demand mismatch and isn't keen on an online degree. For them and for the country's future, India has no option but to continue creating more brick-and-mortar institutions focussed on quality. UGC's proposal will however definitely help those with middling grades who may not mind virtual classrooms and are seeking quality education, which is in short supply. Additionally, these online degrees could help India improve the gross enrolment ratio in higher education, a key metric in improving human capital.

Nearly three in four young Indians don't enroll for higher education. One reason is economic pressure. Affordable online degrees with a measure of flexibility could offer a ray of hope to these youngsters. Employability of many graduates is also poor. Online education from a top college may be a better alternative than campus learning in a low-ranked institution. But to make the UGC move a gamechanger, top colleges must invest in improving quality of online education and set up the infrastructure including manpower for continuous assessment of a larger student intake.

From internet speeds for live streaming classes to creating engaging online content and roping in the National Testing Agency to conduct online semester examinations, there's much work to be done for the ambitious idea to live up to its billing. Generous public funding will be needed for economically weak students and for infra upgrades. The National Education Policy wants to nearly double India's GER to 50 while delivering quality. That goal possibly hinges on the success of this initiative.

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

Students with ideas can approach SPPU for startup guidance

TIMES NEWS NETWORK

Pune: The Savitribai Phule Pune University (SPPU) will now provide guidance and legal assistance to new businesses from startups.

The Center for Innovation, Incubation and Linkages has sought proposals from startups for incubation at SPPU Research Park Foundation. Students from the university and affiliated colleges will be able to shape their innovations through this medium. Startups in IT, deep technology, education technology, artificial intelligence, machine learning, materials science, agriculture, media, e-commerce, fintech, electronic mobility and others will be mentored.

Director of the centre Apoorva Palkar said the initiative is open to all, including business innovators, startups, companies, and faculty students.

Startups in the incubation centre from all categories including the students, faculty, alumni of the university, grass root startups and spin-offs would be eligible for mentoring support.

BY MARCH 15

- Strength of the product idea based on technology content, innovation, timeliness and market potential
- Clear & realistic SWOT analysis, profile of the core team/promoters
- Intellectual Property generated and the potential of the idea for IP creation
- Financial/ Commercial Viability, funds requirement and viability of raising finance
- Time to market, growth & potential to scale, creating new jobs and opportunities

"The centre shall provide mentors like CEOs, promoters, senior management team members of industry, mid-level executives, startup specialists and operational experts from industry," Palkar said.

Applications shall be screened by a panel of faculty members, entrepreneurs and subject matter experts and startup ventures shall be selected on various parameters.

The Times of India 22.2.2022

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

UGC reforms: Ed-tech firms can tie up with universities to develop e-courses

SOURAV ROY BARMAN
NEW DELHI, FEBRUARY 21

ED-TECH companies will soon be allowed to "collaborate" with higher education institutes offering online undergraduate and postgraduate degrees to help develop course content and carry out evaluation of students under a set of sweeping reforms planned by the University Grants Commission (UGC).

UGC chairperson M Jagadesh Kumar told *The Indian Express* on Monday that the proposed amendments are aimed at encouraging greater flexibility for colleges and universities and harnessing the technological tools available with the fast growing ed-tech sector.

"Through amendments in the UGC (Open and Distance Learning Programmes and Online Programmes) Regulations, 2020, universities and colleges offering online UG and PG programmes will be allowed to collaborate with ed-tech platforms towards developing course content and Financial Rules," Kumar said.

The amended draft regulations are likely to be put out in public domain for suggestions and feedback in the first week of March.

UGC
chairperson
M Jagadesh
Kumar

Kumar said the regulator also plans to allow top-rated autonomous colleges to offer online degrees from the 2022-23 academic session. Autonomous colleges that have been among the top 100 rank holders in NIRF (National Institute Ranking Framework) twice in the last three cycles or have NAAC grading of minimum 3.26 will be covered under the relaxations.

Currently, only universities and their constituent colleges that fulfill these criteria are allowed to offer online degrees. At present, 59 universities offer 120 UG, 29 PG and two PG diploma degrees online, of which 15 per cent are science courses, 50 per cent related to business administration, and 35 per cent to humanities.

The initiative to formalise the involvement of the ed-tech sector in digital education comes at a time when the government has been urging the industry players to conduct their businesses with more transparency.

Digital University can solve issue of limited seats in higher education: PM

EXPRESS NEWS SERVICE
NEW DELHI, FEBRUARY 21

PRIME MINISTER Narendra Modi on Monday said that the proposed Digital University can potentially solve the issue of limited seats in higher education institutes, and prepare students to meet the demands of the present as well as the future.

"When we were connecting our villages through optical fibers, trying to keep the cost of data affordable, improving infrastructure related to connectivity, some people used to raise questions on the need for such initiatives. But during the pandemic, everyone realised the importance of our efforts...The Digital University can entirely solve the issue related to seats in our universities. Imagine the possible transformation in the education world if there are unlimited seats on a particular subject," PM Modi said in his inaugural address at a webinar on Budget

PM
Narendra
Modi
addresses
a webinar.
PTI

proposals related to the education sector.

Finance Minister Nirmala Sitharaman had announced the formation of a digital university while presenting the Union Budget 2022-23 earlier this month. So far, the proposal has not been given a concrete shape, but the minister had said the university will work with the other central varsities in the country to provide the required infrastructure and training.

The webinar, organised by the government, also saw discussions on issues ranging from development of cloud-based platforms for a Digital University to allowing only top foreign universities to set up campuses in India.

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

‘नॅक’च्या अध्यक्षपदी डॉ. भूषण पटवर्धन

**महाराष्ट्रातून
नेमणूक होणारी
दुसरी व्यक्ती**

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

विद्यापीठ अनुदान आयोगाचे (यूजीसी) माजी उपाध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांची राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि अधिस्वीकृती परिषदेच्या (नॅक) अध्यक्षपदी नियुक्ती करण्यात आली आहे. महाराष्ट्रातून ‘नॅक’च्या अध्यक्षपदी नेमणूक होणारे डॉ. पटवर्धन दुसरे मराठी व्यक्ती ठरले आहेत.

‘यूजीसी’ने डॉ. पटवर्धन यांच्या नियुक्तीबाबत माहिती दिली आहे. ही नियुक्ती तीन वर्षासाठी असेल. ‘नॅक’चे अध्यक्ष प्रा. जगदीशकुमार यांची नियुक्ती ‘यूजीसी’च्या अध्यक्षपदी झाल्यानंतर हे पद रिक्त होते.

डॉ. पटवर्धन म्हणाले, ‘केंद्र सरकारने राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी करण्यासाठी पावले उचलली आहेत. त्या अनुषंगाने या धोरणाला ‘नॅक’च्या कार्यप्रणालीशी सुसंगत करण्याचे पहिले उद्दिष्ट

“राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाला ‘नॅक’च्या कार्यप्रणालीशी सुसंगत करण्यासोबतच, विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या (यूजीसी) गुणवत्तेच्या निकषांची अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रयत्न करणार आहे.

- डॉ. भूषण पटवर्धन,
अध्यक्ष, राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि अधिस्वीकृती परिषद (नॅक)

सोळा वर्षांनंतर मराठी व्यक्ती ‘नॅक’च्या अध्यक्षपदी

‘नॅक’कडून देशातील महाविद्यालये, विद्यापीठे आणि उच्चशिक्षण देणाऱ्या शैक्षणिक संस्थांचे श्रेणीनुसार शैक्षणिक मूल्यांकन करण्यात येते. ‘नॅक’चे पहिले अध्यक्ष प्रा. राम रेड्डी होते. पहिले संचालक डॉ. अरुण निगवेकर होते. त्यानंतर प्रा. राम ताकवले यांनी २००३-०६ या कालावधीत ‘नॅक’चे अध्यक्षपद भूषविले होते. डॉ. पटवर्धन यांच्या नियुक्तीमुळे सोळा वर्षांनंतर ‘नॅक’च्या अध्यक्षपदी मराठी व्यक्ती विराजमान झाली आहे.

शिक्षण क्षेत्रात मोठे काम

डॉ. भूषण पटवर्धन सध्या आयुष मंत्रालयाचे नॅशनल रिसर्च प्रोफेसर असून, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात मानद प्राध्यापक म्हणून कार्यरत आहेत. यांसह डॉ. पटवर्धन यांनी जागतिक आरोग्य संघटनेचे सल्लागार, सिम्बायोसिस अभिमत विद्यापीठाचे कुलगुरू म्हणूनही काम केले आहे. शिक्षण क्षेत्रातील विविध संस्था, समित्यांवर त्यांनी काम केले आहे. डॉ. पटवर्धन नॅशनल अँकॅडमी ऑफ सायन्सेस आणि नॅशनल अँकॅडमी ऑफ मेडिकल सायन्सेसचे ‘फेलो’ आहेत. जैवतंत्रज्ञान विभाग, विज्ञान तंत्रज्ञान विभाग, कौन्सिल ऑफ सायंटिफिक अँड इंडस्ट्रियल रिसर्च, इंडियन कौन्सिल ऑफ मेडिकल रिसर्च आदी संस्थांमध्येही त्यांनी विविध समित्यांवर काम केले आहे.

असेल. या धोरणानुसार देशातील महाविद्यालयांना ‘नॅक’चे मूल्यांकन करणे अनिवार्य झाले आहे. त्यामुळे महाविद्यालयांमध्ये गुणवत्तापूर्ण शिक्षण देण्यासोबतच, महाविद्यालयांना शैक्षणिकदृष्ट्या परिपूर्ण करण्याचे मोठे

काम करावे लागणार आहे. त्यासाठी ‘नॅक’ची कार्यप्रणाली अधिक गतिमान करावी लागणार आहे. या प्रणालीची व्याप्ती वाढविण्यासोबतच, विस्तार करावा लागेल. ‘नॅक’चे ध्येय पूर्ण करण्यासाठी, शैक्षणिक क्षेत्रातील

सर्व घटकांना एकत्र घेऊन कार्यरत राहण्याचा प्रयत्न राहणार आहे. त्यासाठी शैक्षणिक उपक्रमे आणि मार्गदर्शनपर सत्रांद्वारे महाविद्यालयांपर्यंत पोहोचण्यासाठी नव्या योजना आखण्यात येतील.’

Maharashtra Times 27.2.2022

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

PROF BHUSHAN
PATWARDHAN IS
NEW CHAIRMAN
OF NAAC

Professor Bhushan
Patwardhan

HT Correspondent

puneletters@htlive.com

PUNE: The University Grants Commission (UGC) has appointed educationist and research scientist Professor Bhushan Patwardhan as chairman, of the executive committee of the National Assessment and Accreditation Council (NAAC), Bengaluru.

The position was vacant after Prof Jagadish Kumar was appointed as chairman of UGC. NAAC is an autonomous body established by the UGC on September 5, 1994, with Prof Ram Reddy as founding chairman and Prof Arun Nigavekar as its first director.

"I am thankful to the UGC for giving me the opportunity. My efforts will be to facilitate ongoing activity and support the NAAC team to expedite its alignment with the UGC quality mandate and key recommendations of the National Education Policy 2020," said Prof Patwardhan, who was vice-chairman of the UGC until March 2021.

NAAC undertakes assessment and accreditation of higher educational institutions (HEI) such as colleges, universities, or other recognized institutions to assess the quality status of these institutions. NAAC grades are based on predefined criteria of assessment of quality and performance denoting Very good (A), Good (B), Satisfactory (C), and Unsatisfactory (D) levels respectively.

National Assessment and Accreditation Council (NAAC) accreditation is a globally accepted indicator of the credibility and quality of the institution and has bearing on the academic, financial, and perceptual benefits.

Prof Patwardhan is currently a national research professor designated by the Ministry of Ayush, Government of India, and a distinguished professor at the Interdisciplinary School of Health Sciences, Savitribai Phule Pune University (SPPU).

'गुणवत्ता निकषांच्या अंमलबजावणीसाठी प्रयत्न करणार'

डॉ. पटवर्धन यांची

नॅकच्या अध्यक्षपदी निवड

पुणे : नव्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार नॅक कार्यप्रणाली सुसंगत करण्याबरोबरच विद्यापीठ अनुदान मंडळाच्या (यूजीसी) गुणवत्तेच्या निकषांची अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रयत्न करणार असल्याची भावना राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि अधिस्वीकृती परिषदेचे अध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांनी व्यक्त केली.

ते म्हणाले, नॅकचे ध्येय साध्य करण्यासाठी, शैक्षणिक क्षेत्रातील सर्व घटकांना एकत्र घेऊन काम करावे लागणार आहे. त्यासाठी शैक्षणिक उपक्रम आणि मार्गदर्शन सत्रांद्वारे महाविद्यालयांपर्यंत पोहोचण्याच्या नव्या योजनाही आखल्या जातील.

विद्यापीठ अनुदान मंडळाचे (यूजीसी) माजी उपाध्यक्ष डॉ. भूषण पटवर्धन यांची राष्ट्रीय मूल्यांकन आणि अधिस्वीकृती परिषदेच्या (नॅक) अध्यक्षपदी नुकतीच नियुक्ती झाली. तीन वर्षासाठी ही नियुक्ती असणार आहे. 'नॅक'च्या अध्यक्षपदी नेमणूक होणारे डॉ. पटवर्धन हे राज्यातील दुसरे व्यक्ती ठरले असून, सोळा वर्षांनंतर या पदावर मराठी व्यक्ती विराजमान झाली

आहे. प्रा. जगदीश कुमार यांची नियुक्ती यूजीसीच्या अध्यक्षपदी झाल्यानंतर, नॅकचे अध्यक्षपद रिक्त होते. नॅकचे पहिले अध्यक्ष प्रा. राम रेड्डी होते, तर पहिले संचालक डॉ. अरुण निगवेकर होते. त्यानंतर प्रा. राम ताकवले यांनी २००३-०६ या कालावधीत अध्यक्षपद भूषविले. (पान ७ वर)

'गुणवत्ता निकषांच्या अंमलबजावणीसाठी प्रयत्न'

(पान १ वरून) डॉ. पटवर्धन

सध्या आयुष मंत्रालयाचे राष्ट्रीय संशोधक प्राध्यापक असून, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठात मानद प्राध्यापक आहेत. तसेच, शिक्षणक्षेत्रातील विविध संस्था व समित्यांवर त्यांनी काम केले आहे. केंद्र सरकारने राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणाची अंमलबजावणी करण्यासाठी पावले उललली आहेत. त्या अनुषंगाने या धोरणाला नॅकच्या कार्यप्रणालीशी सुसंगत करण्याचे पहिले उद्दिष्ट राहणार आहे. यानुसार देशातील महाविद्यालयांना नॅकचे मूल्यांकन करणे अनिवार्य झाले आहे. त्यामुळे महाविद्यालयांमध्ये गुणवत्तापूर्ण शिक्षणासोबतच, महाविद्यालयांना शैक्षणिकदृष्ट्या परिपूर्ण करण्याचे मोठे काम करावे लागणार आहे. त्यासाठी नॅकची कार्यप्रणाली अधिक गतिमान करावी लागेल, असे त्यांनी स्पष्ट केले.

News Paper Clippings During February 2022

Section: Education

City **PuneTimesMirror** **Monday, February 28, 2022** **4**

State napping on NEP execution?

Not a single meeting held on issue to start phase-wise implementation of Centre's policy to change face of edu in India

I Yashpal Sonkamble
yashpal@punemirror.com
TWEET @YashPune_Mirror

The National Education Policy (NEP) 2020 may be an ambitious project for the central government, but state education officials seem to be napping on it. Although to be implemented in three phases across the country from the academic year 2022-23, allegedly not a single joint meeting of the state education commissioner, director of primary education, director of secondary and higher secondary in Maharashtra has been held in this regard.

It may be noted that a 19-member task force was constituted in October last year under the chairmanship of scientist Raghunath Mashelkar in the state. It identified 18 provisions in the NEP that could be immediately implemented through simple directives. Offering a plan for a four-year degree programme, starting post-doctoral programmes in universities, enabling digital adjunct faculty for foreign universities on

grating the infrastructure of different schools. Laws need to be changed for effective implementation of the NEP."

"The commissionerate of education does not appear to be making any preparations to reframe the rules and regulations. This raises a question whether the state education department is serious about the NEP implementation," he added.

Prashant Khande, founder-president, All India Parents, Students and Teachers Association (AIPSTA), criticised the bureaucratic lethargy. He said, "Why did the state government create the post of education commissioner. They do not have a definite answer to any problem. They do not take action. They only hold meetings with the directors of the respective departments. Meetings are expected to be held among all the commissioners, directors and heads of the department of education implementing the NEP. Unfortunately, no such meeting took place till date."

A senior officer, on the condition of anonymity, said, "The NEP will be implemented in phases from June 2022. However, there is no administrative preparation for that in Maharashtra. A joint meeting of all concerned primary directors, secondary and higher secondary directors, SCERT directors with the commissioner of education should have taken place by now."

"Meetings are chaired by the minister of state for education. Discussions about the NEP never happened. The education commissioner needs to take the initiative. However, he has to frequently travel to Mumbai to fulfill various administrative responsibilities and etiquettes. Hence, meetings did not take place," he said.

State education minister Varsha Gaikwad, minister of state Bachchu Kadu and state education commissioner Vishal Solanki, primary education director Dinkar Temkar, secondary and higher secondary education director Mahesh Palkar were not available for comment.

19-member task force was constituted in October with Dr Raghunath Mashelkar as chairman

board and enabling provisions for rationalisation of fees and reforming fee regulatory policies are included. The need to define a dual-degree mode of operation and collaboration and creation of an academic bank of credits was included in the medium-term plan, which needed some funds.

From proposing a transition from a three-year bachelor's programme to a three- or four-year programme with focus on the final year on research, to offering university status to a group of institutions with proven academic record, the state committee has made several recommendations in the short-term implementation plan, which will not require financial resources. In the long-term plan, it has endorsed offering universal free digital rights to all learners in the state. The report of the task force has been submitted to the Maharashtra government and will be tabled in the state cabinet soon.

The Maharashtra Vikas Aghadi government set up a ministerial committee under the chairmanship of chief minister Uddhav Thackeray on the slew of recommendations made by the task force headed by Mashelkar for implementation of the NEP on January 25.

Highlighting the government departments' apathy in this regard, Mukund Kirdat of AAP Parents Union said, "It is unfortunate that a joint meeting of senior officials from the commissionerate of education, directorate of primary, secondary and higher secondary and State Council for Education Research and Training (SCERT) has not taken place on the NEP 2020 in Maharashtra. The NEP provides provisions to curb profiteering by private schools. On the contrary, the state had decided to close government schools with low enrollment. The decision was reversed after opposition from various organisations. The Cluster School concept suggests inte-

Pune Mirror 28.2.2022

News Paper Clippings During February 2022

Section: Miscellaneous

स्मृतिस्थळांचा बहुसांस्कृतिक वारसा

वारसा हा फक्त प्राचीनच नसतो, तर तो बहुसांस्कृतिकही असतो आणि त्याच्या माध्यमातून गतकाळ आपल्याला काही सांगू पहात असतो याचं उत्तम वर्तमान उदाहरण म्हणजे सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ आणि त्याच्या परिसरात आढळलेली स्मृतिस्थळे...

श्रद्धा कुंभोजकर

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाच्या स्थापनेला १० फेब्रुवारी रोजी ७३ वर्ष पूर्ण होत आहेत. सावित्रीबाईंच्या ज्ञानदानाच्या वारशाची आठवण कृतज्ञतेने जपणाऱ्या विद्यापीठाला दीडशे वर्ष जुन्या मुख्य इमारतीसारख्या बहुविध प्रकारचा वारसा मिळालेला आहे; परंतु सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा परिसर हा विविध स्मृतिस्थळांनी समृद्ध असणाऱ्या वारशाचेही आश्रयस्थान आहे हे फारसे कुणाला माहीत नसते.

या स्मृतींचा मारोवा घेण्याला कारणीभूत झाला तो एक संशयकल्लोळच. विद्यापीठ ग्रंथालयासमोर एक कबर असल्याचं अनेक विद्यार्थी सांगतात, पण ते कधी पाहिलं नव्हतं म्हणून विद्यापीठ परिसरात चक्कर टाकली. एच. टी. केबल असं लिहिलेली एक आठवणीची खूण ग्रंथालयासमोरच्या बागेत दिसलीदेखील. दोन बाजूंना बाणासारखी निमुळती टोकं असणारी आडवी पट्टी एका खांब्यावर उभारलेली दिसली; पण ख्रिश्चन धर्मपरंपरेनुसार कबरीवर असणारी जन्ममृत्यूची नोंद किंवा क्रूस काही दिसना. जरा थांबून विचार केल्यावर लक्षात आलं, की कुण्या केबलसाहेबाची ही कबर नसून उच्च दाबाच्या विजेच्या तारा जमिनीखालून या दिशेने जात आहेत हे सांगण्यासाठी सार्वजनिक बांधकाम खात्यानं अनेक वर्षांपूर्वी उभारलेली ती दिशादर्शक खूण आहे!

असा संशयकल्लोळ होण्याचं कारण म्हणजे आपण कशाची आठवण जपतो आहोत ती खूणगाठच आपल्याला अनेकदा कळनाशी झालेली असते. तर असं होऊ नये आणि विद्यापीठ परिसरात असणाऱ्या स्मृतिस्थळांचा वारसा नोंदवून ठेवावा यासाठी प्रत्यक्ष सर्वेक्षणच केलं. तेव्हा लक्षात आलं की, विद्यापीठाच्या परिसरात किमान १२ विविध स्मृतिस्थळे आहेत. त्यांचा हा परिचय.

१. म्हसोबा - विद्यापीठाची मुख्य इमारत आणि मुख्य अतिथीगृह यामधल्या जंगेत म्हसोबाचं ठाणं आहे. मानवी आकारातील मूर्ती इथे दिसत नाही; परंतु अनेक लहान लहान पाषाणांना मिळूनच म्हसोबाचं ठाणं मानलं जातं.

२. मरीआई - विद्यापीठ पोस्ट ऑफिसच्या मागच्या बाजूला मरीआईचं लहानसं देऊळ आहे. इथेदेखील मरीआईची मूर्ती नसून अनेक लहान पाषाणांना मिळून देवीचं स्थान मानलं जातं.

३. अनाम कबर - मरीआई मंदिराच्या समोरच एक अनाम कबर आहे. या कबरीजवळ मंदीचं

झुडूप आहे. त्याची निगा स्थानिक मंडळी राखतात.

४. साती आसरा - सेवक विहाराच्या मागच्या बाजूने वाहणाऱ्या ओढ्याकाठी अगदी लहानसं साती आसराचं स्थान आहे. या जलदेवता सात लहान पाषाणांच्या स्वरूपात आहेत.

५. हनुमान मंदिर - विद्यापीठ सेवक विहारातील हनुमान मंदिरात हनुमान प्रतिमा तर आहेच. त्या मंदिरातच बाहेरच्या बाजूला विठ्ठलखुमाई आणि राधाकृष्णच्या मूर्तीही आहेत. जुन्या लहान दगडी देवळाचा सभामंडप गेल्या दशकात विस्तारित केलेला दिसतो. प्रदक्षिणेच्या वाटेवर एका वटलेल्या झाडाच्या बुंध्यापाशी एका आकारविहीन देवताची स्थापना केलेली आहे.

६. शंकराचं देऊळ - सेवक विहाराजवळच काळ्या पाषाणातून घडवलेली पिंड असणारं शंकराचं देऊळ आहे. मंदिर अगदी नवें असलं तरी शिवलिंग आणि लहानसा नंदी जुने आहेत.

७. गणेश मंदिर - हे गणपती उत्सवाच्या निमित्तानं बसवल्या जाणाऱ्या मूर्तीसाठी केलेलं अगदी अलीकडच्या काळातलं मंदिर आहे.

८. वीर गोगादेव मंदिर - विद्यापीठाची मुख्य इमारत इंग्रजांनी बांधली त्या काळापासून विद्यापीठात काम करणाऱ्या सेवकांचं श्रद्धास्थान असणाऱ्या नाथपंथी वीर गोगादेव या दैवताचं मंदिर सहसा कुठे आढळत नाही. ते सेवक विहारासमोरच आहे. वीर गोगादेव या सुमारे एक हजार वर्षांपूर्वी होऊन गेलेल्या राजपुरुषाची जन्मकथा सांगणारे काव्य या देवळात एका फलकावर छापील स्वरूपात पाहायला मिळते. वीर गोगादेव यांचे मातापिता गोरखनाथांचे अनुयायी

होते. गोरखनाथांच्या कृपेने गोगादेव यांनी अंगनपाल याचा पराभव करून राज्य स्थापन केल्याची आख्यायिका या काव्यातून समजते. या देवळात गोरखनाथांची समाधिमुद्रेंतील मूर्ती आणि वीर गोगादेव यांची अश्वारूढ मूर्ती आहे. त्याशिवाय त्रिशूल आदी नाथपंथीय चिन्हांचीही पूजा केली जाते.

९. जुम्बलशाह दर्गा - सेवक विहाराच्या पूर्वेला असणारा हा दर्गा जुम्बलशाह यांच्या स्मृत्यर्थ निर्माण केलेला आहे.

१०. बुद्ध विहार - सेवक विहाराजवळ लहानसा बुद्ध विहार आहे. आंबेडकरी चळवळीतील कार्यकर्त्यांच्या प्रयत्नांतून सुमारे पन्नास वर्षांपासून हा विहार प्रेरणा देत आहे.

११. राजभवन ट्रस्ट मस्जिद - सेवक विहार आणि इंग्रजांच्या काळातील हत्तीखान्याची इमारत वादरम्यान ही सत्तर वर्ष जुनी मस्जिद आहे.

१२. एलिसची कबर - सर जेम्स फर्ग्युसन यांच्या ऑस्ट्रेलियन पत्नीची भाची म्हणजे एलिस रिचमन ही पंचविशीतली मुलगी त्यांच्या कुटुंबात राहात असे. १३ नोव्हेंबर १८५६ रोजी जन्मलेल्या एलिसला १८८२ मध्ये संक्रांतीच्या दिवशी कॉलॅन्च्यामुळे मृत्यू आला. तिची कबर आणि त्याभोवती असणारी एलिस गार्डन ही सुंदर बाग हे विद्यापीठातलं नीरव ठिकाण आहे.

जलदेवता असणाऱ्या साती आसरा किंवा रोगराईपासून वाचवण्यासाठी पूजल्या जाणाऱ्या मरीआईसारख्या देवता या दैवतशास्त्रीय दृष्टीनं पाहिलं तर अगदी पुरातन असतात. त्यांना मानवी आकार नसतो, त्यांचं शक्यतो घडीव असं देऊळही

नसतं. निराकार ईश्वराच्या जवळ जाण्याचा प्रयत्न मशिदीच्याही माध्यमातून केलेला दिसतो. माणसांच्या योगश्रेमाची काळजी वाहणाऱ्या दैत्य शक्ती म्हणून शिव, विष्णू, विठ्ठल अशा दैवतांचे भक्ती केली जाते. भगवान बुद्ध, वीर गोगादेव, जम्बूलशाहबाबा अशा समाजाला दिशा देणाऱ्या आधार देणाऱ्या माणसांची दैवतस्वरूपात आठवण जपली गेलेली दिसते, तर एलिसची किंवा एखाद्या अनाम व्यक्तीची कबर आपल्याला सोडून पुढं गेलेल्या सोबत्यांची आठवण जपत असतात.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाचा परिसर हा माणसाला मिळालेला वारसा किती प्रकारचा असू शकतो याचा प्रत्यय देतो. दख्खनच्या पठारावर करोडो वर्षांपूर्वी तयार झालेला बसाल्ट दगड विद्यापीठाच्या परिसरातून वाहणाऱ्या ओढ्याच्या काठावर असणारं साती आसराचं लहानसं देऊळ दूर ऑस्ट्रेलियातून येऊन कॉलॅन्च्यामुळे मृत्यू पावलेल्या एलिसची ओढ्याकाठीची समाधी आफ्रिकेतून भारतात आलेल्या इंग्रजांनी सोबत आणलेली बाओबाबची झाडं आणि हाय टेन्शन केबलचं चिन्ह दाखवणाऱ्या दगडी खांबाला एच. टी. केबल नावाच्या इंग्रजांची समाधी असल्याचं मानणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या अनेक पिढ्यांचं कुजबुज-हं सगळेच विद्यापीठाच्या वारशाचं अविभाज्य भाग आहेत. गतकालीन श्रद्धास्थानांबद्दलच्या आदराचा बहुसांस्कृतिक वारसा या परिसरात जपला आहे.

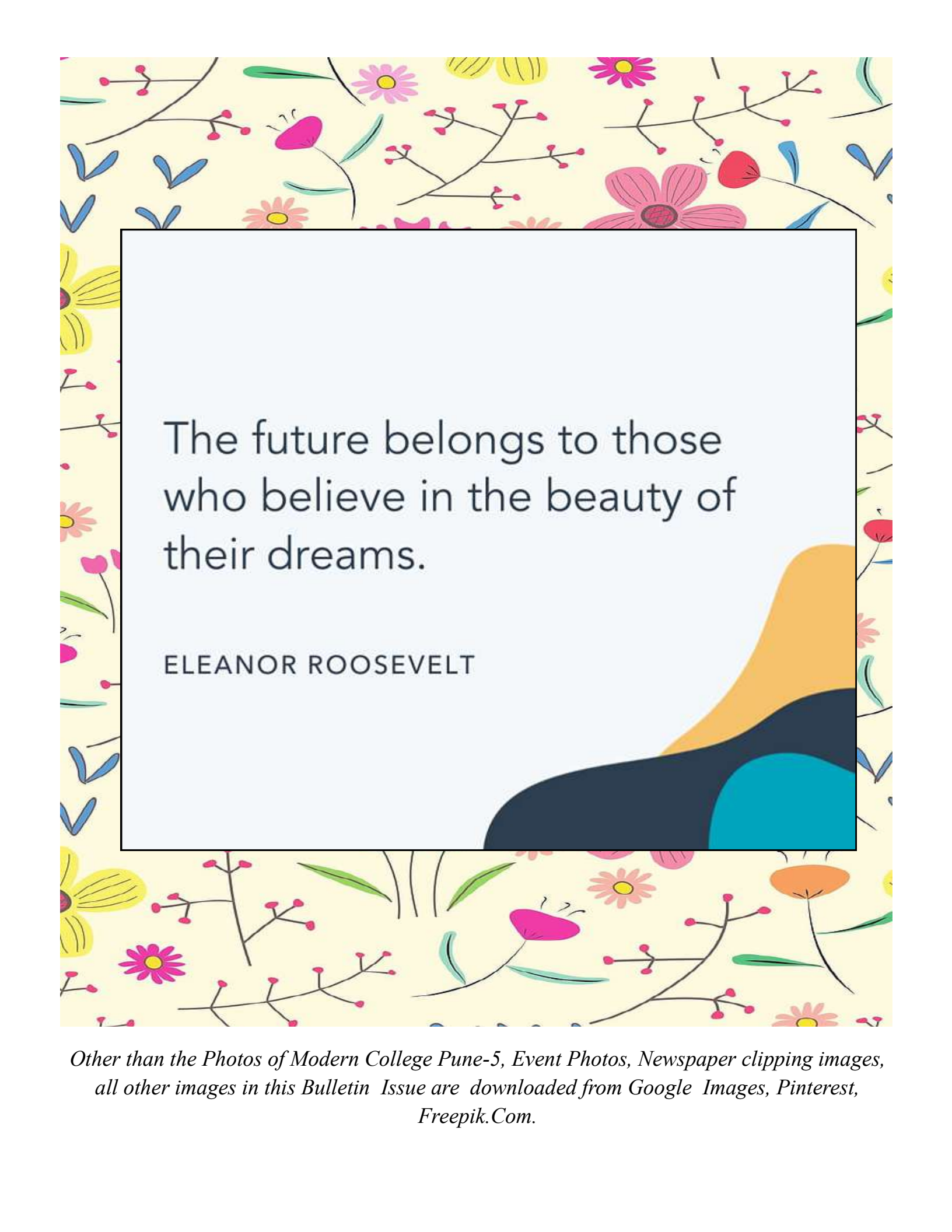
लेखिका 'सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ'त प्रिंसिपलचे अवर प्रिंसिपल
श्रद्धाकुंभोजकर@gmail.com

UPCOMING EVENTS

March 2022

Sun	Mon	Tue	Wed	Thu	Fri	Sat
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12 <i>Yashwantrao Chavan Jayanti</i>
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23 <i>Shaheed Din</i> 	24	25	26
27	28	29	30	31		

The future belongs to those
who believe in the beauty of
their dreams.

ELEANOR ROOSEVELT

*Other than the Photos of Modern College Pune-5, Event Photos, Newspaper clipping images,
all other images in this Bulletin Issue are downloaded from Google Images, Pinterest,
Freepik.Com.*